

**NOKIA
6630**

CE 168

IZJAVA O USKLADENOSTI PROIZVODA MI, NOKIA CORPORATION izjavljujemo na svoju isključivu odgovornost da je proizvod RM-1 usklađen sa odredbama sledeće Direktive Saveta: 1999/5/EC. Primerak Izjave o usklađenosti proizvoda možete naći na adresi http://www.nokia.com/phones/declaration_of_conformity/.

Copyright © 2004 Nokia. Sva prava zadržana.

Bez prethodne pismene dozvole društva Nokia zabranjena je reprodukcija, transfer, distribucija ili memorisanje nekog dela ili čitavih sadržaja u ovom dokumentu.

Nokia, Nokia Connecting People i Pop-Port su žigovi ili zaštićeni žigovi firme Nokia Corporation. Ostali nazivi proizvoda i firmi koji se pominju u ovom tekstu mogu biti žigovi ili robne marke njihovih vlasnika.

Nokia tune je audio žig Nokia Corporation.

symbian

This product includes software licensed from Symbian Software Ltd (c) 1998-200(4). Symbian and Symbian OS are trademarks of Symbian Ltd.

Java™ and all Java-based marks are trademarks or registered trademarks of Sun Microsystems, Inc.

Bluetooth is a registered trademark of Bluetooth SIG, Inc.

Stac®, LZS®, ©1996, Stac, Inc., ©1994-1996 Microsoft Corporation. Includes one or more U.S. Patents: No. 4701745, 5016009, 5126739, 5146221, and 5414425.

Other patents pending.

Hif/n®, LZS®, ©1988-98, Hif/n. Includes one or more U.S. Patents: No. 4701745, 5016009, 5126739, 5146221, and 5414425. Other patents pending.

Part of the software in this product is © Copyright ANT Ltd. 1998. All rights reserved.

US Patent No 5818437 and other pending patents. T9 text input software Copyright (C) 1997-2004. Tegic Communications, Inc. All rights reserved.

ZABRANJENA JE UPOTREBA OVOG PROIZVODA NA SVE NAČINE KOJI SU USKLADENI SA MPEG-4 VIDEO STANDARDOM, OSIM NJEGOVE UPOTREBE DIREKTNO VEZANE ZA: (A) PODATKE ILI INFORMACIJE (I) KREIRANE ILI NABAVLJENE BEZ NADOKNADE OD STRANE KORISNIKA U NEKOMERCIJALNOJ AKTIVNOSTI, I (II) ISKLJUČIVO ZA LIČNU UPOTREBU, I (B) OSTALE UPOTREBE ZA KOJE POSTOJI POSEBNO I ZASEBNO LICENČNO PRAVO DATO OD STRANE MPEG LA, L.L.C.

Nokia vodi politiku kontinuiranog razvoja. Nokia zadržava pravo na izmene i poboljšanja bez prethodne najave ma kog od proizvoda koji su opisani u ovom dokumentu.

Ni u kom slučaju Nokia neće biti odgovorna za ma kakav gubitak podataka ili prihoda ili neku posebnu, slučajnu, posledičnu ili indirektnu štetu ma kako da je prouzrokovana.

Sadržaji ovog dokumenta su dati "kao što jesu". Osim ako to ne zahteva odgovarajući propis, ne daju se nikakve garancije, bilo izričite bilo one koje se podrazumevaju, uključujući, ali ne ograničavajući se na njih, i podrazumevajuće garancije komercijalne pogodnosti i pogodnosti za posebnu svrhu, u odnosu na tačnost, pouzdanost ili sadržaj ovog dokumenta. Nokia zadržava pravo na izmenu ovog dokumenta ili na njegovo povlačenje u svako doba bez prethodne najave.

Raspoloživost posebnih proizvoda može da varira u zavisnosti od područja. Molimo proverite to kod Vama najbližeg prodavca Nokia-e.

Copyright © 2004 Nokia. All rights reserved.

Kontrola izvoza

Ovaj uređaj može da sadrži robne proizvode, tehnologije ili softver koji podležu zakonima i propisima za izvoz iz SAD i drugih zemalja. Zabranjeno je preusmeravanje suprotno zakonu.

FCC/INDUSTRY CANADA NAPOMENA

Vaš uređaj može da prouzrokuje TV i radio smetnje (na primer, kada se koristi u blizini prijemne opreme). FCC ili Industry Canada mogu zahtevati da prestanete sa korišćenjem svog telefonskog aparata ako se takve smetnje ne mogu eliminisati. Ako Vam je potrebna pomoć, obratite se svom lokalnom serviseru. Ovaj uređaj je usklađen sa delom 15 FCC propisa. Rad je uslovljen time da ovaj uređaj ne prouzrokuje štetne smetnje.

2. izdanje SR, 9234426

Sadržaj

RADI SOPSTVENE BEZBEDNOSTI	8	Odgovaranje i odbijanje poziva	23
Personalizovanje telefona	11	Odgovaranje i odbijanje video poziva	24
Načini rada - podešavanje tonova	12	Poziv na čekanju (mrežni servis)	24
Oflajn način rada	12	Opcije u toku poziva	25
Teme - izgled Vašeg telefona	13	Dnevnik	25
Vaš telefonski aparat	15	Prethodni	25
Osnovni indikatori	15	Trajanje poziva	26
Sat	16	Paketni prenos	26
Podešavanja sata	16	Praćenje svih komunikacionih događaja	26
Svetski sat	17	Kontakti (Imenik)	28
Kontrola jačine zvuka i ugrađeni zvučnik	17	Memorisanje imena i brojeva	28
Menadžer datoteka - rad sa memorijom	18	Korišćenje primarnih brojeva i adresa	28
Pregled utroška memorije	18	Kopiranje kontakata između SIM kartice	
Nedovoljno memorije - oslobađanje memorije ...	19	i memorije telefona	29
Alatka memorijska kartica	19	SIM imenik i drugi SIM servisi	29
Formatizovanje memorijske kartice	20	Dodavanje tonova zvona kontaktima	30
Pozivanje	21	Biranje glasom	30
Upućivanje govornog poziva	21	Dodela glasovne komande nekom telefonskom	
Upućivanje video poziva	21	broju	31
Brzo biranje nekog telefonskog broja	23	Pozivanje koristeći glasovnu komandu	31
Uspostavljanje konferencijske veze		Kreiranje kontakt grupa	31
(mrežni servis)	23	Uklanjanje članova iz grupe	32

Kamera i Galerija	33	Kopiranje teksta u klipbord (privremena memorija).....	50
Kamera.....	33	Pisanje i slanje poruka	50
Fotografisanje	33	Primanje MMS i e-mail podešavanja.....	52
Pravljenje više uzastopnih slika, sekvence.....	35	Primljeno - prijem poruka.....	53
I Vi na slici - samookidač	35	Primanje multimedija poruka.....	53
Izmene podešavanja kamere.....	35	Primanje logotipa, tonova, vizitkarti, napomena kalendara i podešavanja	54
Pravljenje video snimaka	36	Primanje Veb servisnih poruka.....	54
Izmene podešavanja videa	37	Moji folderi	55
Galerija	37	Poštansko sanduče.....	55
Prikazivanje slika.....	38	Otvaranje poštanskog sandučeta	55
Mediji	39	Preuzimanje e-mail poruka.....	55
Video montažer	39	Brisanje e-mail poruka.....	56
Montaža videa, zvuka i prelaza	39	Raskidanje veze sa poštanskim sandučetom	57
Režiser.....	41	Za slanje - poruke koje čekaju na slanje	58
Podešavanja.....	42	Pregled poruka na SIM kartici	58
Men. slika.....	42	Podešavanja Poruka.....	59
Diktafon.....	42	Podešavanja tekstualnih poruka	59
RealPlayer™	43	Podešavanja multimedija poruka	60
Reprodukovanje video ili audio snimaka.....	43	E-mail podešavanja.....	61
Bežično strimovanje sadržaja.....	43	Podešavanja Veb servisnih poruka.....	63
Primanje RealPlayer podešavanja	44	Podešavanja Info servisa (usluga mreže).....	63
Poruke	46	Podešavanja Ostalo.....	64
Pisanje teksta.....	47		
Tradicionalni način unosa teksta.....	47		
Intuitivni način unosa teksta - Rečnik	48		

Kalendar i Obaveze.....	65	Brisanje prečice.....	76
Kalendar - kreiranje stavki kalendara	65	Konverter - konverzija jedinica mere	76
Pregledi kalendara.....	66	Postavljanje osnovne valute i kurseva.....	77
Postavljanje alarma kalendara	66	Novčanik	77
Podešavanja kalendara	67	Kreiranje šifre novčanika.....	78
Obaveze - lista obaveza	67	Memorisanje ličnih podataka kartice	78
Veb	68	Kreiranje ličnih napomena.....	79
Pristup Vebu	68	Kreiranje skupa novčanika	
Primanje podešavanja pretraživača	68	(načina rada novčanika)	79
Ručno unošenje podešavanja.....	68	Pregled detalja ulaznice	80
Prikaz Markeri	69	Podešavanja novčanika.....	80
Ručno dodavanje markera	69	Resetovanje novčanika i šifre novčanika.....	81
Slanje markera	70	Časkanje (časkanje).....	82
Uspostavljanje veze	70	Primanje podešavanja časkanja	82
Bezbednost veze	70	Povezivanje na čet server	82
Pretraživanje.....	71	Izmene podešavanja časkanja	83
Pregled sačuvanih strana	72	Traženje grupa za časkanje i korisnika.....	83
Preuzimanje i kupovina (sadržaja)	72	Priključivanje i napuštanje neke čet grupe.....	84
Završetak veze.....	73	Časkanje.....	84
Pražnjenje keš memorije	73	Registrowanje (snimanje) časkanja.....	85
Podešavanja Veba	73	Praćenje i započinjanje konverzacije.....	85
Ekstra	75	Čet kontakti	86
Kalkulator.....	75	Rad sa čet grupama.....	86
Izračunavanje procenata.....	75	Administriranje čet grupe.....	87
Beležnica	75	Kreiranje nove čet grupe	87
Favoriti - dodavanje prečica	76	Dodavanje i uklanjanje članova grupe	88
		Podešavanja čet servera.....	88

Povezivanje	89	Mreža.....	108
Bluetooth veza	89	Podešavanja proširenja	109
Bluetooth podešavanja.....	90	Glasovne komande.....	109
Slanje podataka koristeći Bluetooth	90	Dodavanje komande glasom nekoj aplikaciji.....	109
Uparivanje uređaja	91	Menadžer aplikacija.....	110
Primanje podataka koristeći Bluetooth	92	Instalisanje aplikacija i softvera	110
Isključivanje Bluetooth.....	92	Uklanjanje aplikacija i softvera	111
Povezivanja sa PC računarom - koristeći		Podešavanja aplikacija	112
Bluetooth ili USB	92	Ključevi za aktiviranje - rad sa datotekama	
Korišćenje CD-ROM diska.....	93	zaštićenim autorskim pravom.....	112
Korišćenje telefona kao modema	93	Prenos - prenos podataka iz drugog telefona.....	113
Menadžer veza	93	Menadžer uređaja - konfigurisanje provajdera	
Pregled detalja data veze	94	servisa	114
Sinhronizacija - daljinska sinhronizacija	94	Podešavanja profila (skupa parametara	
Kreiranje novog skupa sinhronizacije.....	95	konfiguracije) servera	114
Sinhronizovanje podataka	96	Informacije o bateriji.....	116
Alatke	97	Punjenje i pražnjenje.....	116
Podešavanja	97	ČUVANJE I ODRŽAVANJE.....	117
Podešavanja telefona.....	97	DODATNE INFORMACIJE	
Podešavanja poziva	98	U VEZI BEZBEDNOSTI	118
Podešavanja veze.....	100	Indeks	121
Datum i vreme	103		
Bezbednost	103		
Preusmeravanje poziva.....	107		
Zabrana poz. (mrežni servis).....	107		

RADI SOPSTVENE BEZBEDNOSTI

Pročitajte ove jednostavne smernice. Njihovo nepoštovanje može da bude opasno ili protivno zakonu. Za više informacija, pročitajte kompletno uputstvo za korisnika.

UKLJUČUJTE KADA JE BEZBEDNO Ne uključujte telefon ako je zabranjena upotreba bežičnih telefona ili ako njihova upotreba može da prouzrokuje smetnje ili opasnost.

BEZBEDNOST SAOBRAĆAJA JE NA PRVOM MESTU Pridržavajte se svih lokalnih zakona. U toku vožnje neka Vam ruke budu slobodne za upravljanje motornim vozilom. Vaša prvenstvena briga dok upravljate motornim vozilom treba da je bezbednost saobraćaja.

SMETNJE Svi bežični telefoni mogu da budu podložni smetnjama koje utiču na radne karakteristike.

ISKLUČITE U BOLNICAMA Pridržavajte se svih ograničenja. Isključite telefon u blizini medicinske opreme.

ISKLUČITE U AVIONU Pridržavajte se svih ograničenja. Bežični telefoni mogu da prouzrokuju smetnje u avionu.

ISKLUČITE PRI TOČENJU GORIVA Ne koristite telefon na mestima za točenje goriva. Ne koristite ga u blizini goriva ili hemikalija.

ISKLUČITE U BLIZINI MESTA MINIRANJA Pridržavajte se svih ograničenja. Ne koristite telefon na mestima gde se odvija miniranje.

UPOTREBLJAVAJTE RAZUMNO Aparat koristite samo u normalnom položaju onako kako je objašnjeno u dokumentaciji proizvođača. Ne dodirujte nepotrebno antenu.

KVALIFIKOVANI SERVIS Ovaj proizvod smeju da instaliraju ili da popravljaju samo kvalifikovane osobe.

PROŠIRENJA I BATERIJE Upotreblijavajte samo odobrena proširenja i baterije. Ne priključujte nekompatibilne proizvode.

OTPORNOST NA VODU Vaš telefon nije vodootporan. Održavajte ga suvim.

REZERVNE KOPIJE Pravite rezervne kopije ili imajte na papiru sve važne podatke.

POVEZIVANJE SA DRUGIM TELEFONIMA

Kod priključivanja, povezivanja na ma koji drugi telefon, pročitajte bezbednosne instrukcije u uputstvu za korisnika tog uređaja. Ne priključujte nekompatibilne proizvode.

HITNI POZIVI Proverite da je telefonska funkcija ovog telefona uključena i da je na mreži. Pritisnite **[*]** potreban broj puta da obrišete sadržaj na ekranu i da se vratite u početni prikaz na ekranu. Unesite broj službe pomoći i pritisnite **[*]**. Dajte svoju lokaciju. Ne prekidajte vezu sve dok Vam se to ne dopusti.

O VAŠEM APARATU

Bežični uređaj opisan u ovom uputstvu odobren je za upotrebu u EGSM 900/1800/1900 i UMTS 2000 mreži. Obratite se svom provajderu servisa za detaljnije informacije o mrežama.

Pri korišćenju funkcija ovog aparata, pridržavajte se svih zakona i poštujujte privatnost i legitimna prava drugih osoba.

Upozorenje: Da bi mogla da se koristi bilo koja funkcija ovog uređaja, osim budilnika, telefon mora da bude uključen. Ne uključujte ovaj uređaj kada upotreba bežičnog telefona može da prouzrokuje smetnje ili opasnost.

Mrežni servisi

Da biste koristili ovaj telefon neophodna je usluga provajdera bežične telefonije. Rad mnogih funkcije ovog aparata zavisi od funkcija bežične komunikacione mreže. Ove mrežne servise ne nude sve mreže ili je za njihovo korišćenje neophodan poseban dogovor sa provajderom servisa. Od provajdera servisa ćete dobiti dodatna uputstva za njihovo korišćenje kao i način tarifiranja. Neke komunikacione mreže mogu da imaju ograničenja koja utiču na korišćenje mrežnih servisa. Na primer, neke mreže možda ne podržavaju sve karaktere karakteristične za jezik i usluge.

Provajder servisa može da zahteva da se neke funkcije ovog aparata onemoguće ili da se ne aktiviraju. U tom slučaju, one se neće pojavljivati u meniju aparata. Obratite se svom provajderu servisa za detaljnije informacije.

Ovaj bežični aparat je 3GPP GSM Release 99 terminal koji podržava GPRS servise a projektovan je da podržava i Release 97 GPRS komunikacione mreže. Međutim, mogu postojati neke specifičnosti kada se koristi u Release 97 GPRS mrežama. Za više informacija se obratite svom provajderu servisa.

Ovaj aparat podržava WAP 2.0 protokole (HTTP i SSL) preko TCP/IP protokola. Za neke funkcije ovog uređaja, kao što su MMS, pretraživanje, e-mail i preuzimanje sadržaja preko pretraživača ili putem MMS-a, neophodno je da komunikaciona mreža podržava te tehnologije.

Proširenja, baterije i punjači

Proverite broj modela svakog punjača pre njegove upotrebe sa ovim telefonom. Ovaj telefon je namenjen da se upotrebljava sa napajanjem iz ACP-12 i LCH-12 punjača.

Upozorenje: Koristite isključivo baterije, punjače i proširenja koja je Nokia odobrila za ovaj dati model. Upotreba bilo kojih drugih tipova može poništiti odobrenje ili garanciju, a može biti i opasna.

Mogućnost nabavke odobrenih proširenja proverite kod svog distributera. Kada isključujete kabl za napajanje bilo kog proširenja, uhvatite i vucite utikač, a ne kabl.

Vaš telefon i njegova proširenja sadrže sitne delove. Držite ih van dohvata dece.

Personalizovanje telefona

Napomena: Vaš provajder servisa/operator komunikacione mreže je možda uslovio drugačiji raspored menija ili dodavanje drugih ikonica u meni telefonskog aparata. Obratite se svom provajderu servisa/operatoru komunikacione mreže ili službi Nokia Customer Care za ispomoc u vezi svega što se razlikuje od opisanog u ovom uputstvu.

- U vezi promene pozadinske slike u pasivnom režimu ili onoga što će se prikazivati kao zaštita ekrana (skrin sejver), vidite 'Teme - izgled Vašeg telefona', str. 13.
- U vezi prilagođavanja svojim potrebama tonova zvona, vidite 'Načini rada - podešavanje tonova', str. 12.
- Da promenite prečice koje su dodeljene selektorskim tasterima u pasivnom režimu, izaberite **Alatke** → **Podešavanja** → **Telefon** → **Pasivni režim** → **Levi selekt. taster** ili **Desni selekt. taster**.
- U vezi promene prečica dodeljenih različitim pritiscima navigatora u pasivnom režimu, vidite 'Pasivni režim', str. 98.
- Da promenite sat koji se prikazuje u pasivnom režimu, izaberite **Sat** → **Opcije** → **Podešavanja**. Dođite do **Vrsta sata** i izaberite **Analogni** ili **Digitalni**.
- Da promenite ton alarma sata, izaberite **Sat** → **Opcije** → **Podešavanja**. Dođite do **Ton alarma sata**, pa izaberite neki ton.
- Da promenite ton alarma Kalendara, izaberite **Kalendar** → **Opcije** → **Podešavanja**.
- Da promenite pozdravnu poruku u neku sliku ili animaciju, izaberite **Alatke** → **Podešavanja** → **Telefon** → **Opšte** → **Dobrodošlica ili logo**.
- Da nekom kontaktu dodelite posebni ton zvona, izaberite **Kontakti**. Vidite str. 28.
- Da nekom kontaktu dodelite taster za brzo biranje, pritisnite neki numerički taster u pasivnom režimu (**1** **00** je rezervisan za Vašu govornu poštu), pa pritisnite **↵**. Izaberite neki kontakt. Da promenite status brzog biranja (pritisikom i držanjem nekog tastera za

Sl. 1

Pasivni režim sa novom pozadinskom slikom, novom prečicom selekcionog tastera, sa aktivnom UMTS mrežom i Bluetooth.

 Savet! Kada birate neki ton, modul **Preuz. melodija** otvara listu markera. Možete izabrati neki marker (adresu) i povezati se na neku Veb stranu da preuzmete nove tonove.

brzo biranje u pasivnom režimu) u **Isključeno**, izaberite **Alatke**→ **Podešavanja**→ **Poziv**→ **Brzo biranje**.

- Da reorganizujete glavni Meni, u glavnom Meniju izaberite **Opcije**→ **Premesti, Novi folder** ili **Premesti u folder**. Aplikacije koje ređe koristite možete da preместite u foldere, a one koje koristite češće možete da preместite u glavni Meni.

Načini rada – podešavanje tonova

Da podesite i prilagodite tonove zvona, tonove upozorenja na poruku i ostale tonove za različite situacije, okruženja i grupe pozivalaca, pritisnite i izaberite **Nač. rada**. Trenutno aktivni način rada vidite u vrhu ekrana u pasivnom režimu. Ako je aktivan način rada **Opšti**, prikazuje se samo trenutni datum.

- Da promenite način rada, u pasivnom režimu pritisnite . Dođite do željenog načina rada i pritisnite **OK**.
- Da izmenite neki profil, izaberite **Nač. rada**. Dođite do nekog načina rada, pa izaberite **Opcije**→ **Personalizuj**. Dođite do parametra koji želite da promenite i pritisnite da otvorite moguće opcije: Tonovi koji se nalaze u memorijskoj kartici su označeni sa . Možete da se krećete po listi tonova i da ih poslušate pre nego što neki ton izaberete. Da prekinete preslušavanje tona, pritisnite bilo koji taster.
- Da kreirate novi način rada, izaberite **Opcije**→ **Kreiraj novi**.

Oflajn način rada

Oflajn način rada Vam omogućava da koristite svoj telefon bez povezivanja na bežičnu komunikacionu mrežu. Kada aktivirate oflajn način rada, veza sa bežičnom komunikacionom mrežom se prekida, što vidite po oznaci u indikatoru jačine signala. Stopirani su svi signali bežične telefonije prema i iz telefona. Ako pokušate da pošaljete poruke, one se smeštaju u Za slanje za naknadno slanje.

Upozorenje: U oflajn režimu, načinu rada, ne možete upućivati telefonske pozive osim poziva određenih brojeva za hitne slučajeve, niti koristiti druge funkcije koje zahtevaju prisustvo komunikacione mreže. Da biste uputili poziv, promenite način rada da aktivirate telefonsku funkciju aparata. Ako je aparat zaključan, prvo morate da unesete šifru za deblokadu (otključavanje) da biste promenili način rada i uputili poziv.

Upozorenje: Vaš uređaj mora da bude uključen da bi se mogao koristiti oflajn način rada. Ne uključujte uređaj ako je zabranjena upotreba bežičnih uređaja ili ako njihova upotreba može da prouzrokuje smetnje ili opasnost.

Da izađete iz oflajn načina rada, izaberite neki drugi način rada, pa zatim izaberite **Opcije** → **Aktiviraj**. Pritisnite **Da**. Telefon ponovo uspostavlja bežičnu komunikaciju (pod uslovom da je signal dovoljne jačine). Ako je Bluetooth bio aktiviran pre ulaska u oflajn način rada, biće deaktiviran. Bluetooth će se automatski ponovo aktivirati nakon što napustite oflajn način rada. Vidite "Bluetooth veza", str. 89.

Teme - izgled Vašeg telefona

Da promenite izgled, vizuelne elemente, ekrana svog telefonskog aparata, kao što su tapet, paleta boja i ikonice, pritisnite i izaberite **Alatke** → **Teme**. Aktivirana tema je označena sa . U modulu Teme možete da objedinjujete elemente iz različitih tema kao i da birate slike iz Galerije radi dalje personalizacije teme. Teme koje se nalaze u memorijskoj kartici su označene sa .

- Da aktivirate neku temu, dođite do nje, pa izaberite **Opcije** → **Primeni**.
- Da prikažete neku temu, dođite do nje, pa izaberite **Opcije** → **Prikaz**.
- Da izmenite neku temu, dođite do nje, pa izaberite **Opcije** → **Izmeni** da izmenite naredne opcije:
  - **Tapet** - slika koja će se prikazivati kao pozadina u pasivnom režimu.
  - **Paleta boja** - kombinacija boja koje se koriste na ekranu.

Savet!

Za informacije o načinu promene tonova upozorenja Kalendara i Sata, vidite 'Personalizovanje telefona', str. 11.

 Opcije u glavnom prikazu Teme: **Prikaz/Preuzimanja tema, Primeni, Izmeni, Kopiraj u mem. kart., Kopiraj u mem. tel., Pomoć i Izadi.**

- **Skrin sejver** - tip skrin sejvera, zašтите ekrana. datum i vreme, ili neki tekst koji ste sami napisali. Vidite i Podešavanja kašnjenja zašтите ekrana, str. 98.
- **Slika za: Favoriti** - pozadinska slika za aplikaciju Favoriti.
- Da za izabranu temu vratite prvobitna podešavanja, u toku vršenja izmena teme, izaberite **Opcije** → **Vrati prvobitnu t.**

Vaš telefonski aparat

Osnovni indikatori

 - Telefon se koristi u GSM mreži.

 (mrežni servis) - Telefon se koristi u UMTS mreži. Vidite ['Mreža'](#), str. 108.

 - Primili ste jednu ili više poruka u folder Primljeno aplikacije Poruke.

 - Postoje poruke koje čekaju na slanje u folderu Za slanje. Vidite str. 58.

 i - Ima propuštenih poziva. Vidite ['Prethodni'](#), str. 25.

 - Prikazuje se ako je za [Tip zvona](#) postavljeno [Bez zvona](#), a za [Zvučni signal poruke](#), [Zv. signal časkanja](#) i [Zv. signal e-mail por.](#) postavljeno [Isključeno](#). Vidite ['Načini rada - podešavanje tonova'](#), str. 12.

 - Tastatura telefonskog aparata je zaključana. Vidite deo "Zaključavanje tastature (blokada tastature)" u uputstvu Brzi početak.

 - Neki alarm je aktiviran. Vidite ['Sat'](#), str. 16.

 - Koristi se druga telefonska linija. Vidite [Aktivna linija](#), str. 99.

 - Svi dolazni pozivi su preusmereni na neki drugi broj. Ako posedujete dve telefonske linije, indikator preusmerenja za prvu liniju je , a za drugu liniju .

 - Na telefon su priključene slušalice.

 - Na telefon je priključen adapter za slušni aparat.

 - Izgubljena je veza sa Bluetooth slušalicama.

 - Aktivan je data poziv.

 - Na raspolaganju je GPRS ili EDGE veza za paketni prenos podataka.

 - Aktivna je GPRS ili EDGE veza za paketni prenos podataka.

 - Prikazuje se kada je veza za paketni prenos podataka zadržana. Ove ikonice se prikazuju umesto indikatora jačine signala (prikazuju se u gornjem levom uglu ekrana u pasivnom režimu). Vidite ['Paketni prenos podataka u GSM i UMTS komunikacionim mrežama'](#), str. 100.

 - Na raspolaganju UMTS veza za paketni prenos podataka.

 - Aktivna je UMTS veza za paketni prenos podataka.

 - Aktivna je Bluetooth.

 - U toku je prenos podataka preko Bluetooth veze. Vidite ['Bluetooth veza'](#), str. 89.

 - Aktivna je neka USB veza.

▶ Opcije u Satu:
Postavi alarm, Promeni alarm, Ukloni alarm, Podešavanje, Pomoć i Izadi.

Sat

Pritisnite i izaberite **Sat**.

- Da postavite novi alarm, izaberite **Opcije** → **Postavi alarm**. Unesite vreme za alarm, pa pritisnite **OK**. Kada je alarm aktiviran, prikazuje se indikator .
- Da isključite alarm, pritisnite **Stop**. Kad se aparat oglašava alarmom, pritisnite bilo koji taster, ili pritisnite **Odloži** da alarm prekinete na pet minuta, posle čega se alarm oglašava ponovo. Ovo možete ponavljati najviše pet puta.

Ako je u vreme podešeno za alarm aparat isključen, on će se automatski uključiti i oglasiti alarmom. Ako pritisnete **Stop**, aparat Vas pita da li želite da ga aktivirate. Pritisnite **Ne** da aparat isključite, ili **Da** da biste mogli da pozivate i primete pozive. Ne pritiskajte **Da** kada upotreba bežičnog telefona može da prouzrokuje smetnje ili opasnost.

- Da poništite neki alarm, izaberite **Sat** → **Opcije** → **Ukloni alarm**.

Podešavanje sata

- Da promenite podešavanje sata, izaberite **Opcije** → **Podešavanje** u aplikaciji Sat.
- Da promenite sat koji se prikazuje u pasivnom režimu, listajte nadole i izaberite **Vrsta sata** → **Analogni** ili **Digitalni**.
- Da dopustite da komunikaciona mreža ažurira vreme, datum i vremensku zonu u Vašem telefonu (mrežni servis), listajte nadole i izaberite **Autom. ažuriranje vr.**. Da bi se opcija **Autom. ažuriranje vr.** aktivirala, telefon se restartuje.
- Da promenite ton alarma, listajte nadole i izaberite **Ton alarma sata**.
- Da promenite status sezonskog pomeranja sata (zimsko/letnje računanje vremena), listajte nadole i izaberite **Pomeranje sata**. Izaberite **Uključeno** da pomerite sat jedan sat unapred u odnosu na vrednost postavljenu za **Moj matični grad**. Vidite **Moj matični grad**, str. 17. Kada je aktivirano sezonsko pomeranje sata, u glavnom prikazu Sat se prikazuje indikator .

Svetski sat

Otvorite **Sat** pa pritisnite da otvorite prikaz Svetski sat. U prikazu Svetski sat možete da pratite vremena u različitim gradovima.

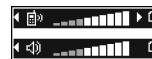
- Da u listu dodate grad, izaberite **Opcije** → **Dodaj grad**. Unesite početna slova imena grada. Automatski se pojavljuje polje za pretragu i prikazuju se odgovarajući gradovi. Izaberite neki grad. U listu možete dodati najviše 15 gradova.
- Da postavite svoj trenutni grad, dođite do njega, pa izaberite **Opcije** → **Moj matični grad**. Grad se prikazuje u glavnom prikazu Sat, a vreme u Vašem telefonu se menja prema tom odabranom gradu. Proverite da li je vreme tačno i da li odgovara Vašoj vremenskoj zoni.

Kontrola jačine zvuka i ugrađeni zvučnik

- U toku razgovora ili slušanja zvučnog zapisa, pritisnite ili da pojačate odnosno da smanjite jačinu zvuka.

Ugrađeni zvučnik Vam omogućava da slušate i govorite u aparat na kraćem rastojanju a da ne morate da ga držite na uvu, npr. može se nalaziti na obližnjem stolu. Audio aplikacije standardno, podrazumevano, koriste zvučnik.

- Za položaj zvučnika, vidite uputstvo Brzi početak, "Tasteri i delovi".
  - Da u toku razgovora koristite zvučnik, započnite poziv, pa pritisnite .
- **Važno:** Ne držite telefon uz uho kada je aktiviran zvučnik pošto zvuk može biti preglasan.
- Da isključite zvučnik u toku aktivnog poziva ili dok slušate neki zvučni zapis, pritisnite .

Sl. 2

*U navigacionoj traci se prikazuje koji se zvučnik koristi: **Slušalica** ili **Zvučnik**.*

Menadžer datoteka - rad sa memorijom

Veliki broj funkcija ovog telefonskog aparata koristi memoriju za smeštanje podataka. Te funkcije uključuju kontakte, poruke, slike, tonove zvona, kalendar i obaveze, dokumenta i preuzete aplikacije. Kolika je količina memorije na raspolaganju zavisi od toga koliko je podataka već sačuvano, uneto, u memoriju telefonskog aparata. Kao dodatni medij za čuvanje podataka možete da koristite memorijsku karticu. Memorijske kartice su prepisive, tj. podatke možete brisati i upisivati.

- Da pretražujete datoteke i foldere u memoriji telefona i na memorijskoj kartici (ako je ubačena), pritisnite i izaberite **Ekstra** → **Men. dat.**. Otvara se prikaz memorije telefona (). Pritisnite da otvorite prikaz memorijske kartice ().
- Da premestite ili da kopirate datoteke u neki folder, pritisnite i istovremeno da obeležite datoteke, pa izaberite **Opcije** → **Premesti u folder** ili **Kopiraj u folder**.
- Da pronađete neku datoteku, izaberite **Opcije** → **Nađi**, izaberite memoriju u kojoj želite da tražite, pa unesite tekst za pretragu koji odgovara imenu datoteke.

Ikonice u Menadžeru datoteka:

- folder,

- folder koji ima neki podfolder.

Pregled utroška memorije

- Da vidite vrste podataka koje imate u telefonu, kao i koliko memorije pojedine vrste podataka zauzimaju, izaberite **Opcije** → **Detalji o memoriji**. Listajte nadole do **Slobodna m.** da biste videli količinu slobodne memorije u telefonu.
- Da vidite količinu slobodne memorije na memorijskoj kartici, ako je u telefon ubačena kartica, pritisnite da otvorite prikaz memorijske kartice, pa izaberite **Opcije** → **Detalji o memoriji**. Vidite sl. [3](#), str. [19](#).

Nedovoljno memorije – oslobađanje memorije

Telefon će Vas obavestiti kada ponestaje memorijskog prostora u memoriji telefonskog aparata i na memorijskoj kartici.

- da oslobodite memoriju, prebacite podatke u memorijsku karticu koristeći Menadžer datoteka. Markirajte datoteke koje treba ukloniti, izaberite **Premesti u folder**, izaberite memorijsku karticu, pa zatim neki folder.
- Da uklonite podatke da biste oslobodili memoriju, koristite Menadžer datoteka ili odgovarajuću aplikaciju. Na primer, možete ukloniti:
  - poruke iz foldera Primljeno, Nacrti i Poslato u Porukama,
  - preuzete e-mail poruke iz memorije telefona,
  - sačuvane Veb strane,
  - sačuvane slike, video i audio datoteke,
  - kontakt podatke,
  - napomene, beleške kalendara,
  - preuzete aplikacije; vidite i 'Menadžer aplikacija', str. 110.
  - sve ostale podatke koji Vam više nisu potrebni.

Alatka memorijska kartica

Napomena: Ovaj uređaj koristi dvonaponsku (1,8/3 V) MultiMediaCard (MMC) karticu smanjenih dimenzija. Da biste obezbedili međusobnu upotrebljivost, koristite samo dvonaponske MMC kartice. Kompatibilnost MMC kartice proverite kod proizvođača ili dobavljača.

Pritisnite i odaberite **Ekstra** → **Memorija**. Kao dodatni medij za čuvanje podataka možete da koristite memorijsku karticu. Vidite uputstvo Brzi početak, "Ubacivanje memorijske kartice". Možete takođe i da pravite rezervne kopije sadržaja memorije telefona, kao i da ih kasnije rekonstruišete, povratite, u telefon.

Memorijsku karticu ne možete koristiti kada je poklopac otvora memorijske kartice otvoren.

 Savet! Da pregledate različite memorijske jedinice svog telefonskog aparata, možete da koristite Nokia Phone Browser u sklopu paketa Nokia PC Suite. Vidite CD-ROM isporučen u okviru paketa proizvoda.

Sl. 3 Utrašena memorija memorijske kartice.

 Opcije u Memorijska kartica:[Izvadi mem. karticu](#), [Kopiraj mem.tel.](#), [Rekonst. sa kartice](#), [Formatizuj karticu](#), [Ime mem. kartice](#), [Detalji memorije](#), [Pomoć](#) i [Izađi](#).

 Savet! Da promenite ime memorijske kartice, idite u Memorijska kartica i izaberite [Opcije](#)→ [Ime mem. kartice](#).

Držite sve memorijske kartice daleko od dohvata dece.

Ne otvarajte poklopac (zatvarač) otvora memorijske kartice u toku neke operacije. Otvaranje poklopca memorijske kartice može da ošteti memorijsku karticu, sam uređaj, kao i podatke koji se nalaze na kartici.

Za ovaj aparat koristite samo kompatibilne multimedija memorijske kartice (MMC). Druge memorijske kartice, kao što su Secure Digital (SD), ne odgovaraju ležištu za MMC kartice i nisu kompatibilne sa ovim aparatom. Upotreba nekompatibilne memorijske kartice može da ošteti memorijsku karticu i aparat, a podaci upisani na nekompatibilnu karticu mogu da budu oštećeni.

- Da napravite rezervnu kopiju sadržaja memorije svog telefona na memorijskoj kartici, izaberite [Opcije](#)→ [Kopiraj mem.tel.](#).
- Da rekonstruišete (povratite) podatke iz memorijske kartice u memoriju telefona, izaberite [Opcije](#)→ [Rekonst. sa kartice](#).

Formatizovanje memorijske kartice

Kada se memorijska kartica formatizuje, svi podaci na njoj se trajno gube.

Neke memorijske kartice se isporučuju već formatizovane, a neke zahtevaju formatizovanje. Konsultujte se sa prodavcem da li je potrebno ili ne da formatizujete memorijsku karticu pre njene upotrebe.

Da formatizujete memorijsku karticu, izaberite [Opcije](#)→ [Formatizuj karticu](#). Izaberite [Da](#) da to potvrdite. Pošto se formatizovanje završi, unesite ime za memorijsku karticu, pa pritisnite [OK](#).

Pozivanje

Upućivanje govornog poziva

- 1 U pasivnom režimu, ukucajte telefonski broj uključujući i pozivni broj područja. Pritisnite **C** da broj obrišete.
Za međunarodne pozive, pritisnite * + dva puta da unesete znak + (zamenjuje karakteristični pozivni broj za izlazak u međunarodni saobraćaj), unesite pozivni broj države, pozivni broj područja (po potrebi izostavite nulu) i telefonski broj pretplatnika.
- 2 Pritisnite taster **L** da broj pozovete.
- 3 Pritisnite taster **J** da vezu završite (ili da odustanete od uspostavljanja veze). Pritisak na **J** će uvek prekinuti vezu, čak i ako je neka druga aplikacija aktivna.

Pozivanje iz aplikacije Kontakti - Pritisnite **☰** pa izaberite **Kontakti**. Dodite do željenog imena, ili unesite početna slova imena u polje "Traži". Prikazuje se lista odgovarajućih kontakata. Da pozovete, pritisnite **L**. Izaberite vrstu poziva; **Govorni poziv**.

Pozivanje govorne pošte (mrežni servis) - Da pozovete svoju govornu poštu, pritisnite i zadržite **1** **☰** u pasivnom režimu. Vidite i 'Preusmeravanje poziva', str. 107.

Pozivanje nekog od prethodno biranih brojeva - U pasivnom režimu, pritisnite **L** da pristupite listi poslednjih 20 brojeva koje ste pozvali ili pokušali da pozovete. Dodite do željenog broja i pritisnite **L** da taj broj pozovete.

Upućivanje video poziva

Kada uputite video poziv, možete da pratite i dvosmerni video prikaz u realnom vremenu. Vidite sliku 4. Video slika koju hvata kamera Vašeg telefonskog aparata se prikazuje primaocu video poziva.

 Savet! Da pojačate ili da smanjite jačinu u toku poziva, pritisnite ili .

 Savet! Da promenite broj svoje govorne pošte, pritisnite **☰**, idite u **Alatke** → **Govorna pošta** i izaberite **Opcije** → **Promeni broj**. Ukucajte broj (koji ste dobili od provajdera servisa) i pritisnite **OK**.

Izaberi   Obustavi

Sl. 4

Upućivanje video poziva.

Ikone:

 - primalac video poziva je odbio slanje videa sa svog uređaja.

 - odbili ste slanje videa sa svog telefona.

 Savet! Koristeći Nokia Video Call Stand PT-8 (postolje za video pozive), u toku video poziva možete da pratite sopstveni video prikaz kao i video pozivne strane sa ekrana svog telefonskog aparata.

Da biste mogli da upućujete video pozive, neophodno je da posedujete USIM karticu i da ste pokriveni nekom UMTS komunikacionom mrežom. Za detalje u vezi raspoloživosti i pretplate na usluge video poziva, obratite se svom operatoru mreže ili provajderu servisa. Video poziv se može uspostavljati između samo dva učesnika. Video poziv se može uspostaviti samo sa kompatibilnim mobilnim telefonom ili sa nekim ISDN terminalom. Video pozivi se ne mogu uspostavljati ako je aktivan drugi govorni, video ili data poziv.

1 Da započnete video poziv, unesite broj telefona u pasivnom režimu, ili idite u Kontakti, pa izaberite neki kontakt. Zatim izaberite **Opcije** → **Pozovi** → **Video poziv**.

2 Započinjanje video poziva može da potraje nešto duže. Za to vreme se prikazuje tekst: **Čeka se slika**.

Ako uspostavljanje video poziva ne uspe, recimo zato što komunikaciona mreža ne podržava video pozive ili zato što prijemni uređaj nije kompatibilan, telefon će Vas pitati da li umesto toga želite da pokušate uspostavljanje normalnog poziva ili da pošaljete poruku.

3 Video poziv je aktivan kada vidite dve video slike i čujete zvuke preko zvučnika. Pozvana strana može da odbije slanje videa () u kom slučaju možete da vidite neku statičnu sliku ili da ne vidite nikakvu sliku. Zvuk ćete čuti.

Izaberite **Omogući/Onemogući: Šalje se video, Šalje se audio** ili **Šalje se audio i video** ako želite da primete video ili samo da čujete zvuk.

Izaberite **Uvećaj** ili **Umanji**, ili pritisnite odnosno da zumirate sliku. Indikator zumiranja se prikazuje u vrhu ekrana.

4 Da završite video poziv, pritisnite .

 Napomena: Čak i ako odbijete slanje videa u toku video poziva, poziv će biti tarificiran kao video poziv. Cene proverite kod svog operatora mreže ili provajdera servisa.

Brzo biranje nekog telefonskog broja

- Da neki telefonski broj dodelite jednom od tastera za brzo biranje (2abc - wxyz 9), pritisnite i izaberite **Alatke** → **Brzo bir..** 1 je rezervisan za govornu poštu.
- Da pozovete: U pasivnom režimu, pritisnite odgovarajući taster za brzo biranje a zatim .

 Savet! Da brzo birate neki broj pritiskom i držanjem jednog numeričkog tastera, pritisnite i izaberite **Alatke** → **Podešavanja** → **Poziv** pa postavite **Brzo biranje** → **Uključeno**.

Uspostavljanje konferencijske veze (mrežni servis)

- 1 Pozovite prvog učesnika.
- 2 Da pozovete novog učesnika; izaberite **Opcije** → **Novi poziv**. Prvi poziv se automatski zadržava, stavlja na čekanje.
- 3 Kada dobijete odgovor na novi poziv, uključite prvog učesnika u konferencijsku vezu. Izaberite **Opcije** → **Konferencija**.
  - Da u vezu uključite novog učesnika, ponovite korak 2, zatim izaberite **Opcije** → **Konferencija** → **Dodaj konferenciji**. Ovaj telefon podržava konferencijsku vezu do maksimalno šest osoba, uključujući i Vas.
  - Da obavite privatni razgovor sa nekim od učesnika konferencijske veze, izaberite **Opcije** → **Konferencija** → **Privatno**. Izaberite nekog učesnika pa pritisnite **Privatno**. Konferencijska veza se zadržava. Drugi učesnici mogu da nastave svoju konferencijsku vezu. Pošto završite privatni razgovor, izaberite **Opcije** → **Dodaj konferenciji** da se vratite u konferencijsku vezu.
  - Da nekog učesnika isključite, izaberite **Opcije** → **Konferencija** → **Isključi učesnika**, zatim dođite do tog učesnika i pritisnite **Izbaci**.
- 4 Da završite aktivnu konferencijsku vezu, pritisnite .

Odgovaranje i odbijanje poziva

- Da odgovorite na poziv, pritisnite .
- Da isključite zvono kada primite poziv, pritisnite **Tišina**.

 Savet! Ako su na telefon priključene kompatibilne slušalice, poziv možete da primате ili da odbijate pritiskom tastera na slušalicama.

- Ako na poziv ne želite da odgovorite, pritisnite da ga odbacite. Pozivna strana će čuti tonski signal zauzeća. Ako ste aktivirali funkciju **Preus. poziva** → **Ako je zauzeto** da pozive preusmeravate, odbijeni dolazni poziv će takođe biti preusmeren. Vidite 'Preusmeravanje poziva', str. 107.
Kada odbacite neki dolazni poziv, pozivnoj strani možete poslati tekstualnu poruku sa obrazloženjem odbijanja poziva. Izaberite **Opcije** → **Pošalji tek. poruku**. Tekst možete da izmenite pre slanja. Vidite i **Odbaci poziv SMS-om**, str. 99.

Odgovaranje i odbijanje video poziva

Kada primite neki video poziv, vidi se ikonica .

- 1 Pritisnite da odgovorite na video poziv. Prikazuje se **Dopustiti slanje video slike pozivaocu?**

Ako izaberete **Da**, pozivaocu se prikazuje video slika koju hvata kamera Vašeg telefonskog aparata. Ako izaberete **Ne**, slanje video slike se ne aktivira, i prikazuje se statična slika, ili se ne prikazuje nikakva slika. Zvuk ćete čuti. Vidite 'Alatke', **Slika u video pozivu**, str. 99.

- 2 Da završite video poziv, pritisnite .

Poziv na čekanju (mrežni servis)

U toku poziva možete da odgovorite na drugi dolazni poziv ako ste aktivirali funkciju Poziv na čekanju u okviru **Alatke** → **Podešavanja** → **Poziv** → **Poziv na čekanju** (vidite i str. 98).

- Da odgovorite na poziv na čekanju, pritisnite . Prvi poziv se zadržava, stavlja na čekanje.
- Za prelazak sa jedne veze na drugu, pritisnite **Prebaci**. Izaberite **Opcije** → **Spoj** da povežete neki dolazni poziv ili zadržani poziv sa aktivnim pozivom, a da se sami isključite iz veze. Za završetak aktivnog poziva, pritisnite . Da završite oba poziva, izaberite **Opcije** → **Završi sve pozive**.

 Savet! Da promenite tonske odzive telefona za različita okruženja i prilike, na primer, kada želite da se zvono ne čuje, vidite 'Načini rada – podešavanje tonova', str. 12.

Opcije u toku poziva

Mnoge opcije koje možete koristiti u toku aktivne veze, poziva, su mrežni servisi. Pritisnite **Opcije** u toku aktivne veze za neke od sledećih opcija: **Isključi mikrofon** ili **Uk. mik.**, **Odgovori**, **Odbaci**, **Prebaci se**, **Zadrži** ili **Preuzmi**, **Aktiviraj slušalicu**, **Aktiviraj zvučnik** ili **Aktiviraj hendsfri** (ako su priključene kompatibilne Bluetooth slušalice), **Završi aktivni poziv** ili **Završi sve pozive**, **Novi poziv**, **Konferencija** i **Spoj**. Izaberite:

- **Zameni** - da završite aktivni poziv i odgovorite na poziv koji je na čekanju.
- **Pošalji MMS** (samo u UMTS komunikacionim mrežama) - da drugom učesniku u vezi pošaljete sliku ili video kao multimedija poruku. Pre slanja, možete da izmenite poruku ili da promenite primaoca. Pritisnite da pošaljete datoteku na kompatibilni uređaj (mrežni servis).
- **Pošalji DTMF** - da šaljete DTMF tonske sekvence, kao na primer lozinke. Ukucajte odgovarajuću DTMF sekvencu ili je potražite u Kontaktima. Da unesete instrukciju, karakter, za čekanje (**w**) ili za pauzu (**p**), pritisnite * + potreban broj puta. Pritisnite **OK** da sekvencu pošaljete.

 Savet! DTMF tonske sekvence možete da dodate u polja **Telefonski broj** ili **DTMF** neke kontakt kartice.

Dnevnik

Prethodni

Da vidite telefonske brojeve propuštenih, primljenih ili upućenih poziva, pritisnite i izaberite **Dnevnik** → **Prethodni**. Telefon će registrovati propuštene i primljene pozive jedino ako Vaša mreža podržava ovu funkciju, ako je aparat uključen i ako se nalazi unutar zone pokrivanja mreže.

Brisanje lista prethodnih poziva - Da poništite sve liste prethodnih poziva, izaberite **Opcije** → **Obrisi prethodne** u glavnom prikazu Prethodni pozivi. Da obrišete jednu od lista, otvorite željenu listu pa izaberite **Opcije** → **Obrisi listu**. Da obrišete pojedinačnu stavku, otvorite odgovarajuću listu, dođite do nje pa pritisnite .

 Savet! Kada u pasivnom režimu vidite obaveštenje o propuštenim pozivima, pritisnite **Prikaži** da pristupite listi propuštenih poziva. Da uzvratite poziv, dođite do broja ili imena, i pritisnite .

Trajanje poziva

Da vidite približna trajanja, dužine, svojih dolaznih i odlaznih poziva, pritisnite i izaberite **Dnevnik** → **Trajanje poz.**

Napomena: Stvarno vreme koje provajder fakturiše za razgovore može da varira u zavisnosti od mogućnosti mreže, zaokruživanja za naplatu, i tako dalje.

Brisanje merača trajanja poziva - Izaberite **Opcije** → **Poništi merače**. Za to Vam je neophodna šifra blokade; vidite 'Bezbednost', 'Telefon i SIM', str. 103.

Paketni prenos

Da proverite količinu podataka poslatih i primljenih u toku veza za paketni prenos podataka, pritisnite i izaberite **Dnevnik** → **Paketni prenos**. Na primer, možda za svoje veze za paketni prenos podataka plaćate na osnovu količine poslatih i primljenih podataka.

Praćenje svih komunikacionih događaja

Da pratite sve govorne i video pozive, tekstualne poruke ili data veze koje registruje Vaš telefon, pritisnite i izaberite **Dnevnik**, pa pritisnite da otvorite opšti dnevnik komunikacija. Vidite sl. 5. Za svaku komunikaciju možete da vidite ime pošiljaoca i primaoca, telefonski broj, ime provajdera servisa ili pristupnu tačku. Dnevnik možete da filtrirate tako da pregledate samo jednu vrstu veze, kao i da kreirate kontakt kartice sa podacima iz dnevnika.

Ikone:

- dolazni,

- odlazni i

- propušteni

komunikacioni događaji.

Savet! Da pogledate listu poslatih poruka, pritisnite i izaberite **Poruke** → **Poslato**.

Napomena: Kada šaljete poruke, aparat može da prikaže obaveštenje "**Poslato**". To znači da je Vaš telefon poslao poruku na broj centra za slanje poruka koji je u njemu

programiran. To ne znači da je poruka primljena na željenoj prijemnoj strani. Za više detalja u vezi SMS servisa, obratite se svom provajderu.

- Da filtrirate dnevnik, izaberite **Opcije**→ **Razdvoji**. Dođite do nekog filtera, kriterijuma za razdvajanje, i pritisnite **Izaberi**.
- Da trajno obrišete kompletan sadržaj dnevnika, Listu prethodnih poziva i Izveštaje o dostavi poruka, izaberite **Opcije**→ **Obriši dnevnik**. Pritisnite **Da** da to potvrdite.
- Da postavite trajanje, vremenski period za **Trajanje dnevnika**, idite u **Opcije**→ **Podešavanje**→ **Trajanje dnevnika**. Stavke, registrovani događaji, ostaju u memoriji telefona postavljeni broj dana posle čega se automatski brišu da se oslobodi memorija. Ako izaberete **Bez dnevnika**, kompletan sadržaj dnevnika, lista prethodnih poziva i izveštaji o dostavi poruka, se trajno briše.

Merač paketa podataka i merač veze: Da vidite količinu prenetih podataka koja je preneti, izraženo u kilobajtima, kao i koliko je trajala određena veza sa paketnim prenosom podataka, dođite do te dolazne ili odlazne komunikacije (veze) koja je označena sa **Pak.** i izaberite **Opcije**→ **Vidi detalje**.

*Sl. 5
Opšti dnevnik
komunikacija.*

Kontakti (Imenik)

▶ Opcije imenika Kontaktati: **Otvori, Pozovi, Kreiraj poruku, Novo ime, Otvori konverzaciju, Izmeni, Obriši, Dupliraj, Dodaj grupi, Pripada grupama, Markiraj/ Demarkiraj, Kopiraj, SIM kontakti, Iđi na veb adresu, Pošalji, Podaci o kontaktima, Podešavanje, Pomoć i Izadi.**

▶ Opcije u toku izmena kontakt kartice: **Dodaj minijaturu, Ukloni minijaturu, Dodaj podatak, Obriši podatak, Izmeni naziv pod., Pomoć i Izadi.**

Pritisnite i izaberite **Kontakti**. U modulu Kontakti možete da dodajete ličnu melodiju zvona, glasovnu komandu ili minijaturu u kontakt karticu. Možete i da formirate grupe kontakata što Vam omogućava slanje tekstualne ili e-mail poruke većem broju primalaca istovremeno. Primljene kontakt podatke (vizitkarte) možete da dodajete u Kontakte. Vidite 'Primanje logotipa, tonova, vizitkarti, napomena kalendara i podešavanja', str. 54. Kontakt podaci, informacije, se mogu slati i primiti samo od kompatibilnih aparata.

Memorisanje imena i brojeva

- 1 Izaberite **Opcije**→ **Novo ime**.
  - 2 Popunite polja koja želite, pa pritisnite **Urađeno**.
- Da vršite izmene kontakt kartica u Kontaktima, dođite do kontakt kartice koju želite da izmenite, pa izaberite **Opcije**→ **Izmeni**.
  - Da obrišete neku kontakt karticu u Kontaktima, izaberite tu karticu, pa pritisnite **C**. Da obrišete više kontakt kartica odjednom, pritisnite i da markirate kontakte, pa pritisnite **C** da ih obrišete.
  - Da dodate malu sliku, minijaturu, nekoj kontakt kartici, otvorite tu kontakt karticu, pa izaberite **Opcije**→ **Izmeni**. Zatim izaberite **Opcije**→ **Dodaj minijaturu**. Kada Vas dati kontakt poziva, prikazuje se odgovarajuća minijatura.

Korišćenje primarnih brojeva i adresa

Za neku kontakt karticu možete postaviti primarne, podrazumevane, brojeve i adrese. Na taj način, ako za dati kontakt postoji više brojeva i adresa, jednostavno možete da pozovete ili da pošaljete poruku na neki određeni broj ili adresu.

- 1 U Kontaktima, izaberite neki kontakt, pa pritisnite .
- 2 Izaberite **Opcije**→ **Primarni**.
- 3 Izaberite neku kategoriju kojoj želite da dodate primarni broj ili adresu, pa pritisnite **Dodeži**.
- 4 Izaberite broj ili adresu koju želite da postavite kao primarnu, pa pritisnite **Izaberi**.

U kontakt kartici, primarni broj ili adresa su podvučeni.

Kopiranje kontakata između SIM kartice i memorije telefona

- Da kopirate imena i brojeve iz SIM kartice u svoj telefon, pritisnite pa izaberite **Kontakti**→ **Opcije**→ **SIM kontakti**→**SIM imenik**. Izaberite imena koja želite da kopirate, pa zatim izaberite **Opcije**→ **Kopiraj u: Kontakti**.
- Da kopirate broj telefona, faksa ili pejdžera iz modula Kontakti u svoju SIM karticu, pređite u Kontakti i otvorite neku kontakt karticu. Dodite do željenog broja, pa izaberite **Opcije**→ **Kopiraj**→ **U SIM imenik**.

SIM imenik i drugi SIM servisi

Napomena: Za podatke u vezi raspoloživosti, cene i informacije o načinu korišćenja SIM servisa, obratite se prodavcu SIM kartice (operatoru komunikacione mreže, provajderu servisa ili drugom dobavljaču).

Pritisnite pa izaberite **Kontakti**→ **Opcije**→**SIM kontakti**→**SIM imenik** da vidite imena i brojeve koji se nalaze na SIM kartici. U SIM imeniku možete da dodajete, menjate ili kopirate brojeve u Kontakti, kao i da iz njega pozivate.

 Savet! Kontakt kartice možete da dodajete i da vršite njihove izmene koristeći Nokia Contacts Editor koji se nalazi u sklopu paketa Nokia PC Suite. Vidite CD-ROM isporučen u okviru komercijalnog paketa proizvođača.

 Savet! Da pošaljete kontakt podatke, izaberite karticu koju želite da pošaljete. Izaberite **Opcije**→ **Pošalji**→ **Kao SMS, Kao multimedija ili Preko Bluetooth veze**. Vidite poglavlje 'Poruke', kao i 'Slanje podataka koristeći Bluetooth', str. 90.

 Savet! Brzo biranje je brzi način biranja brojeva koje često pozivate. Osam telefonskih brojeva može imati dodeljene tastere za brzo biranje. Vidite "[Brzo biranje nekog telefonskog broja](#)", str. 23.

 Savet! Svoje kontakte možete da sinhronizujete sa onima u kompatibilnom PC računaru koristeći Nokia PC Suite programski paket. Vidite CD-ROM isporučenu u okviru komercijalnog paketa proizvoda.

Dodavanje tonova zvona kontaktima

Kada Vas ta osoba ili član grupe zove, telefon se oglašava izabranim tonom zvona (ako se broj pozivaoca šalje sa pozivom i ako ga Vaš telefon prepoznaje).

- 1 Pritisnite da otvorite kontakt karticu ili idite u listu grupa i izaberite neku kontakt grupu.
- 2 Izaberite **Opcije** → **Ton zvona**. Otvara se lista tonova zvona.
- 3 Izaberite ton zvona koji želite da koristite za dati kontakt ili za izabranu grupu.

Da ton zvona uklonite, izaberite **Primarni ton** iz liste tonova zvona.

Biranje glasom

Telefonski broj možete pozvati i izgovaranjem glasovne komande koja je dodata kontakt kartici.

Pre upotrebe glasovnih komandi imajte na umu:

- Glasovne komande ne zavise od jezika. One zavise od glasovnih karakteristika govornika.
- Ime morate izgovoriti upravo onako kako ste to uradili pri snimanju.
- Glasovne komande su osetljive na ambijentalnu buku. Glasovne komande snimajte i koristite u okruženju bez buke.
- Veoma kratka imena nisu pogodna. Koristite duža imena i izbegavajte upotrebu sličnih za različite brojeve telefona.

Napomena: Korišćenje glasovnih komandi može da bude teško u bučnim sredinama ili u hitnim slučajevima, zato se nemojte oslanjati isključivo na biranje glasom u svim situacijama.

Dodela glasovne komande nekom telefonskom broju

Može se imati samo jedna glasovna komanda po kontakt kartici. Glasovne komande mogu imati najviše 50 brojeva telefona.

- 1 U imeniku Kontakti, otvorite kontakt karticu kojoj želite da dodate, dodelite, glasovnu komandu.
- 2 Dođite do broja kojem želite da dodelite glasovnu komandu, pa izaberite **Opcije** → **Dodaj gl. komandu**.
- 3 Pritisnite **Start** da snimate glasovnu komandu. Posle signala za početak, razgovetno izgovorite reč(i) koju želite da snimate kao glasovnu komandu. Sačekajte da telefon reprodukuje snimljenu glasovnu komandu i da je sačuva, memorije. Simbol se prikazuje pored datog broja u kontakt kartici i označava da joj je dodeljena glasovna komanda.

Pozivanje koristeći glasovnu komandu

Glasovnu komandu morate da izgovorite upravo onako kako ste to uradili pri snimanju. Pri pozivanju izgovaranjem glasovne komande, koristi se zvučnik. Držite telefon na kratkom rastojanju i razgovetno izgovorite glasovnu komandu.

- Pritisnite i držite . Čuće se kratki zvučni signal i pojavice se tekst **Sada govori**. Telefon reprodukuje originalnu glasovnu komandu, prikazuje ime i broj, i bira broj prepoznate glasovne komande.

Kreiranje kontakt grupa

- 1 U imeniku Kontakti pritisnite da otvorite listu Grupe.
- 2 Izaberite **Opcije** → **Nova grupa**.
- 3 Napišite ime za grupu, ili koristite podrazumevano, primarno ime, **Grupa**, pa pritisnite **OK**.
- 4 Otvorite željenu grupu, pa izaberite **Opcije** → **Dodaj članove**.

 Primer: Za glasovnu komandu možete da koristite ime osobe (na primer "Jovanov mobilni").

 Savet! Da vidite listu glasovnih komandi koje ste definisali, u imeniku Kontakti izaberite **Opcije** → **Podaci o kontaktima** → **Glasovne komande**.

 Savet! Da reprodukujete, izmenite ili obrišete neku glasovnu komandu, otvorite kontakt karticu, pa dođite do broja sa glasovnom komandom (označen je sa). Izaberite **Opcije** → **Glasovne komande**. Zatim izaberite **Preslušaj**, **Promeni** ili **Obrisi**.

 Opcije u rednom prikazu Grupe: [Otvori](#), [Nova grupa](#), [Obriši](#), [Preimenuj](#), [Ton zvona](#), [Podaci o kontaktima](#), [Podešavanje](#), [Pomoć](#) i [Izadi](#).

- 5 Dođite do nekog kontakta, pa pritisnite da ga markirate. Da pojedinačno dodate više članova, ovaj korak ponovite za svaki kontakt koji želite da dodate.
- 6 Pritisnite [OK](#) da kontakte dodate u grupu.

Da neku grupu preimenujete, izaberite [Opcije](#) → [Preimenuj](#). Unesite novo ime, pa pritisnite [OK](#).

Uklanjanje članova iz grupe

- 1 U listi Grupe, otvorite onu grupu koju želite da izmenite.
- 2 Dođite do željenog kontakta, pa izaberite [Opcije](#) → [Ukloni iz grupe](#).
- 3 Pritisnite [Da](#) da taj kontakt uklonite iz grupe.
  - **Savet!** Da proverite kojim sve grupama neki kontakt pripada, dođite do njega, pa izaberite [Opcije](#) → [Pripada grupama](#).

Kamera i Galerija

Kamera

Koristeći aplikaciju **Kamera** možete da pravite fotografije i video snimke, i to u pokretu. Fotografije, slike, i video snimci se automatski memorišu u okviru aplikacije Galerija. Kamera daje fotografije u JPEG formatu, a video snimci su datoteke 3GPP formata, sa nastavkom .3gp. Fotografije i video snimke možete takođe slati svojim prijateljima kao multimedija poruke, kao prilog e-mail porukama ili preko Bluetooth.

Nokia 6630 podržava pravljenje slika u rezoluciji do 1280x960 piksela. Rezolucija slika u ovim materijalima može da izgleda drugačije.

Fotografisanje

- 1 Pritisnite u pasivnom režimu. Otvara se aplikacija **Kamera** i prikazuje se uhvaćeni kadar. Vidite sliku. Pritisnite za prelazak sa prikaza **Slika** na prikaz **Video** i obratno.

1. Indikator označava gde će slike biti memorisane, sačuvane: u memoriju telefona () ili u memorijsku karticu () .
2. Prikazuje približni broj slika, u zavisnosti od izabranog kvaliteta slike, može da stane u memoriju telefona, odnosno na memorijsku karticu. Vidite **Kvalitet slike**, str. 35.
3. Zum indikator označava koeficijent zumiranja. Pritisnite da uvećate (da približite), a da umanjite (da udaljite) objekat koji slikate.
4. Indikator aktiviranog noćnog režima .
5. Indikator pravljenja više uzastopnih snimaka . Vidite str. 35.
6. Indikator samookidača označava koliko je još preostalo vremena do slikanja. Vidite str. 35.

Prečica: Pritisnite u pasivnom režimu da otvorite aplikaciju Kamera.

Savet! Sliku možete i da ubacite u neku kontakt karticu. Vidite 'Memorisanje imena i brojeva', str. 28.

Opcije pre fotografisanja: **Slikaj**, **Novo**, **Aktiviraj noćni rež.** / **Deaktiv. noćni režim**, **Više snimaka** / **Normalni režim**, **Samookidač**, **Idi u Galeriju**, **Podesi**, **Podేశavanja**, **Pomoć i Izađi**.

Prečice:

Pritisnite **1** noćni da aktivirate ili da deaktivirate noćni režim rada.

Pritisnite **4** gri da aktivirate ili da deaktivirate režim pravljenja više uzastopnih snimaka.

Pritisnite **def 3** da podesite osvetljaj.

Pritisnite **mno 6** da podesite kontrast.

- 2 Da slikate, pritisnite **⊙**. Ne pomerajte telefon pre nego što aplikacija **Kamera** započne memorisanje slike. Slika se automatski memoriše u folder **Slike** aplikacije Galerija. Vidite 'Galerija', str. 37.

Memorisanje uhvaćene fotografije može da potraje duže ako ste promenili koeficijent zumiranja, osvetljaj ili kontrast. Vidite 'Fotografisanje' na str. 33 u vezi zumiranja, a Kada fotografišete na str. 34 u vezi podešavanja osvetljaja i kontrasta.

Kada slikate:

- Preporučuje se da koristite obe ruke kako se kamera ne bi pomerala.
- Za slikanje ili pravljenje video snimaka pri nedovoljnom osvetljenju, koristite noćni režim rada. Kada koristite noćni režim rada, ekspozicija je duža i kameru je duže potrebno držati mirnom.
- Da podesite osvetljaj ili kontrast pre slikanja, izaberite **Opcije** → **Podesi** → **Osvetljaj** ili **Kontrast**.
- Rezolucija zumirane slike je niža od rezolucije nezumirane slike, ali dimenzije slike ostaju nepromenjene. Razliku u kvalitetu slike ćete primetiti kada je pogledate na PC računaru.
- **Kamera** prelazi u režim štednje baterije ako u toku jednog minuta ne pritisnete nijedan taster. Da nastavite sa slikanjem, pritisnite **⊙**.

Nakon pravljenja snimka, fotografisanja:

- Ako sliku ne želite da sačuvate, pritisnite **C**.
- Da Vam se vrati vizir za novu fotografiju, pritisnite **⊙**.
- Da pošaljete sliku **Preko Bluetooth veze**, **Kao e-mail** ili **Kao multimedija**, pritisnite **L**. Za dodatne informacije vidite poglavlje 'Poruke', str. 46 i 'Bluetooth veza' str. 89.
- Da sliku postavite kao tapet, pozadinu u pasivnom režimu, izaberite **Opcije** → **Postavi za tapet**.

Pravljenje više uzastopnih slika, sekvence

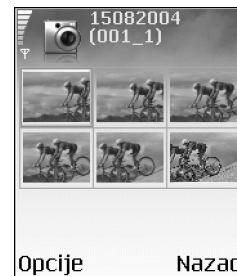
Izaberite **Opcije** → **Više snimaka** da podesite kameru da pravi sekvencu od šest uzastopnih snimaka. Pošto se snimci naprave, oni se automatski memorišu u okviru Galerije, i prikazuju se kao matrica. Vidite sl. [6](#).

I Vi na slici – samookidač

Koristite samookidač da odložite pravljenje snimka kako biste i Vi sami mogli da uđete u kadar. Izaberite vreme kašnjenja samookidača: **Opcije** → **Samookidač** → **10 sekundi**, **20 sekundi** ili **30 sekundi**. Pritisnite **Aktiviraj**. U toku odbrojavanja, indikator samookidača (📷) trepće i čuje se pištanje. Kamera će napraviti snimak po isteku postavljenog kašnjenja.

Izmene podešavanja kamere

- Izaberite **Opcije** → **Podešavanja** → **Slika**.
- Dođite do podešavanja koje želite da promenite:
  - Prikaži naprav. sliku** - Izaberite **Da** ako želite da vidite uhvaćeni snimak posle slikanja, ili **Ne** ako želite da odmah nastavite sa daljim slikanjem.
  - Kvalitet slike** - **Visoki**, **Normalni** i **Osnovni**. Što je viši kvalitet slike, to više memorije slika zauzima. Rezolucija zumirane slike je niža od rezolucije nezumirane slike, ali dimenzije slike ostaju nepromenjene. Razliku u kvalitetu slike ćete primetiti kada je pogledate na PC računaru. Ako imate nameru da sliku štampate, ili da pravite fotografiju, izaberite **Visoki** ili **Normalni** kvalitet slike.
  - Rezolucija slike** - Izaberite rezoluciju u kojoj želite da budu slike koje nameravate da pravite.
  - Primarno ime slike** - Postavite primarno, podrazumevano, ime za slike koje ćete snimati. Datum možete da zamenite nekim svojim tekstom (recimo, "Odmor_2004").
  - Aktivna memorija** - Izaberite gde će se memorisati vaše slike.

Sl. 6

Više uzastopnih slika, sekvencu.

Glosar: Rezolucija je mera oštine i jasnoće slike. Rezolucija se odnosi na broj piksela neke slike. Što je više piksela, slika je bogatija detaljima, ali i zauzima više memorije.

 Opcije pre
 pravljenja video snimka:
[Snimi](#), [Novo](#), [Aktiviraj
noćni rež.](#) / [Deaktiviraj
noćni rež.](#), [Bez zvuka](#) / [Sa
zvukom](#), [Idi u Galeriju](#),
[Podesi](#), [Podešavanja](#),
[Pomoć](#) i [Izadi](#).

Prečice:

Pritisnite **1** da
 aktivirate ili da
 deaktivirate noćni režim
 rada.

Pritisnite **def 3** da
 podesite osvetljaj.

Pritisnite **mno 6** da
 podesite kontrast.

Pravljenje video snimaka

- 1 Pritisnite **Kamera** u pasivnom režimu.
- 2 Pritisnite   za prelazak sa prikaza **Slika** na prikaz **Video** i obratno. Otvorite prikaz **Video**. Indikator označava gde će video snimak biti memorisan, sačuvan: u memoriju telefona () ili u memorijsku karticu ().
- 3 Pritisnite da započnete snimanje. Prikazuje se ikonica snimanje .

1. Isteklo vreme / preostalo vreme za trenutno postavljenu dužinu video snimka.
2. Zum indikator označava koeficijent zumiranja. Pritisnite da uvećate (da približite) objekat pre snimanja ili u toku snimanja. Pritisnite da umanjite (da udaljite) objekat.
3. Indikator isključen mikrofon .
4. Indikator aktiviranog noćnog režima . Da snimanje privremeno prekinete u bilo kom trenutku, pritisnite . Ikonica pauza (privremeno prekinuto) trepće na ekranu. Pritisnite ponovo da nastavite sa snimanjem.

Snimanje videa se automatski prekida ako je snimanje privremeno zaustavljeno (pauza), a nijedan taster se ne pritisne jedan minut.

- 4 Pritisnite **Stop** da prekinete snimanje. Video snimak se automatski memoriše u folder **Video snimci** u Galeriji. Vidite '[Galerija](#)', str. [37](#).

Pošto je video snimak napravljen:

- Da odmah prikazete video snimak koji ste upravo napravili, izaberite **Opcije** → **Pusti**.
- Ako video snimak ne želite da sačuvate, pritisnite **C**.
- Da Vam se vrati vizir za pravljenje novog video snimka, pritisnite .
- Da pošaljete video snimak **Preko Bluetooth veze**, **Kao e-mail** ili **Kao multimedija**, pritisnite . Za dodatne informacije vidite poglavlje '[Poruke](#)', str. [46](#) i '[Bluetooth veza](#)' str. [89](#).

Izмене podešavanja videa

Izaberite **Opcije** → **Podešavanja** → **Video**, pa zatim i podešavanje koje želite da promenite.

- **Dužina** – Ako izaberete **Maksimalna**, dužina video snimanja će biti ograničena na jedan sat po video snimku. Izaberite **Kratka** da pravite video snimke veličine do 300 kB, što je oko 30 sekundi, tako da se oni mogu slati kao multimedija poruke kompatibilnim aparatima. Međutim, neke mreže podršavaju slanje multimedija poruka samo maksimalne veličine od 100 kB.
- **Video rezolucija**, **Prim. ime video snim.** i **Aktivna memorija**.

Galerija

Koristeći aplikaciju **Galerija** možete da memorišete i organizujete svoje slike, audio snimke, liste numera, video snimke, linkove za strimovanje sadržaja, kao i da pokrećete .ram datoteke.

Izaberite **Slike** , **Video snimci** , **Numere** , **Audio snimci** , **Linkovi** ili **Sve datoteke** , pa zatim pritisnite da to otvorite.

Možete da pretražujete, otvarate i kreirate nove foldere, kao i da markirate, kopirate i premeštate stavke po folderima. Audio snimci, video snimci, .ram datoteke i linkovi za strimovanje se otvaraju u aplikaciji RealPlayer. Vidite **'RealPlayer'**, str. 43.

- Pritisnite da otvorite neku datoteku ili neki folder. Slike se otvaraju u modulu Prikazivač slika. Vidite **'Prikazivanje slika'**, str. 38.
- Da kopirate ili premeštate datoteke u memorijsku karticu ili u memoriju telefona, izaberite neku datoteku, pa **Opcije** → **Organizuj** → **Kopiraj u mem. kart.** / **Premesti u mem. kar.** ili **Kopiraj u mem. tel.** / **Premesti u mem. tel.**. Datoteke koje se nalaze u memorijskoj kartici su označene sa .

 Savet! Možete da prenosite muzičke datoteke iz nekog kompatibilnog PC računara u svoju MMC karticu koristeći modul Nokia Audio Manager koji se nalazi u sklopu Nokia PC Suite. Vidite CD-ROM isporučenu u okviru komercijalnog paketa proizvođača.

 Savet! Da ostavite aplikaciju otvorenom i da muzika svira u pozadini, pritisnite dva puta da se vratite u pasivni režim. Da se vratite u aplikaciju, pritisnite pa izaberite **Galerija**.

 Savet! Slike iz svog telefona možete da prebacite u kompatibilni PC računar koristeći Nokia Phone Browser koji se nalazi u sklopu Nokia PC Suite. Vidite CD-ROM isporučen u okviru komercijalnog paketa proizvođača.

 Opcije u toku prikazivanja slike: [Pošalji](#), [Postavi za tapet](#), [Rotiraj](#), [Uvećaj](#) / [Umanji](#), [Pun ekran](#), [Obriši](#), [Preimenuj](#), [Vidi detalje](#), [Dodaj u: Favoriti](#), [Pomoć](#) i [Izadi](#).

- Da preuzmete datoteke u jedan od glavnih foldera Galerije koristeći pretraživač, izaberite [Preuz. grafika](#), [Preuzim. videa](#), [Preuz. numera](#) ili [Pr. zvukova](#). Otvara se pretraživač, i možete da izaberete marker (bukmark oznaku) sajta sa kojega želite da preuzmete sadržaj.
- Da potražite neku datoteku, izaberite [Opcije](#) → [Nađi](#). Započnite sa unošenjem kriterijuma za pretragu (recimo ime ili datum kreiranja datoteke koju tražite). Prikazuju se datoteke koje odgovaraju Vašem kriterijumu za pretragu.

Prikazivanje slika

Slike koje napravite u aplikaciji [Kamera](#) se čuvaju u Galeriji. Slike Vam mogu biti i poslate u nekoj multimedija poruci, kao e-mail prilog ili preko Bluetooth veze. Da biste mogli da primljene slike vidite u Galeriji morate da ih sačuvate u memoriju telefona ili u memorijsku karticu.

- Otvorite folder [Slike](#) u Galeriji da pokrenete prikazivač slika, izaberite neku sliku, pa pritisnite da je vidite.
- Da zumirate neku sliku, izaberite [Opcije](#) → [Uvećaj](#) (ili pritisnite **5**) ili [Umanji](#) (ili pritisnite **0**). U vrhu displeja vidite faktor zumiranja. Faktor zumiranja se ne pamti trajno.
- Da vidite veći deo slike, izaberite [Opcije](#) → [Pun ekran](#) (ili pritisnite *****). Okviri oko slike se gube. Da pomerite fokus kada zumirate neku sliku ili kada je gledate u punom ekranu, koristite navigator
- Da rotirate sliku, izaberite [Opcije](#) → [Rotiraj](#) (ili pritisnite **1** da sliku rotirate suprotno smeru kazaljke na satu, ili **def 3** da je rotirate u smeru kazaljke na satu). Pritisnite i držite **0** da se vratite u normalni prikaz.

Mediji

Video montažer

Da kreirate sopstvene video snimke, pritisnite pa izaberite [Mediji](#)→ [Video mon..](#) Sopstvene video snimke možete da kreirate kombinovanjem i rezanjem video snimaka, kao i montažom audio snimaka, korišćenjem prelaza i efekata. Prelazi su vizuelni efekti koje možete da primenjujete na početne i krajnje sekvence video snimka ili između samih video snimaka.

Montaža videa, zvuka i prelaza

- 1 Markirajte i odaberite jedan ili više video snimaka.
- 2 Izaberite [Opcije](#)→ [Izmeni](#). U prikazu Video montažer, možete da ubacujete audio snimke da kreirate sopstvene video snimke, kao i da montirate snimke rezanjem i dodavanjem efekata. Možete da dodajete, umećete, audio snimke i da im menjate dužinu trajanja.

Da izmenite neki video, izaberite neku od narednih opcija:

[Prikaz](#) - za prikaz video snimka.

[Ubaci](#) :

- [Video snimak](#) - Ubacuje se odabrani video snimak. U Glavnom prikazu se daje minijaturni prikaz video snimka. Minijatura se sastoji od prve sličice video snimka koja nije crna. Takođe se prikazuje i ime i dužina video snimka.
- [Audio snimak](#) - Ubacuje se odabrani audio snimak. U Glavnom prikazu se vidi ime i dužina odabranog audio snimka.
- [Novi audio snimak](#) - Snima se novi audio snimak na odabranom mestu.

[Iseci](#) - Reže se, iseca se, video snimak ili audio snimak u prikazima Iseci video, odnosno Iseci audio.

Sl. 7 Prikaz Montiraj video, gde je izabran prelaz Završi crnim ekranom.

💡 **Savet!** Da kratko prikazete video snimak, izaberite **Opcije** → **Napravi snimak ekr.** u prikazima Pusti, Izmeni ili Iseci.

💡 **Savet!** U prikazu **Podešavanja** možete da definišete **Prim. ime video snim.**, **Pod. ime sn. ekrana** i **Aktivna memorija**.

Izmeni video snimak:

- **Premesti** - Premešta video snimak na neko drugo mesto.
  - **Dodaj kolor efekat** - Ubacuje se kolor efekat u video snimak.
  - **Uspori** - Usporava se brzina video snimka, slou moušn.
  - **Bez tona / Sa tonom** - Uključuje se i isključuje ton video snimka.
  - **Ukloni** - Uklanja se, izbacuje, video snimak iz videa.
  - **Izmeni audio snimak:**
    - **Premesti** - Premešta audio snimak na neko drugo mesto.
    - **Postavi dužinu** - Vrší se izmena dužine audio snimka.
    - **Ukloni** - Uklanja se, izbacuje, audio snimak iz videa.
    - **Dupliraj** - Duplira se, pravi se kopija, odabranog video ili audio snimka.
  - **Izmeni prelaz** - Postoje tri vrste prelaza: na početku videa (početni), na kraju videa (završni) i prelazi između video snimaka (međuprelaz). Početni prelaz se može izabrati kada je aktivan prvi prelaz videa.
- 3 Izaberite **Sačuvaj** da sačuvate video (filmíć). Možete da definišete **Aktivna memorija** u **Podešavanja**. Podrazumevano je to memorija telefonskog aparata. Izaberite **Pošalji: Kao multimedija, Preko Bluetooth veze** ili **Kao e-mail** ako želite da video pošaljete. U vezi maksimalne dužine multimedija poruke koju možete da šaljete, obratite se svom provajderu servisa. Ako je video prevelik za slanje putem multimedija poruke, prikazuje se simbol .
- 💡 **Savet!** Ako želite da pošaljete video snimak koji je veći od maksimalne veličine za multimedija poruku koju dopušta Vaš provajder servisa, možete ga poslati putem Bluetooth veze. 'Slanje podataka koristeći Bluetooth', str. 90. Svoje video filmíće možete da prebacujete koristeći Bluetooth u personalni računar sa Bluetooth mogućnostima, ili pak koristeći čitač memorijskih kartica (interni ili eksterni).

Režiser

Da kreirate muvee, pritisnite pa izaberite **Mediji**→**Režiser**. muvees su kratki, montirani video snimci koji sadrže video, muziku i tekst. **Ekspres muvee** automatski kreira modul Režiser nakon što izaberete neki stil za muvee. Režiser koristi podrazumevanu muziku i tekst koji su dodeljeni odabranom stilu. Svaki stil ima sopstveni stil pisma (font), boju, muziku i ritam. Za **Autorski muvee** možete da izaberete sopstvene video i muzičke snimke, slike i stil, a možete i da dodate početnu i završnu poruku. muvees se mogu slati putem MMS servisa.

Otvorite **Režiser** pa pritisnite ili za prelazak sa prikaza na prikaz i obratno. Iz prikaza možete da se vratite u glavni prikaz pritiskom na **Urađeno**.

Prikaz sadrži listu video snimaka za koje možete izabrati **Pusti**, **Pošalji**, **Preimenuj** i **Obriši**.

- Da kreirate neki ekpres muvee, izaberite **Ekspres muvee**, pa pritisnite . Izaberite za muvee neki od stilova iz liste stilova, pa pritisnite . Tako kreirani muvee će biti sačuvan u muvee listu aplikacije Režiser. Nakon memorisanja, muvee će se automatski reprodukovati, pustiti.
- Da kreirate autorski muvee, izaberite **Autorski muvee**. U **Video**, **Slika**, **Stil** ili **Muzika** izaberite snimke koje želite da ubacite u svoj muvee. U **Poruka** možete da dodate početni i završni tekst za muvee. Izaberite **Kreiraj muvee**.
  - **Multimedija poruka** - dužina muvee se optimizuje za slanje preko MMS servisa.
  - **Koliko i muzika** - da podesite da dužina muvee bude ista kao dužina izabranog muzičkog snimka.
  - **Definiše korisnik** - da sami odredite dužinu muvee.
- Izaberite **Opcije**→**Sačuvaj**.
- Da vidite autorski muvee pre nego što ga sačuvate, u prikazu **Prikaz muvee** izaberite **Opcije**→**Pusti**.
- Da kreirate novi autorski muvee koristeći ista podešavanja stila, izaberite **Opcije**→**Pravi ponovo**.

Savet! Da u svoj telefon preuzmete nove stilove, izaberite **Preuz. stilova** iz glavnog prikaza **Režiser**.

Opcije u meniju muvee liste: **Pusti**, **Pošalji**, **Preimenuj**, **Obriši**, **Pomoć** i **Izađi**.

- Da dodate početni i završni tekst u autorski muvee dok ga kreirate, u prikazu **Kreiraj muvee** izaberite **Poruka**. Unesite početnu i završnu poruku, tekst, pa izaberite **Urađeno**.

Podešavanja

Izaberite **Podešavanja** da izvršite izmene narednih opcija:

- **Aktivna memorija** - Izaberite gde će se memorisati muvee.
- **Rezolucija** - Izaberite rezoluciju za muvee.
- **Primarno muvee ime** - Postavite primarno, podrazumevano, ime za muvee.

Men. slika

Da vizuelno pretražujete svoje slike, pritisnite pa izaberite **Mediji**→ **Men. slika**
Vidite sl. [8](#).

- 1 Pritisnite da izaberete memoriju: **Mem. tel.** ili **Mem. kartica**. Menadžer slika takođe prikazuje i broj podfoldera ili slika u izabranom folderu.
- 2 Otvorite neki folder da vizuelno pretražujete svoje slike. Pritiskajte i da se krećete po slikama i folderima. Pritisnite da vidite sliku.
  - Pritisnite i istovremeno da markirate više slika za prikaz u formi prezentacije. Pored odabranih slika se prikazuje oznaka da su štiklirane. Izaberite **Opcije**→ **Slikovnik**. Pritisnite i da vidite narednu ili prethodnu sliku prezentacije.

Diktafon

Pritisnite pa izaberite **Mediji**→ **Diktafon** da snimate telefonski razgovor ili govornu podsetnicu, belešku. Ako snimate telefonski razgovor, u toku snimanja će obe strane čuti tonski signal na svakih pet sekundi.

Sl. 8

*Prikaz slika u
Menadžeru slika.*

Pritisnite pa izaberite **Mediji** → **RealPlayer**. Pomoću RealPlayer™, možete da reprodukujete video snimke, audio snimke, liste numera ili da bežično strimujete medija datoteke. Link za strimovanje sadržaja se može aktivirati dok pretražujete Veb strane, ili se može sačuvati u memoriju telefona ili na memorijsku karticu.

RealPlayer podržava datoteke sa nastavcima .aac, .awb, .m4a, .mid, .mp3 i .wav. Međutim, RealPlayer možda ne podržava sve formate datoteka ili sve varijante formata. Na primer, RealPlayer će pokušati da otvori sve .mp4 datoteke, ali neke .mp4 datoteke mogu da sadrže i objekte koji nisu usklađeni sa 3GPP standardom, pa samim tim, ih ne podržava ni ovaj model telefona.

Reprodukovanje video ili audio snimaka

- 1 Da pustite, reprodukujete, neku medija datoteku iz memorije telefona ili sa memorijske kartice, izaberite **Opcije** → **Otvori**, pa zatim izaberite:
  - **Prethodni snimci** - da reprodukujete jednu od poslednjih šest datoteka reprodukovanih u RealPlayer,
  - **Sačuvani snimak** - da reprodukujete neku datoteku koja se nalazi u Galeriji. Vidite 'Galerija', str. 37.
- 2 Dodite do neke datoteke, pa pritisnite da je pustite, reprodukujete.

 Savet! Da neki video snimak gledate u punom ekranu, pritisnite **2abc**. Ponovo pritisnite da se vratite u normalni režim prikaza.

Bežično strimovanje sadržaja

Da biste mogli da strimujete živi sadržaj, prvo morate da konfigurirate primarnu, podrazumevanu, pristupnu tačku. Vidite 'Data veze i pristupne tačke', str. 100. Mnogi provajderi servisa će zahtevati da koristite Internet pristupnu tačku (IAP) za svoju primarnu

 Opcije u RealPlayer kada je izabran neki snimak: **Pusti, Prikaži u punom ek./Nastavi, Nastavi u punom ek.; Stop, Bez zvuka/Sa zvukom, Detalji o snimku, Pošalji, Podešavanja, Pomoć i Izadi.**

Ikone:

- - Ponavljanje,
- - Slučajan izbor,
- - Ponavljanje i slučajan izbor,
- - Zvučnik isključen

 Savet! Da ostavite aplikaciju otvorenom i da muzika svira u pozadini, pritisnite dva puta da se vratite u pasivni režim. Da se vratite u aplikaciju, pritisnite pa izaberite [RealPlayer](#).

Prečice u toku reprodukcije:

Da brzo premotate napred, pritisnite i držite .

Da premotavate unazad sadržaj datoteke,

pritisnite i držite .

Da isključite zvuk, pritisnite i držite dok se ne prikaže indikator

. Da uključite zvuk, pritisnite i držite dok ne vidite indikator .

pristupnu tačku. Drugi provajderi dopuštaju korišćenje WAP pristupne tačke. Obratite se svom provajderu servisa za detaljnije informacije.

Napomena: U RealPlayer modulu možete otvarati samo URL adrese tipa `rtsp://`. Međutim, RealPlayer će prepoznati i `http` link do neke `.ram` datoteke.

Da bežično strimujete sadržaj, izaberite neki link za strimovanje sadržaja u Galeriji, koji se daje na Veb strani ili koji ste primili kao tekstualnu ili kao multimedija poruku. Pre nego što počne strimovanje živog sadržaja, telefon će se povezati na dati sajt i početi sa preuzimanjem sadržaja.

Primanje RealPlayer podešavanja

Podešavanja za RealPlayer možete primiti i kao tekstualnu poruku od operatora mreže ili od provajdera servisa. Vidite '[Primanje logotipa, tonova, vizitkarti, napomena kalendara i podešavanja](#)', str. 54. Za detaljnije informacije, obratite se svom operatoru mreže ili provajderu servisa.

Promene RealPlayer podešavanja

Izaberite [Opcije](#) → [Podešavanja](#).

Video – da RealPlayer automatski ponavlja snimke kada se završe.

Podešavanja zvuka – da izaberete da li želite da ponovite puštanje liste numera i audio snimke u njima slušate po slučajnom izboru.

Podešavanja veze – da izaberete da li će se koristiti proksi server, da promenite primarnu (podrazumevanu) pristupnu tačku kao i da postavite vremena čekanja i opseg portova kod povezivanja. Za ispravne vrednosti se obratite svom provajderu servisa.

- **Podeš. proksi servera:**
  - **Koristi proksi server** – Da se koristi proksi server, izaberite **Da**.
  - **Adresa proksi ser.** – Unesite IP adresu proksi servera.
  - **Br. porta proksi ser.** – Unesite broj porta proksi servera.

- **Podešavanja mreže:**
  - **Prim. pristupna tačka** - Dodite do pristupne tačke koju želite da koristite za povezivanje na Internet, pa pritisnite .
  - **Vreme na vezi** - Postavite vremenski period posle kojeg će RealPlayer raskinuti vezu sa mrežom kada privremeno zaustavite reprodukciju medija sadržaja preko mrežne veze; izaberite **Definiše korisnik**, pa pritisnite . Unesite vreme, pa pritisnite **OK**.
  - **Vreme čekanja veze** - Pritisnite ili da postavite maksimalno vreme koje može da istekne od trenutka kada izaberete neki mrežni link do povezivanja na medija server, pa pritisnite **OK**.
  - **Vreme čekanja serv.** - Pritisnite ili da postavite maksimalno vreme čekanja na odgovor medija servera pre raskida veze, pa pritisnite **OK**.
  - **Najniži UDP port** - Unesite najniži port opsega portova servera. Minimalna vrednost je 6970.
  - **Najviši UDP port** - Unesite najviši port opsega portova servera. Maksimalna vrednost je 32000.Izaberite **Opcije** → **Napredna podešav.** da izmenite vrednosti širine opsega za različite mreže.

Glosar: Proksi serveri su posrednički serveri između medija servera (na kojima se nalazi sadržaj) i korisnika. Neki provajderi servisa ih koriste da bi obezbedili dodatnu sigurnost ili brzinu pristupa stranama pretraživača koje sadrže audio ili video snimke.

Poruke

▶ Opcije u glavnom prikazu Poruke: **Otvori**, **Napiši poruku**, **Uspostavi vezu** (prikazuje se ako ste definisali podešavanja poštanskog sandučeta) / **Raskini vezu** (prikazuje se ako je veza sa poštanskim sandučetom aktivna), **SIM poruke**, **Info servis**, **Servisni zahtev**, **Podešavanja**, **Pomoć** i **Izađi**.

💡 **Savet!** Preuredite svoje poruke dodavanjem novih foldera u **Moji folderi**.

💡 **Savet!** Pošto otvorite bilo koji od standardnih foldera, po folderima možete da se krećete pritiskom na ili .

Pritisnite i izaberite **Poruke**. U aplikaciji Poruke možete da kreirate, šaljete, primete, pregledate, unosite izmene i organizujete tekstualne poruke, multimedija poruke, e-mail poruke, kao i specijalne tekstualne poruke koje sadrže podatke. Možete takođe i primati poruke i podatke preko Bluetooth veze, primati WAP servisne poruke, info poruke kao i slati servisne zahteve.

Napomena: Ove funkcije možete da koristite jedino ako ih podržava operator mreže ili provajder servisa. Samo uređaji koji poseduju kompatibilne opcije multimedija poruka ili e-mail poruka mogu primati i prikazivati takve poruke. Neke mreže šalju obaveštenje prijemnom uređaju sa linkom do Veb stranice na kojoj se mogu videti multimedija poruke.

Kada otvorite Poruke, vidite funkciju **Nova poruka** i listu foldera:

Primljeno - sadrži primljene poruke osim e-mail i info poruka. E-mail poruke se čuvaju u **Pošt. sanduče**.

Moji folderi - da svoje poruke razvrstate po folderima.

Pošt. sanduče - Ovde možete da se povežete sa svojom (elektronskom) poštom i da preuzmete nove e-mail poruke ili bez uspostavljene veze (oflajn) da pregledate prethodno preuzete poruke. Vidite '**E-mail podešavanja**', str. 61.

Nacrti - sadrži nacрте poruka koje još nisu poslate.

Poslato - sadrži poslednjih 15 poruka koje su poslate osim poruka poslanih preko Bluetooth veze. Za promenu broja poruka koje će se čuvati, vidite '**Podešavanja Ostalo**', str. 64.

Za slanje - je privremeno mesto čuvanja poruka koje čekaju na slanje.

 Izveštaji - možete zahtevati da Vam mreža šalje izveštaje o dostavi poslatih tekstualnih i multimedija poruka (mrežni servis). Prijem izveštaja o dostavi multimedija poruka poslatih na e-mail adresu nije moguć.

- Da unesete i da svom provajderu servisa pošaljete neki servisni zahtev (poznato i kao USSD instrukcija, komanda), kao što su zahtevi za aktiviranje mrežnih servisa, izaberite **Poruke** → **Opcije** → **Servisni zahtev** i glavnom prikazu Poruke.
- Info servis je mrežni servis koji Vam omogućava da od svog provajdera servisa primete poruke o raznim temama, kao što je stanje u saobraćaju. Za podatke o raspoloživim temama kao i za odgovarajuće brojeve tema, obratite se svom provajderu servisa. U glavnom prikazu Poruke, izaberite **Opcije** → **Info servis**. U glavnom prikazu, možete da vidite status teme, broj teme, naziv i da li je tema označena (📌) za praćenje. Info poruke se ne mogu primati u UMTS komunikacionim mrežama. Veza za paketni prenos podataka može da onemogućava prijem info poruka.

 Opcije u Info servis: **Otvori, Pretplati se / Poništi pretplatu, Označi kao "vruće" / Poništi "vruće", Tema, Podešavanje, Pomoć i Izadi.**

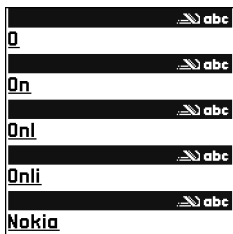
Pisanje teksta

Tradicionalni način unosa teksta

Ikonica **ABC** se prikazuje gore desno na ekranu kada tekst pišete tradicionalnim načinom unosa teksta.

- Pritiskajte numerički taster (**1** - **wxyz** **9**) potreban broj puta sve dok se željeni karakter ne pojavi. Na tasteru ima više karaktera nego što je na njemu prikazano.
- Da biste uneli neku cifru, pritisnite i držite odgovarajući numerički taster.
- Za prelazak sa unosa slova na unos cifara i obratno, pritisnite i držite **☐ #** .
- Ako se naredno slovo nalazi na istom tasteru, sačekajte da se pojavi kursor (ili pritisnite **⊙** da prekinete čekanje) pa ga unesite.
- Da obrišete neki karakter, pritisnite **C** . Pritisnite i držite **C** da obrišete više karaktera.
- Najčešći znaci interpunkcije se nalaze na tasteru **1** . Pritisnite **1** potreban broj puta dok ne dobijete željeni znak interpunkcije.

Ikonice: **ABC** i **abc** označavaju odabranu vrstu slova. **ABC** znači da je početno slovo veliko, a sva ostala mala. **123** označava režim unosa cifara.

Sl. 9

Reč koja se prepoznata iz kombinacije unetih karaktera se postepeno gradi; sačekajte da ukucate sve karaktere pa proverite rezultat.

Pritisnite * + da otvorite listu posebnih karaktera. Pomoću se krećete po listi, pa pritisnite **Izaberi** da karakter izaberete.

- Za razmak, pritisnite taster **0** . Da kursor pomerite u naredni red, pritisnite tri puta **0** .
- Za promenu vrste slova, **Abc**, **abc** i **ABC** pritisnite **#** .

Intuitivni način unosa teksta – Rečnik

Svako slovo možete da unesete samo jednim pritiskom tastera. Intuitivni način unosa teksta se bazira na ugrađenom rečniku u koji i Vi sami možete da dodajete nove reči. Kada se rečnik ispunji, novouneta reč zamenjuje onu koja je najranije uneta.

- 1 Da aktivirate intuitivni način unosa teksta, pritisnite i izaberite **Uključi rečnik**. Ovo će aktivirati intuitivni način unosa teksta za sve editore u telefonu. Ikonica se prikazuje gore desno na ekranu kada tekst pišete intuitivnim načinom unosa teksta.
- 2 Da napišete željenu reč koristite tastere **2**abc - wxyz **9** . Svaki taster pritisnite samo jednom za jedno slovo. Na primer, da biste napisali "Nokia" kada je odabran engleski rečnik, pritisnite:
  - mno **6** za "N", mno **6** za "o", **5** jkl za "k", **4** ghi za "i", **2**abc za "a".
 Vidite sl. 9. Reč se menja posle svakog narednog pritiska na taster.
- 3 Kada završite pisanje reči, i ona je ispravna, to potvrdite pritiskom na ili tako što ćete dodati razmak pritiskom na **0** .
  - Ako reč nije ispravna, pritisnite * + potreban broj puta da vidite jednu po jednu slične reči koje je rečnik pronašao. Ili, pritisnite i izaberite **Rečnik** → **Slično**.
  - Ako se iza reči prikaže znak ?, reč koju nameravate da napišete se ne nalazi u rečniku. Da neku reč dodate u rečnik, pritisnite **Napiši**, unesite tu reč (do 32 karaktera) koristeći tradicionalni način unosa teksta, pa pritisnite **OK**. Reč se dodaje u rečnik. Kada se rečnik ispunji, novouneta reč zamenjuje onu koja je najranije uneta.
- 4 Započnite pisanje naredne reči.

Savet! Da brzo uključite ili isključite intuitivni načina unosa teksta, pritisnite brzo dva puta **#** .

Saveti za upotrebu intuitivnog načina unosa teksta

- Da obrišete neki karakter, pritisnite **C**. Pritisnite i držite **C** da obrišete više karaktera.
- Za prelazak sa jedne vrste slova na drugu, **Abc**, **abc** i **ABC** pritisnite **⇧ #**. Ako brzo pritisnete dva puta **⇧ #**, isključuje se intuitivni način unosa teksta.
- Da unesete neku cifru u režimu unosa slova, pritisnite i držite odgovarajući numerički taster.

Za prelazak sa unosa slova na unos cifara i obratno, pritisnite i držite **⇧ #**.

- Najčešći znaci interpunkcije se nalaze na tasteru **1 00**. Pritisnite **1 00** pa zatim ***** + potreban broj puta dok ne dobijete željeni znak interpunkcije.
- Pritisnite ***** + da otvorite listu posebnih karaktera.
- Pritisnite ***** + potreban broj puta da vidite jednu po jednu slične reči koje je rečnik pronašao.
- Pritisnite **🔍**, izaberite **Rečnik** pa pritisnite **🔵** da izaberete neku od narednih opcija: **Slično**, da vidite listu reči koje odgovaraju kombinaciji slova koju ste uneli. **Ubaci reč**, da dodate reč (do 32 karaktera) u rečnik koristeći tradicionalni unos. Kada se rečnik ispuni, novouneta reč zamenjuje onu koja je najranije uneta. **Izmeni reč**, da izvršite izmene reči koristeći tradicionalni način unosa teksta. Ova opcija je na raspolaganju ako je reč "aktivna" (podvučena).

- **💡 Savet!** Kada pritisnete **🔍** pojavljuju se naredne opcije (zavisno od režima izmena): **Rečnik** (intuitivni način unosa teksta), **Unos slova** (tradicionalni način unosa teksta), **Unos brojeva**, **Iseci** (ako je odabran neki tekst), **Kopiraj** (ako je odabran neki tekst), **Umetni** (ako je za neki tekst prethodno odabrano iseci ili kopiraj), **Ubaci broj**, **Ubaci simbol** i **Jezik pisanja**: (promena jezika unosa u svim editorima telefona).

Pisanje složenica

Napišite prvi deo složenice i potvrdite ga pritiskom na **🔵**. Napišite poslednji deo složenice. Da završite složenicu, pritisnite **0 ↻** da dodate razmak.

💡 **Savet!** Intuitivni način unosa teksta će pokušati da predvidi i koji je uobičajeni znak interpunkcije potreban (.,?!"). Upotreba i raspoloživi znaci interpunkcije zavise od jezika odabranog rečnika.

Isključivanje intuitivnog načina unosa teksta

Pritisnite i izaberite **Rečnik** → **Isključeno** da isključite intuitivni unos teksta u svim editorima telefona.

Kopiranje teksta u klipbord (privremena memorija)

- 1 Da izaberete karaktere i reči, pritisnite i držite . Istovremeno, pritisnite ili . Izabrani deo se markira, ističe.
- 2 Da tekst kopirate u klipbord, držite i pritisnite **Kopiraj**.
- 3 Da deo teksta ubacite u neki dokument, pritisnite i držite i pritisnite **Umetni**. Ili, pritisnite jednom pa izaberite **Umetni**.
  - Da izaberete više redova teksta, pritisnite i držite . Istovremeno, pritisnite ili .
  - Da odabrani deo teksta uklonite iz dokumenta, pritisnite **C**.

Pisanje i slanje poruka

Izgled multimedija poruke može da bude različit u zavisnosti od prijemnog aparata.

Institucija zaštite autorskih prava može da sprečava kopiranje, modifikovanje, prenos ili prosljeđivanje nekih slika, tonova zvona ili drugog sadržaja.

Pre nego što budete mogli da kreirate neku multimedija poruku ili da napišete e-mail poruku, morate da imate postavljena ispravna podešavanja, parametre. Vidite '[Primanje MMS i e-mail podešavanja](#)', str. 52 i '[E-mail podešavanja](#)', str. 61.

- 1 Izaberite **Nova poruka**. Otvara se lista opcija poruka.
  - **Tekstualna poruka** - da pošaljete neku tekstualnu poruku.
  - **Multimedija poruka** - da pošaljete neku multimedija poruku (MMS).
  - **E-mail** - da pošaljete e-mail poruku. Ako prethodno niste podesili svoj e-mail nalog, zahtevaće se da to uradite.

 Savet! Kreiranje poruke možete da započnete u svakoj aplikaciji koja ima opciju **Pošalji**. Izaberite neku datoteku (sliku ili tekst) koju želite da dodate poruci, pa zatim izaberite **Opcije**→**Pošalji**.

- 2 Pritisnite da primaoca ili grupe izaberete iz Kontakata, ili unesite broj telefona ili e-mail adresu primaoca. Pritisnite * + da dodate tačku i zarez (;) koja razdvaja primaoca. Broj ili adresu možete i da kopirate iz klipborda.
- 3 Pritisnite da pređete u polje poruke.
- 4 Napišite poruku.

Napomena: Vaš aparat podržava slanje tekstualnih poruka koji su duže od uobičajenog ograničenja od 160 karaktera. Ako poruka prelazi granicu od 160 karaktera, ona će biti poslata u dva ili više delova i slanje takve poruke Vas može više koštati. U navigacionoj traci se vidi indikator dužine poruke koji odbrojava unazad od 160. Na primer, 10 (2) znači da je preostalo još 10 karaktera da bi se tekst poslao u dve poruke. Neki karakteri zauzimaju više mesta od drugih.

- Da nekoj multimedija poruci dodate neki medija objekat, izaberite **Opcije**→ **Ubaci objekat**→ **Sliku**, **Audio snimak** ili **Video snimak**. Kada je dodat zvuk, ikona se prikazuje u navigacionoj traci.

Savet! Kada multimedija poruku šaljete na e-mail adresu ili na neki uređaj koji podržava prijem velikih slika, koristite veću sliku. Ako niste sigurni u mogućnosti prijemnog aparata ili ako komunikaciona mreža ne podržava slanje velikih datoteka, preporučuje se korišćenje slika manjih dimenzija i audio snimaka ne dužih od 15 sekundi. Da ovo podešavanje promenite, izaberite **Opcije**→ **Podešavanja**→ **Multimedija poruka**→ **Veličina slike** u glavnom prikazu Poruke.

Ako izaberete **Ubaci novo**→ **Audio snimak**, otvara se Diktafon tako da možete da snimate novi zvučni zapis. Pritisnite **Izaberi** i novi snimak se automatski memoriše, a kopija se ubacuje u poruku. Da vidite kako će izgledati multimedija poruka, izaberite **Opcije**→ **Pogledaj**.

 Savet! Dodite do nekog kontakta, i pritisnite da ga markirate. Jednovremeno možete markirati više primalaca.

 Opcije u editoru poruka: **Pošalji**, **Dodaj primaoca**, **Ubaci**, **Priloži** (e-mail), **Pogledaj** (MMS), **Objekti** (MMS), **Ukloni** (MMS), **Obriši**, **Proveri kontakte**, **Detalji poruke**, **Opcije slanja**, **Pomoć** i **Izadi**.

Sl. 10 Kreiranje multimedija poruke.

- Ako želite da dodate neki prilog e-mail poruci, izaberite **Opcije** → → **Ubaci** → **Sliku**, **Audio snimak**, **Video snimak** **Napomenu** ili **Obrazac**. Prilozi e-mail poruka su u navigacionoj traci označeni sa .
- 5 Da poruku pošaljete, izaberite **Opcije** → **Pošalji** ili pritisnite .
- **Napomena:** E-mail poruke se pre slanja automatski smeštaju u Za slanje. Ako slanje ne uspe, e-mail poruka ostaje u folderu Za slanje u statusu **Neuspelo slanje**.
- **Savet!** U modulu Poruke možete da kreirate i prezentacije i da ih šaljete kao multimedija poruke. U prikazu izmena multimedija poruka, izaberite **Opcije** → **Kreiraj prezent**. (prikaujite se jedino ako je za **Režim kreiranja MMS** postavljeno **Sa upozorenjima** ili **Slobodno**). Vidite 'Podešavanja multimedija poruka', str. 60.

Primanje MMS i e-mail podešavanja

Podešavanja, parametre, možete primiti i kao tekstualnu poruku od svog operatora mreže ili od provajdera servisa. Vidite 'Primanje logotipa, tonova, vizitkarti, napomena kalendara i podešavanja', str. 54.

Za detalje u vezi raspoloživosti i pretplate na usluge za prenos podataka, obratite se svom operatoru mreže ili provajderu servisa. Pridržavajte se instrukcija svog provajdera servisa.

Unošenje MMS podešavanja ručno:

- 1 Izaberite **Alatke** → **Podešav.** → **Veza** → **Pristupne tačke** i definišite parametre pristupne tačke za multimedija poruke. Vidite 'Podešavanja veze', str. 100.
- 2 Izaberite **Poruke** → **Opcije** → **Podešavanja** → **Multimedija poruka**. Otvorite **Aktivna prist. tačka** i izaberite pristupnu tačku koju ste kreirali za primarnu vezu. Vidite i 'Podešavanja multimedija poruka', str. 60.

Pre nego što budete mogli da šaljete, primete, preuzimate, prosleđujete i odgovarate na e-mail poruke morate:

- Pravilno konfigurisati Internet pristupnu tačku (IAP). Vidite 'Podešavanja veze', str. 100.

- Pravilno definisati e-mail podešavanja. Vidite 'E-mail podešavanja', str. 61. Potrebno je da imate zasebni e-mail nalog. Pridržavajte se uputstava koje dobijete od svog provajdera servisa elektronske pošte i Internet provajdera.

Primljeno – prijem poruka

Kada primite neku poruku, u pasivnom režimu se prikazuje kao i obaveštenje **1 nova poruka**. Pritisnite **Prikaži** da poruku otvorite. Da otvorite neku poruku u folderu Primljeno, dođite do nje pa pritisnite .

Primanje multimedija poruka

Važno: Objekti multimedija poruke mogu da sadrže viruse ili da na neki drugi način budu štetni za aparat ili PC računar. Ne otvarajte priloge poruka ako niste sigurni u pouzdanost pošiljaoca.

Kada otvorite neku multimedija poruku () , možete da vidite sliku i poruku, i da istovremeno čujete audio snimak preko zvučnika (ako je dodat audio snimak, prikazuje se). Da čujete zvučni zapis, kliknite na strelicu ikonice.

Da vidite koje vrste medija objekata sačinjavaju poruku, otvorite je i izaberite **Opcije** → **Objekti**. Imate mogućnost da neki multimedijalni objekat (datoteku) memorišete u svoj telefon ili da ga pošaljete, na primer preko Bluetooth veze, drugom kompatibilnom uređaju.

Takođe možete da primete i multimedijalne prezentacije. Takve prezentacije možete da prikazete tako što ćete izabrati **Opcije** → **Pusti prezentaciju**.

Institucija zaštite autorskih prava može da sprečava kopiranje, modifikovanje, prenos ili prosleđivanje nekih slika, tonova zvona ili drugog sadržaja.

 Savet! Da kao prilog pošaljete neku drugu vrstu datoteka, a ne slike, audio ili napomene, otvorite odgovarajuću aplikaciju, pa izaberite opciju **Pošalji** → **Kao e-mail**, ako je na raspolaganju.

Ikonice u folderu Primljeno:

 - nepročitane poruke u Primljeno,
 - nepročitana tekstualna poruka,
 - nepročitana multimedija poruka, i
 - podaci primljeni preko Bluetooth veze.

 Savet! Ako primite vCard datoteku sa slikom u prilogu, i slika će biti memorisana u Kontakte.

 Savet! Da promenite podešavanja primarne pristupne tačke za razmenu multimedija poruka, izaberite [Poruke](#) → [Opcije](#) → [Podešavanja](#) → [Multimedija poruka](#) → [Aktivna prist. tačka](#).

Primanje logotipa, tonova, vizitkarti, napomena kalendara i podešavanja

Vaš telefonski aparat može da prima više vrsta tekstualnih poruka koje sadrže podatke () zovu se i OTA poruke.

- **Konfiguraciona poruka** - U konfiguracionoj poruci, od svog provajdera servisa ili od informatičke službe svoje firme možete da primite broj centra za razmenu tekstualnih poruka, broj govorne pošte, podešavanja Internet pristupne tačke, podešavanja prijavnog procedure za pristupnu tačku ili podešavanja e-mail servisa. Da sačuvate ova podešavanja, izaberite [Opcije](#) → [Sačuvaj sve](#).
- **Vizitkarta** - da sačuvate adresne podatke u Kontakte, izaberite [Opcije](#) → [Sačuvaj vizitkartu](#). Sertifikati ili audio datoteke kao prilozima vizitkarte se ne memorišu.
- **Ton zvona** - da ton zvona sačuvate, izaberite [Opcije](#) → [Sačuvaj](#).
- **Logo operatora** - Da se, u pasivnom režimu, umesto posebne identifikacije operatora mreže prikazuje logo, izaberite [Opcije](#) → [Sačuvaj](#).
- **Stavka Kalendara** - da sačuvate pozivnicu, izaberite [Opcije](#) → [Sačuvaj u Kalendar](#).
- **Veb poruka** - da sačuvate marker, adresu, u Listu markera u okviru aplikacije Veb, izaberite [Opcije](#) → [Dodaj u markere](#). Ako poruka sadrži i podešavanja pristupne tačke i markere, da te podatke sačuvate, izaberite [Opcije](#) → [Sačuvaj sve](#).
- **Obaveštenje o e-mailu** - Govori Vam koliko novih e-mail poruka imate na svom mejl serveru, u pošti. Prošireno obaveštenje može da sadrži i detaljnije informacije.

Primanje Veb servisnih poruka

Veb servisne poruke () su obaveštenja (na primer, glavne vesti) i mogu da sadrže tekstualnu poruku ili neki link. Za informacije o raspoloživosti i pretplati, obratite se svom provajderu servisa.

Moji folderi

U Moji folderi možete da preuređujete svoje poruke po folderima, da kreirate nove foldere, kao i da preimenujete i brišete postojeće.

Poštansko sandučče

Kako izaberete **Pošt. sandučče**, a da prethodno niste podesili svoj e-mail nalog (elektronska pošta), zahtevaće se da to uradite. Vidite '[E-mail podešavanja](#)', str. 61. Kada kreirate novo poštansko sandučče, ime koje date sandučetu zamenjuje ime **Pošt. sandučče** koje se vidi u glavnom prikazu Poruke. Možete imati više (do šest) poštanskih sandučeta.

Otvaranje poštanskog sandučeta

Kada otvorite poštansko sandučče, možete izabrati da li želite da pregledate prethodno preuzete e-mail poruke i zaglavlja "oflajn" ili želite da se povežete na e-mail server.

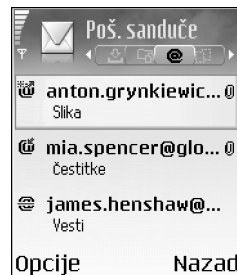
Kada dođete do svog poštanskog sandučeta i pritisnete telefon Vas pita **Povezati se na poštu?**

- Izaberite **Da** da se povežete na svoju elektronsku poštu, poštansko sandučče, i da preuzmete nove e-mail poruke ili zaglavlja poruka. Kada čitate ili gledate poruke "onlajn", u stalnoj ste vezi sa udaljenim poštanskim sandučetom preko veze za paketni prenos podataka. Vidite '[Osnovni indikatori](#)', str. 15 i '[Podešavanja veze](#)', str. 100.
- Izaberite **Ne** da prethodno preuzete e-mail poruke pregledate "oflajn". Kada poruke pregledate oflajn, Vaš telefon nije povezan sa udaljenim poštanskim sandučetom, e-mail serverom.

Preuzimanje e-mail poruka

Ako ste oflajn, izaberite **Opcije** → **Uspostavi vezu** da započnete uspostavljanje veze sa udaljenim poštanskim sandučetom, serverom.

 Savet! Da izbegnete ponovno pisanje poruka koje često šaljete možete da koristite tekstove u folderu Obrasci.

Sl. 11
Poštansko sandučče sa različitim ikonicama statusa.

Ikonice statusa e-mail poruka:

 - nova e-mail poruka (u oflajn ili u onlajn režimu); sadržaj nije preuzet u Vaš telefon.

 - nova e-mail poruka; sadržaj je preuzet u Vaš telefon.

 - e-mail poruka je pročitana.

 - zaglavlje e-mail poruke koje je pročitano a sadržaj poruke obrisan u telefonu.

Važno: E-mail poruke mogu da sadrže viruse ili da na neki drugi način budu štetne za aparat ili PC računar. Ne otvarajte priloge poruka ako niste sigurni u pouzdanost pošiljaoca.

- 1 U toku otvorene veze sa udaljenim poštanskim sandučetom, pritisnite **Opcije**→ **Preuzmi e-mail**:
  - **Nove** - da preuzmete sve nove e-mail poruke u svoj telefon.
  - **Izabrane** - da preuzmete samo one koje ste prethodno markirali.
  - **Sve** - da preuzmete sve poruke iz poštanskog sandučeta.
 Da obustavite preuzimanje poruka, pritisnite **Obustavi**.
- 2 Pošto preuzmete e-mail poruke, možete nastaviti njihov pregled onlajn, uživo. Ili, izaberite **Opcije**→ **Raskini vezu** da vezu prekinete i e-mail poruke pregledate oflajn.
- 3 Da otvorite neku e-mail poruku, pritisnite . Ako e-mail poruka nije preuzeta (strelica u ikonici usmerena ka spolja) a Vi ste oflajn i izaberete opciju Otvori, postaviće Vam se upit da li želite da tu poruku preuzmete iz poštanskog sandučeta.

Da vidite prilog e-mail poruke, otvorite poruku koja ima ikonicu priloga pa izaberite **Opcije**→ **Prilozi**. Ako je ikonica priloga prigušena, to znači da on nije preuzet u telefon; izaberite **Opcije**→ **Preuzmi**. U prikazu Prilozi možete da preuzimate, otvarate i memorišete priloge. Takođe možete i da šaljete priloge putem Bluetooth veze.

 Savet! Ako Vaša pošta (poštansko sanduče) koristi IMAP4 protokol, možete da definišete koliko će se poruka preuzeti, kao i da li će se preuzimati ili ne prilozima poruka. Kod POP3 protokola, opcije su samo zaglavlja e-mail poruka, zasebno (kB) ili poruke i prilozima.

Brisanje e-mail poruka

- Da obrišete sadržaj neke e-mail poruke u telefonu, a da je zadržite u udaljenom poštanskom sandučetu (na serveru), izaberite **Opcije**→ **Obrisi poruku na**:→ **Samo telefon**.

Napomena: Telefon prikazuje zaglavlja e-mail poruka u poštanskom sandučetu. I kada obrišete sadržaj poruke, zaglavlje e-mail poruke ostaje u telefonu. Ako želite da uklonite i zaglavlje, prvo morate da e-mail poruku obrišete u udaljenom poštanskom sandučetu, pa da se zatim ponovo povežete na sanduče da ažurirate status.

- Da neku e-mail poruku obrišete i u telefonu i u udaljenom poštanskom sandučetu (na serveru), izaberite **Opcije** → **Obrisi poruku na:** → **Telefon i server**.

Napomena: Ako ste oflajn, e-mail se prvo briše u telefonu. U toku naredne veze sa udaljenim poštanskim sandučetom biće automatski obrisan i na serveru. Ako koristite POP3 protokol, poruke markirane za brisanje se brišu tek pošto raskinete vezu sa udaljenim poštanskim sandučetom.

- Da poništite brisanje e-mail poruke i iz telefona i sa servera, dođite do poruke koja je markirana za brisanje u toku naredne veze () i izaberite **Opcije** → **Povrati obrisano**.

Raskidanje veze sa poštanskim sandučetom

Kada ste onlajn, izaberite **Opcije** → **Raskini vezu** da prekinete vezu sa paketskim prenosom podataka sa udaljenim poštanskim sandučetom (serverom). Vidite i 'Osnovni indikatori', str. 15.

Pregled e-mail poruka "oflajn"

Kada naredni put otvorite **Pošt. sanduče** i želite da oflajn pregledate i čitate e-mail poruke, odgovorite sa **Ne** na upit **Povezati se na poštu?** Možete da čitate prethodno preuzeta e-mail zaglavlja ili preuzete e-mail poruke, ili i jedno i drugo. Možete takođe i da napišete novu poruku, da odgovorite ili da prosledite e-mail poruku, a to će biti poslato kada se naredni put povežete na poštu (server).

Savet! Da neku e-mail poruku kopirate iz udaljenog poštanskog sandučeta u neki folder u okviru Moji folderi, izaberite **Opcije** → **Kopiraj u folder**. Izaberite neki folder iz liste, pa pritisnite **OK**.

Savet! Vezu sa svojim poštanskim sandučetom možete da ostavite otvorenu, i nove e-mail poruke (podrazumenavno **Samo zaglavlja**) će se automatski preuzimati u telefon (jedino ako Vaš provajder servisa podržava IMAP IDLE opciju). Da aplikaciju Poruke ostavite otvorenu u pozadini, pritisnite dva puta. Ostavljanje otvorene veze u pozadini može da poveća Vaše telefonske troškove zbog razmene podataka.

Za slanje – poruke koje čekaju na slanje

Za slanje je privremeno mesto čuvanja poruka koje čekaju na slanje.

Status poruka u Za slanje: **Šalje se**, **Čeka /U redu za slanje**

- **Ponoviti slanje u %U** (vreme) – Telefon će pokušati slanje posle isteka definisanog vremenskog perioda. Pritisnite **Pošalji** ako želite da ponovite pokušaj odmah.
- **Odloženo** – Imate mogućnost da odstavite poruke da čekaju u Za slanje. Dodite do poruke koja se šalje, i pritisnite **Opcije** → **Odloži slanje**.
- **Neuspelo slanje** – Dostignut je broj maksimalnih pokušaja slanja. Slanje nije uspelo. Ako ste pokušavali da pošaljete tekstualnu poruku, otvorite je i proverite da li su opcije slanja ispravne.

 Primer: Poruke se stavljaju u Za slanje, na primer kada se telefon nalazi izvan zone pokrivanja mreže. Možete i da programirate da se e-mail poruke šalju kada se prvi naredni put povežete na poštu.

Pregled poruka na SIM kartici

Da biste mogli da pregledate SIM poruke, morate ih iskopirati u neki folder u telefonu.

- 1 U glavnom prikazu Poruke, izaberite **Opcije** → **SIM poruke**.
- 2 Izaberite **Opcije** → **Markiraj/Demarkiraj** → **Markiraj** ili **Markiraj sve** da poruke markirate.
- 3 Izaberite **Opcije** → **Kopiraj**. Otvara se lista foldera.
- 4 Izaberite neki folder, pa pritisnite **OK** da započnete kopiranje. Otvorite taj folder da poruke pregledate.

Podešavanja Poruka

Podešavanja tekstualnih poruka

Izaberite **Poruke** → **Opcije** → **Podešavanja** → **Tekstualna poruka**.

- **Centri za poruke** - sadrži listu svih centara za razmenu tekstualnih poruka koji su definisani.
- **Akt. centar za por.** - Izaberite koji će se centar koristiti za dostavu tekstualnih poruka.
- **Prijem izveštaja** (mrežni servis) - da zahtevate od mreže da Vam šalje izveštaje o dostavi Vaših poruke. Kada je postavljeno **Ne**, u Dnevniku se prikazuje samo status **Poslato**. Vidite 'Dnevnik', str. 25.
- **Trajnost poruke** - Ako je primalac poruke nedostupan u vremenskom periodu trajnosti poruke, poruka se briše u centru za razmenu tekstualnih poruka. Ovu funkciju mora da podržava i mreža. **Maksimalno vr.** je maksimalno vreme koje mreža dopušta.
- **Poruka poslata kao** - Ovu opciju promenite samo ako ste sigurni da Vaš centar za poruke može vršiti konverzije tekstualnih poruka u te druge formate. Obratite se operatoru komunikacione mreže.
- **Preferentna veza** - Tekstualne poruke možete slati preko standardne GSM mreže ili preko veze za paketni prenos podataka, ako to mreža podržava. Vidite 'Podešavanja veze', str. 100.
- **Od. preko ist. centra** (mrežni servis) - Izaberite **Da** ako želite da se odgovor na Vašu poruku pošalje preko istog centra za razmenu tekstualnih poruka.

Dodavanje novog centra za poruke

- 1 Izaberite **Centri za poruke** → **Opcije** → **Novi centar za por.**
- 2 Pritisnite , upišite ime za centar, pa pritisnite **OK**.
- 3 Pritisnite pa , i unesite broj servisnog centra za tekstualne poruke. Ovaj broj dobijate od svog provajdera servisa.
- 4 Pritisnite **OK**.
- 5 Da koristite ova nova podešavanja, vratite se u prikaz podešavanja. Dođite do **Akt. centar za por.**, pa izaberite novi servisni centar.

 Opcije u toku izmena podešavanja centra za razmenu tekstualnih poruka: **Izmeni, Novi centar za por., Obriši, Pomoć i Izadi.**

Podešavanja multimedija poruka

Izaberite [Poruke](#) → [Opcije](#) → [Podešavanja](#) → [Multimedija poruka](#).

- **Veličina slike** - Definišite veličinu slike u multimedija poruci. Opcije su **Original** (prikazuje se jedino ako je za **Režim kreiranja MMS** postavljeno **Sa upozorenjima** ili **Slobodno**), **Mala** i **Velika**. Kada se izabere **Original** povećava se veličina multimedija poruke.
- **Režim kreiranja MMS** **Režim kreiranja MMS** - Ako izaberete **Sa upozorenjima**, telefon će Vas upozoravati ako pokušate da pošaljete poruku koju prijemna strana možda ne podržava. Ako izaberete **Ograničeno**, telefon Vam neće dopustiti da šaljete poruke koje nisu podržane.
- **Aktivna prist. tačka (Mora biti definis.)** - Izaberite koja će pristupna tačka biti korišćena kao primarna, preferentna, veza za multimedija servisni centar.
- **Prijem u matič. mreži** - Izaberite da li želite da prijem multimedija (MMS) poruka u matičnoj mreži bude **Automatski**, **Odloži preuzim.** ili **Isključeno**. Ako ste izabrali **Odloži preuzim.**, central za razmenu multimedija poruke će poruku sačuvati. Da kasnije tu poruku preuzmete, izaberite **Automatski**.
- **Prijem u romingu** - Izaberite kako želite da se multimedija poruke preuzimaju kada ste izvan matične mreže. Kada ste izvan svoje matične mreže, slanje i prijem multimedija poruka mogu biti skuplji. Ako je izabrano **Prijem u romingu** → **Automatski**, Vaš telefon može da automatski aktivira vezu za paketni prenos podataka radi preuzimanja poruka. Izaberite **Isključeno** za **Prijem u romingu** ako ne želite da primate multimedija poruke kada se nalazite izvan svoje matične mreže.
- **Dopusti anonimne po.** - Izaberite **Ne** ako želite da odbijate poruke od anonimnih pošiljalaca.
- **Prijem reklama** - Odredite da li želite ili ne da primate multimedija reklame.
- **Prijem izveštaja** (mrežni servis) - Podesite na **Da** ako želite da se status slanja poruke prikazuje u Dnevniku.

 Savet! Multimedija i e-mail podešavanja možete primiti i od svog provajdera servisa kao OTA porzuku. Obratite se svom provajderu servisa za detaljnije informacije. Vidite i '[Primanje logotipa, tonova, vizitkarti, napomena kalendara i podešavanja](#)', str. [54](#).

Napomena: Prijem izveštaja o dostavi multimedija poruka poslatih na e-mail adresu nije moguć.

- **Bez slanja izveštaja** - Izaberite **Da** ako ne želite da Vaš aparat šalje izveštaje o slanju primljenih multimedija poruka.
- **Trajnost poruke** - Ako je primalac poruke nedostupan u vremenskom periodu trajnosti poruke, poruka se briše u centru za razmenu multimedija poruka. Ovu funkciju mora da podržava i mreža. **Maksimalno vr.** je maksimalno vreme koje mreža dopušta.

E-mail podešavanja

Izaberite **Poruke** → **Opcije** → **Podešavanja** → **E-mail**, ili u prikazu glavnog menija Poštansko sanduče izaberite **Opcije** → **E-mail podešavanja**, pa zatim izaberite:

Aktivno poštansko s. - Izaberite koje poštansko sanduče, nalog, želite da koristite za slanje e-mail poruka.

Poštanska sandučad - Otvara se lista definisanih poštanskih sandučadi (servera). Ako nije definisano nijedno poštansko sanduče, tražiće se da to učinite. Izaberite poštansko sanduče čija podešavanja želite da promenite:

Pod. pošt. sandučeta

- **Ime poš. sandučeta** - Unesite neki deskriptivi naziv za poštansko sanduče.
- **Aktivna prist. tačka (Mora biti definis.)** - Izaberite neku Internet pristupnu tačku (IAP) za dato poštansko sanduče. Vidite 'Podešavanja veze', str. 100.
- **Moja e-mail adresa (Mora biti definis.)** - Unesite e-mail adresu koju Vam je dao provajder servisa. Odgovori na Vaše poruke se šalju na tu adresu.
- **Server za slanje (Mora biti definis.)** - Unesite IP adresu ili ime servera koji služi za slanje Vaše e-mail pošte. Možda možete koristiti samo mail server za odlaznu poštu svog operatora mreže. Za više informacija obratite se svom provajderu servisa/operatoru mreže.
- **Pošalji poruku** - Definiše način slanja e-mail poruke sa Vašeg telefona.

Uredaj – Uređaj započinje uspostavljanje veze sa poštanskim sandučetom kada izaberete **Pošalji poruku**.

Kada ima veze – E-mail se šalje kada postoji veza sa udaljenim poštanskim sandučetom (serverom).

- **Korisničko ime** – Unesite svoje korisničko ime koje ste dobili od provajdera servisa.
- **Lozinka** – Unesite svoju lozinku. Ako ovo polje ostavite prazno, od Vas će se zahtevati lozinka kada pokušate da se povežete na svoje udaljeno poštansko sanduče.
- **Server za prijem (Mora biti definis.)** – Unesite IP adresu ili ime servera koji služi za prijem Vaše e-mail pošte.
- **Tip pošte** – Definiše e-mail protokol koji preporučuje provajder Vaše elektronske pošte. Opcije su **POP3** ili **IMAP4**. Ovaj se parametar bira samo jednom i ne može se promeniti ako ste sačuvali podešavanja pošte ili izašli iz njih. Ako koristite POP3 protokol, e-mail poruke se ne ažuriraju automatski kada ste "onlajn", na vezi. Da vidite najnovije e-mail poruke, potrebno je da raskinete vezu pa da se ponovo povežete na svoje poštansko sanduče.
- **Bezbednost (portovi)** – Koristi se kod POP3, IMAP4 i SMTP protokola radi zaštite veze sa udaljenim poštanskim sandučetom (serverom).
- **Bezbedna prijava** (ne prikazuje se ako je za **Tip poš. sandučeta** izabrano IMAP4) – Koristi se kod POP3 protokola za kriptovanje slanja lozinki na udaljene mejl servere u procesu priključivanja na poštansko sanduče.

Korisnička podešav.

- **Preuzeti e-mail por.** (ne prikazuje se ako je za protokol postavljeno POP3) – Definišite koliko će se novih e-mail poruka preuzimati iz udaljenog poštanskog sandučeta (sa servera).
- **Preuzeti** – Definišite koji se delovi e-mail poruka preuzimaju: **Samo zaglavlja**, **Delimično (kB)** ili **Poruke i prilozi** (ne prikazuje se ako je za e-mail protokol postavljeno IMAP4).
- **Preuzmi priloge** (ne prikazuje se ako je za e-mail protokol postavljeno POP3) – Izaberite da li će se e-mail poruke preuzimati sa ili bez priloga.

- **Pretplaćeni folderi** (ne prikazuje se ako je za e-mail protokol postavljeno POP3) – Možete da prijavite (pretplatite) i druge foldere u udaljenom poštanskom sandučetu (na serveru) iz kojih će se preuzimati sadržaj.
- **Pošalji i sebi** – Izaberite **Da** da kopiju e-mail poruke sačuvate u poštanskom sandučetu i na adresi koja je definisana u **Moja e-mail adresa**.
- **Sa potpisom** – Izaberite **Da** ako želite da u svoje e-mail poruke uključite i potpis.
- **Moje ime** – Unesite ovdje svoje pravo ime. U telefonu primaoca se prikazuje Vaše ime umesto Vaše e-mail adrese, ako taj telefon podržava ovu funkciju.

Auto. preuzimanje

- **Preuzim. zaglavlja** – Kada je ova funkcija uključena, možete da definišete kada i koliko često će se poruke preuzimati iz poštanskog sandučeta.

Aktiviranje opcije Preuzimanje zaglavlja može da poveća Vaše telefonske troškove zbog veće razmene podataka.

Podešavanja Veb servisnih poruka

Izaberite **Poruke** → **Opcije** → **Podešavanja** → **Servisna poruka**. Izaberite da li želite ili ne želite da primete servisne poruke. **Preuzmi poruke** – Izaberite **Automatski** ako želite da podesite telefonski aparat tako da, kada primi neku servisnu poruku, automatski aktivira pretraživač i započne povezivanje na mrežu radi preuzimanja sadržaja.

Podešavanja Info servisa (usluga mreže)

Proverite sa provajderom servisa koje su teme na raspolaganju kao i brojeve tema, pa izaberite **Poruke** → **Opcije** → **Podešavanja** → **Info servis** da promenite ova podešavanja.

- **Jezik - Svi** omogućava prijem info poruka na svim podržanim jezicima. **Izabrani** omogućava Vam da izaberete na kom jeziku želite da primete info poruke. Ako ne možete da pronađete jezik koji želite, izaberite **Drugi**.

 Savet! Ako je izabrana **Mem. kartica**, aktivirajte oflajn način rada pre otvaranja vratašca otvora memorijske kartice ili pre vađenja memorijske kartice. Kada memorijska kartica nije dostupna, poruke se memorišu u memoriju telefonskog aparata.

- **Otkrivanje tema** - Ako ste postavili **Otkrivanje tema**→ **Da**, telefon će automatski tražiti brojeve novih tema i te nove brojeve memorisati bez imena u listu tema. Izaberite **Ne** ako ne želite da se brojevi novih tema automatski memorišu.

Podešavanja Ostalo

Izaberite **Poruke** pa zatim **Opcije**→ **Podešavanja**→ **Ostalo**.

- **Sačuvaj poslate por.** - Izaberite ako želite da sačuvate kopiju svake poslate tekstualne, mutimedija ili e-mail poruke u folder Poslato.
- **Broj sačuvanih por.** - Definišite koliko će poslatih poruka biti jednovremeno čuvano u folderu Poslato. Standardno ograničenje je 20 poruka. Kada se ono dostigne, briše se najstarija poruka.
- **Aktivna memorija** - Izaberite u koju će se memoriju memorisati poruke: **Mem. telefona** ili **Mem. kartica**.
- **Obavešt. o e-mailu** - Izaberite da li želite da Vam se prikazuje obaveštenje, kao ton ili tekst, kada u Vaše poštansko sanduče stigne nova e-mail poruka.

Kalendar i Obaveze

Kalendar – kreiranje stavki kalendara

- 1 Pritisnite i izaberite **Kalendar**.
- 2 Izaberite **Opcije** → **Nova stavka**.
  - **Sastanak**, da Vas podseti na sastanak zakazan za određeni datum i vreme.
  - **Podsetnik**, za unos opšte stavke, beleške, za neki dan.
  - **Godišnjica**, da Vas podseti na rođendane i važne datume. Stavke tipa "godišnjica" se ponavljaju svake godine.
- 3 Popunite sledeća polja: Koristite za kretanje po poljima.

Alarm - Izaberite **Uključi** pa pritisnite da popunite polja za **Vreme alarma** i **Datum alarma**. Alarm je u dnevnom pregledu označen sa . **Prekidanje alarma kalendara** - Pritisnite **Tišina** da isključite ton alarma kalendara. Tekst podsetnice će ostati prikazan na ekranu. Pritisnite **Stop** da prekinete alarm kalendara. Pritisnite **Odložiti** da privremeno prekinete, odložite, alarm.

Ponavljanje - Pritisnite da izabrano promenite u stavku sa ponavljanjem (u dnevnom pregledu označeno sa).

Ponavljaj se do - Možete da postavite do kog datuma se data stavka ponavlja.

Sinhronizacija - Privatno - po izvršenoj sinhronizaciji, stavku ćete moći da videte samo Vi a ne ostali koji imaju onlajn pristup za pregled kalendara. **Javno** - stavka kalendara se prikazuje svima koji imaju onlajn pristup pregledu kalendara. **Isključeno** - stavka se neće kopirati u PC računar kada vršite sinhronizaciju kalendara.
- 4 Da stavku memorišete, pritisnite **Urađeno**.

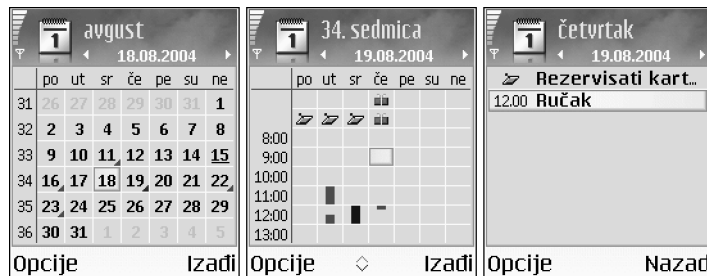
Savet! Stavke kalendara možete da šaljete na kompatibilne telefone. Vidite poglavlje 'Poruke', kao i 'Slanje podataka koristeći Bluetooth', str. 90.

Prečica: Pritisnite bilo koji taster (**1** - **0**) u bilo kom od prikaza kalendara. Otvara se stavka "sastanak" i ono što unosite se upisuje u polje **Predmet**.

Savet! Ako brišete ili vršite izmene neke stavke sa ponavljanjem, izaberite i kako će se izmena primenjivati: **Kompletno** - sva ponavljanja stavke se brišu / **Samo ovo** - briše se samo trenutna stavka. Na primer, čas koji imate svake nedelje je otkazan. Podesili ste kalendar da Vas upozorava svake nedelje. Izaberite **Samo ovo** i kalendar će Vas podsetiti naredne nedelje.

 Savet! Izaberite **Opcije** → **Podešavanja** da promenite pregled koji se prikazuje kada otvorite kalendar, ili da promenite dan kojim počinje sedmica.

Pregledi kalendara

 Savet! Da pošaljete neku napomenu kalendaru, izaberite **Opcije** → **Pošalji** → **Kao SMS / Kao multimedija / Preko Bluetooth veze**.

U mesečnom pregledu, datumi za koje postoje stavke kalendara su označeni malim trouglom u donjem desnom uglu. U sedmičnom pregledu, podsetnice i godišnjice su postavljene pre 8 časova.

- Ikonice u dnevnom i sedmičnom pregledu: - **Podsetnik** i - **Godišnjica**. Ne postoji ikonica za **Sastanak**.
- Da pređete na određeni datum, izaberite **Opcije** → **Iđi na datum**. Napišite datum i pritisnite **OK**.
- Pritisnite # da pređete na današnji dan.

Postavljanje alarma kalendara

Možete da postavite alarm da Vas podseti na neki sastanak. Ova opcija nije na raspolaganju za stavke tipa napomena i godišnjica.

- 1 Otvorite neku napomenu za koju želite da postavite alarm, pa izaberite **Alarm** → **Uključi**.
- 2 Postavite **Vreme alarma** i **Datum alarma**.
- 3 Spustite se do **Ponavljanje**, pa pritisnite da izaberete u kojim vremenskim razmacima želite da se alarm ponavlja.

4 Pritisnite **Urađeno**.

Da obrišete neki alarm kalendara, otvorite napomenu za koju želite da obrišete alarm, pa izaberite **Alarm** → **Isključi**.

Podešavanja kalendara

Da izmenite **Ton al. Kalendara**, **Primarni pregled**, **Sedmica počinje u:** ili **Naslov sed. pregleda**, izaberite **Opcije** → **Podešavanja**.

Obaveze – lista obaveza

Pritisnite pa izaberite **Ekstra** → **Obaveze** da unosite napomene i organizujete listu obaveza.

- Da dodate neku napomenu, pritisnite bilo koji taster da započnete unošenje teksta u polje **Predmet**.
- Da postavite datum, rok obeveze, dođite do polja **Rok** i unesite datum.
- Da postavite prioritet obaveze, dođite do polja **Prioritet** i pritisnite . Ikonice koje označavaju prioritete su **█ (Visok)** i **▬ (Nizak)**. Ne postoji ikonica za **Normalan**.
- Da obavezu označite kao izvršenu, dođite do liste obaveza i izaberite **Opcije** → **Označi kao završ.**
- Da obavezu obnovite, dođite do liste obaveza i izaberite **Opcije** → **Označi kao nezavrš.**

 Savet! Možete da prebacujete podatke kalendara i obaveza iz brojnih Nokia telefona u svoj telefon ili da sinhronizujete kalendar i obaveze sa kompatibilnim PC računarom koristeći paket Nokia PC Suite. Vidite CD-ROM isporučен u okviru komercijalnog paketa proizvoda.

Veb

Razni provajderi servisa nude prezentacije, stranice, posebno urađene za mobilne aparate. Da pristupite tim stranicama, pritisnite i izaberite **Veb**. Ove stranice su urađene u Wireless Markup Language (WML), u Extensible Hypertext Markup Language (XHTML) ili Hypertext Markup Language (HTML) programskim jezicima.

Za raspoloživost servisa, kao i za način plaćanja i cene, proverite kod svog lokalnog operatora celularne mreže ili provajdera servisa. Provajderi će Vam takođe dati i uputstva o korišćenju njihovih servisa.

Pristup Vebu

- Memorišite parametre neophodne za pristup Veb strani koju želite da koristite. Vidite deo '[Primanje podešavanja pretraživača](#)' kao i '[Ručno unošenje podešavanja](#)'.
- Uspostavite vezu sa Vebom. Vidite '[Uspostavljanje veze](#)', str. 70.
- Započnite pretraživanje sadržaja strana. Vidite '[Pretraživanje](#)', str. 71.
- Završite vezu sa Vebom. Vidite '[Završetak veze](#)', str. 73.

Primanje podešavanja pretraživača

 Savet! Podešavanja se mogu naći i na veb sajtu, na primer, operatora mreže ili provajdera servisa.

Podešavanja veb servisa možete primiti i kao posebnu tekstualnu poruku od operatora komunikacione mreže ili od provajdera servisa koji nudi datu veb prezentaciju, stranu. Vidite '[Primanje logotipa, tonova, vizitkarti, napomena kalendara i podešavanja](#)', str. 54. Za detaljnije informacije, obratite se svom operatoru mreže ili dobavljaču usluga.

Ručno unošenje podešavanja

Pridrżavajte se instrukcija koje dobijete od svog provajdera.

- 1 Izaberite [Alatke](#) → [Podešav.](#) → [Veza](#) → [Pristupne tačke](#) i definišite parametre pristupne tačke. Vidite '[Podešavanja veze](#)', str. 100.
- 2 Izaberite [Veb](#) → [Opcije](#) → [Menadžer markera](#) → [Dodaj marker](#). Napišite ime za marker i adresu strane koja je definisana za trenutnu pristupnu tačku.

Prikaz Markeri

Glosar: Marker sadrži Internet adresu (obavezno), ime markera, pristupnu tačku i, ako to data veb strana zahteva, korisničko ime i lozinku.

Napomena: U Vaš aparat su možda već unete adrese, bukmak oznake, nekih sajtova koji nisu povezani sa Nokiom. Nokia ne odobrava niti garantuje za ove sajtove. Ako se odlučite da im pristupite, potrebno je da preduzmete svu predostrožnost u smislu bezbednosti i sadržaja kao i za bilo koji drugi Internet sajt.

Početna strana definisana za podrazumevanu (primarnu) pristupnu tačku. Ako za pretraživanje koristite drugu podrazumevanu pristupnu tačku prema, tome se menja i početna strana.

Folder automatskih markera (📁) sadrži markere koji se automatski sakupljaju u toku pretraživanja. Markeri u ovom folderu se automatski razvrstavaju prema domenima.

Bilo koji marker koji prikazuje naslov ili Internet adresu datog markera.

Ručno dodavanje markera

- 1 U prikazu Markeri, izaberite [Opcije](#) → [Menadžer markera](#) → [Dodaj marker](#).
- 2 Započnite popunjavanje polja. Samo URL adresa mora da bude definisana. Ako se ne odredi neka druga, markeru se dodeljuje primarna, podrazumevana pristupna tačka. Pritisnite * + da unesete specijalne karaktere kao što su /, ., : i @. Pritisnite C da slova obrišete.
- 3 Izaberite [Opcije](#) → [Sačuvaj](#) da marker memorišete.

Opcije u prikazu Markeri: [Otvori](#), [Preuzmi](#), [Na prethodnu str.](#), [Menadžer markera](#), [Markiraj/Demarkiraj](#), [Opcije pretraživ.](#), [Napredne opcije](#), [Pošalji](#), [Nadi marker](#), [Detalji](#), [Podešavanja](#), [Pomoć](#) i [Izađi](#).

Prečica: Da započnete povezivanje, pritisnite i držite 0 u pasivnom režimu.

 Savet! Da neki marker pošaljete, dođite do njega, pa izaberite [Opcije](#)→[Pošalji](#)→[Kao SMS](#).

 Opcije u toku pretraživanja (zavisno od same veb strane koju posmatrate): [Otvori](#), [Prihvati](#), [Ukloni datoteku](#), [Otvori u prikazivaču](#), [Otvori Novčanik](#), [Servisne opcije](#), [Markeri](#), [Sačuvaj kao marker](#), [Vidi slike](#), [Opcije pretraživ.](#), [Napredne opcije](#), [Prikaži slike](#), [Pošalji marker](#), [Nađi](#), [Detalji](#), [Podešavanja](#), [Pomoć](#) i [Izađi](#).

Slanje markera

Dođite do nekog markera, pa izaberite [Opcije](#)→[Napredne opcije](#)→[Pošalji](#)→[Kao SMS](#). Da pošaljete, pritisnite . Istovremeno se može poslati više markera.

Uspostavljanje veze

Pošto memorišete sve neophodne parametre veze, možete da pristupate stranama.

- 1 Izaberite neki marker ili ručno unesite adresu u polje Iđi na (). Dok unosite adresu, u vrhu polja Iđi na se prikazuju odgovarajući markeri. Pritisnite da izaberete neki od odgovarajućih markera.
- 2 Pritisnite da započnete preuzimanje strane.

Bezbednost veze

Ako je ikonica sigurne veze prikazana u toku veze, prenos podataka između aparata i Internet mrežnog prolaza, gejtveja ili servera je šifrovan.

Ikonica sigurnosti (zaštite) ne označava da je prenos podataka između mrežnog prolaza i servera na kojem se nalazi sadržaj (ili mesta na kojem se nalazi traženo) bezbedan. Provajder servisa štiti prenos podataka između mrežnog prolaza i servera sa sadržajem.

Izaberite [Opcije](#)→[Detalji](#)→[Bezbednost](#) da vidite detalje veze, statusa enkripcije i informacije o verifikaciji autentičnosti servera i korisnika.

Bezbednosne, zaštitne, funkcije mogu biti potrebne za neke servise, kao što je recimo, bankarski servis. Za takve vrste veza su Vam neophodni bezbednosni sertifikati. Za više informacija se obratite svom provajderu servisa. Vidite i ['Rad sa sertifikatima'](#), str. [105](#).

Pretraživanje

Nove veze, linkovi su na stranama plavi i podvučeni a već posećeni linkovi su purpurni. Slike koje služe kao linkovi su uokvirane plavo.

- Da otvorite neki link, da štiklirate kućice i izvršite izbor, pritisnite .
  - Da u toku pretraživanja odete na prethodnu stranu, pritisnite **Nazad**. Ako **Nazad** nije na raspolaganju, izaberite **Opcije** → **Opcije pretraživ.** → **Istorija** da vidite hronološku listu strana koje ste posetili tokom sesije. Istorija se uvek briše kada se završi sesija pretraživanja.
  - Da preuzmete najnoviji sadržaj sa servera, izaberite **Opcije** → **Opcije pretraživ.** → **Ažuriraj**.
  - Da marker memorišete, izaberite **Opcije** → **Sačuvaj kao marker**.
  - Da stranu memorišete u toku pretraživanja, izaberite **Opcije** → **Napredne opcije** → **Sačuvaj stranicu**. Strane možete da memorišete ili u memoriju telefona ili na memorijsku karticu, pa da ih naknadno pretražujete i kada ste oflajn, tj. kada niste povezani na datu prezentaciju. Da kasnije pristupite tim stranama, pritisnite u prikazu Markeri da otvorite prikaz **Sačuvane stranice**.
  - Da unesete novu URL adresu, izaberite **Opcije** → **Opcije pretraživ.** → **Idi na veb adresu**.
  - Da otvorite podlistu komandi ili opcija trenutno otvorene strane, izaberite **Opcije** → **Servisne opcije**.
  - Možete preuzimati objekte kao što su tonovi zvona, slike, logotipi operatora, teme i video snimci. Preuzete stavke, sadržaj, obrađuju njima odgovarajuće aplikacije u Vašem telefonu, na primer, preuzeta slika se memoriše u okviru **Galerija**. Institucija zaštite autorskih prava može da sprečava kopiranje, modifikovanje, prenos ili prosleđivanje nekih slika, tonova zvona ili drugog sadržaja.
- **Važno:** Instalirajte softver samo iz onih izvora koji nude adekvatnu zaštitu od štetnog softvera.
- Da u toku pretraživanja preuzmete i vidite nove Veb servisne poruke, izaberite **Opcije** → **Napredne opcije** → **Čitaj servisne por.** (prikazuje se samo ako ima novih poruka). Vidite i 'Primanje Veb servisnih poruka', str. 54.

 Savet! Da pristupite prikazu Markeri u toku pretraživanja, pritisnite i držite . Da se vratite u prikaz pretraživača, izaberite **Opcije** → **Na prethodnu str.**

 Prečica: Pomoću
 # skočite na kraj neke strane, a pomoću
 * + na početak neke strane.

▶ Opcije u prikazu sačuvane strane: **Otvori, Na prethodnu str., Ažuriraj, Sačuvane strane, Markiraj/ Demarkiraj, Opcije pretraživ., Napredne opcije, Detalji, Podešavanje, Pomoć i Izadi.**

💡 **Savet!** Vaš pretraživač automatski sakuplja markere dok pretražujete Veb strane. Ti markeri se memorišu u folder Automatski markeri (📁) i automatski se razvrstavaju, organizuju, po domenima. Vidite i 'Podešavanja Veba', str. 73.

Pregled sačuvanih strana

Ako redovno pretražujete strane sa informacijama koje se ne menjaju često, možete ih sačuvati pa ih kasnije pretraživati i "oflajn", tj. bez povezivanja. U prikazu sačuvane strane možete takođe formirati i nove foldere da u njima čuvate te sačuvane strane.

- Da otvorite prikaz sačuvane strane, u prikazu Markeri pritisnite . U prikazu sačuvane strane pritisnite da otvorite neku sačuvanu stranu (📄).
- Da stranu memorišete, u toku pretraživanja izaberite **Opcije** → **Napredne opcije** → **Sačuvaj stranicu**.
- Da započnete vezu sa pretraživačkim servisom i da preuzmete najnoviju verziju date strane, izaberite **Opcije** → **Ažuriraj**. Pošto stranicu učitate ponovo telefon ostaje onlajn, tj. povezan.

Preuzimanje i kupovina (sadržaja)

Možete preuzimati objekte, stavke kao što su tonovi zvona, slike, logotipi operatora, teme i video snimci. Ove stavke, sadržaji, mogu biti besplatni ili ih kupujete. Preuzete stavke, sadržaj, obrađuju njima odgovarajuće aplikacije u Vašem telefonu, na primer, preuzeta fotografija se memoriše u okviru **Galerija**.

Važno: Instalirajte aplikacije samo iz onih izvora koji nude adekvatnu zaštitu od štetnog softvera.

- 1 Da preuzmete neku stavku, sadržaj, dođite do linka i pritisnite .
  - Ako je stavka besplatna, pritisnite **Prihvati**. Nakon što se preuzme u telefon, stavka, sadržaj se automatski otvara u odgovarajućoj aplikaciji. Da obustavite preuzimanje, pritisnite **Obustavi**.
- 2 Izaberite odgovarajuću opciju da kupite datu stavku, recimo, "Kupi".
- 3 Pažljivo pročitajte sve informacije koje se daju.

Ako je dati onlajn servis kompatibilan, za kupovinu možete da koristite i podatke iz svog novčanika.

- 4 Izaberite **Otvori Novčanik**. Od Vas će se tražiti da unesete svoju šifru novčanika. Vidite 'Kreiranje šifre novčanika', str. 78.
- 5 Izaberite odgovarajuću kategoriju kartice iz svog novčanika.
- 6 Izaberite **Ispuni**. Ovime se izabrani podaci iz novčanika šalju.
Ako novčanik ne sadrži sve podatke potrebne za obavljanje kupovine, tražiće se da ostale podatke unesete ručno.

Napomena: Institucija zaštite autorskih prava može da sprečava kopiranje, modifikovanje, prenos ili prosleđivanje nekih slika, tonova zvona ili drugog sadržaja.

Završetak veze

Izaberite **Opcije** → **Napredne opcije** → **Raskini vezu**, ili pritisnite i držite **↵** da prekinete pretraživanje i da se vratite u pasivni režim.

Pražnjenje keš memorije

Informacije i servisi kojima pristupate čuvaju se u keš memoriji Vašeg telefonskog aparata.

Napomena: Keš memorija je memorijski prostor koji se koristi za privremeno smeštanje podataka. Ako ste pristupali, ili pokušavali da pristupite, poverljivim informacijama koje zahtevaju unos lozinke, ispraznite keš memoriju posle svake takve radnje. Informacije i servisi kojima pristupate čuvaju se u keš memoriji Vašeg telefonskog aparata. Da ispraznite keš, izaberite **Opcije** → **Opcije pretraživ.** → **Obriši keš.**

Podešavanja Veba

Izaberite **Opcije** → **Podešavanja**.

- **Prim. pristupna tačka** - Da promenite podrazumevanu, primarnu pristupnu tačku, pritisnite **⦿** da otvorite listu raspoloživih pristupnih tačaka. Vidite 'Podešavanja veze', str. 100.

 Glosar: "Kolačići" predstavljaju način na koji provajderi sadržaja identifikuju korisnike i njihove preference najčešće korišćenih sadržaja.

- **Prikazuj slike** - Da izaberete da li želite ili ne da preuzimate i slike u toku pretraživanja. Ako izaberete **Ne**, moći ćete kasnije u toku pretraživanja preuzeti slike kada izaberete **Opcije**→ **Prikaži slike**.
- **Veličina slova** - Da izaberete veličinu slova u kojoj će se prikazivati tekst.
- **Prim. kodni raspored** - Ako se karakteri ne prikazuju ispravno, možete izabrati neki drugi kodni raspored koji odgovara datom jeziku.
- **Automatski markeri** - Da onemogućite automatsko sakupljanje markera, izaberite **Isključeno**. Ako želite da nastavite sa sakupljanjem automatskih markera, ali da folder sakrijete u prikazu Markeri, izaberite opciju **Sakrij folder**.
- **Veličina ekrana** - Da izaberete šta će biti prikazano u toku pretraživanja. Izaberite **Samo sel. tasteri** ili **Pun ekran**.
- **Traži stranu** - Da definišete Veb stranu koja će se učitati (prezeti) kada izaberete **Opcije pretraživ.**→ **Otvori traženu str.** u prikazu in Markeri, ili u toku pretraživanja.
- **Jačina** - Ako želite da pretraživač reprodukuje zvuke i melodije ugrađene u Veb strane, izaberite jačinu zvuka.
- **Prikazivanje** - Ako želite da se izgled strane prikazuje najtačnije moguće u režimu **Umanjeni prikaz**, izaberite opciju **Po kvalitetu**. Ako ne želite da se eksterni kaskadni šabloni preuzimaju, izaberite opciju **Po brzini**.
- **Kolačići** - Da omogućite, odnosno onemogućite primanje i slanje "kolačića".
- **Java/ECMA skript** - Da omogućite ili da onemogućite korišćenje skriptova.
- **Sigurnosna upozor.** - Da se sigurnosna upozorenja prikazuju ili da se skrivaju.
- **Potvrdi slanje DTMF** - Izaberite da li želite da telefon traži Vašu potvrdu pre slanja DTMF tonova u toku govornog poziva. Vidite i "DTMF tonovi", str. **25**.
- **Novčanik** - **Uključeno** da se novčanik automatski otvara kada otvorite kompatibilnu stranu pretraživača. Vidite '**Novčanik**', str. **77**.

Ekstra

Kalkulator

Da dodate, oduzmete, pomnožite ili podelite, pritisnite pa izaberite [Ekstra](#)→
[Kalkulator](#).

Napomena: Preciznost ovog kalkulatora je ograničena i on je namenjen samo za jednostavne proračune.

Da neki broj sačuvate, unesete u memoriju (označeno sa **M**), izaberite [Opcije](#)→[Memorija](#)→
[Sačuvaj](#). Da neki broj preuzmete iz memorije, izaberite [Opcije](#)→[Memorija](#)→[Preuzmi](#).

Da neki broj obrišete iz memorije, izaberite [Opcije](#)→[Memorija](#)→[Obriši](#).

Izračunavanje procenata

- 1 Unesite broj čiji procenat želite da izračunate.
- 2 Izaberite , , ili .
- 3 Unesite iznost procenata.
- 4 Izaberite .

Beležnica

Pritisnite pa izaberite [Ekstra](#)→[Beležnica](#). Možete da šaljete beleške, napomene, kompatibilnim telefonima, a tekstualne datoteke (formata TXT) koje primite možete da sačuvate u modulu Beležnica.

Favoriti – dodavanje prečica

Primarne (podrazumevane) prečice:

 otvara aplikaciju **Kalendar**

 otvara **Primljeno**, a

 otvara aplikaciju **Napomene**

Da sačuvate prečice, veze do svojih omiljenih slika, napomena, markera itd., pritisnite i izaberite **Ekstra** → **Favoriti**. Prečice se mogu dodati samo iz same aplikacije, kao što je aplikacija Galerija. Ovu mogućnost nemaju sve aplikacije.

- 1 Izaberite neku stavku koja pripada aplikaciji kojoj želite da dodate prečicu.
- 2 Izaberite **Dodaj u: Favoriti**. Prečica u Favoriti se automatski ažurira ako stavku na koju ona upućuje premestite, na primer iz jednog foldera u drugi.
  - Da promenite identifikator u donjem levom uglu ikonice prečice, izaberite **Opcije** → **Ikonica prečice**.

Brisanje prečice

Izaberite prečicu, pa pritisnite **C**. Primarne, podrazumevane, prečice **Beležnica**, **Kalendar** i **Primljeno** se ne mogu brisati.

Kada obrišete neku aplikaciju ili dokument za koji postoji prečica u Favoriti, njihova ikonica postaje prigušena u prikazu Favoriti. Prečica se može obrisati naredni put kada pokušate da je otvorite.

Konverter – konverzija jedinica mere

 Opcije u Konverteru: **Izaberi jedinicu**/**Promeni valutu**, **Vrsta konverzije**, **Kursevi valuta**, **Pomoć** i **izađi**.

Da biste izvršili konverziju neke mere, kao što je **Dužina** iz jedne jedinice mere (**jardi**) u drugu (**metri**), pritisnite pa izaberite **Ekstra** → **Konvertor**.

Imajte na umu da je Konverter ograničene preciznosti i može doći do grešaka u zaokruživanju.

- 1 Dođite do polja **Vrsta** i pritisnite da otvorite listu mera. Dođite do mere koju želite da koristite i pritisnite **OK**.

- 2 Dodite do prvog polja **Jedinica** i pritisnite . Izaberite jedinicu iz koje želite da izvršite konverziju i pritisnite **OK**. Dodite do narednog polja **Jedinica** i izaberite jedinicu u koju želite da izvršite konverziju.
- 3 Dodite do prvog polja **Količina** i unesite iznos koji želite da konvertujete. Drugo polje **Količina** se automatski menja i prikazuje konvertovani iznos. Pritisnite **#** da unesete decimalni zarez, a ***** **+** za +, **-** (za temperaturu), odnosno **E** (eksponent).

Postavljanje osnovne valute i kursveva

Pre nego što budete mogli da sprovedite konverzije valuta, morate izabrati osnovnu valutu i kurseve. Kurs osnovne valute je uvek 1. Osnovna valuta određuje kurseve ostalih valuta.

- 1 Izaberite **Konvertor** → **Opcije** → **Kursevi valuta**. Otvara se lista valuta, a trenutnu osnovnu valutu vidite na vrhu.
- 2 Da promenite osnovnu valutu, dođite do neke od valuta i izaberite **Opcije** → **Post. za osnovnu v.**

Napomena: Kada promenite osnovnu valutu, morate da unesete nove kurseve pošto se svi prethodno uneti poništavaju.

- 3 Dodavanje kursveva. Dođite do valute i ukucajte novi kurs, tj. koliko jedinica te valute odgovara jedinici osnovne valute koju ste odabrali.

Pošto postavite sve potrebne kurseve valuta, možete sprovediti konverzije valuta.

Novčanik

Pritisnite pa izaberite **Ekstra** → **Novčanik**. Novčanik Vam nudi prostor za memorisanje Vaših ličnih informacija, kao što su brojevi kreditnih i debitnih kartica, adresa i drugih korisnih podataka, recimo, korisničkih imena i lozinki.

 Savet! Za obrnuti smer konverzije, unesite vrednost u drugo polje **Količina**. Rezultat se prikazuje u prvom polju **Količina**.

 Savet! Da promenite ime neke valute, idite u **Kursevi valuta** pa izaberite **Opcije** → **Preimenuj valutu**.

▶ Opcije u glavnom prikazu Novčanik: **Otvori**, **Podešavanja**, **Pomoć** i **Izadi**.

Informacije, podaci, u novčaniku se mogu preuzimati u toku pretraživanja za automatsko popunjavanje onlajn obrazaca na veb stranama, recimo, kada neki servis traži podatke kreditne kartice. Podaci u novčaniku su kriptovani i zaštićeni su šifrom novčanika koju sami definišete.

Novčanik se automatski zatvara posle 5 minuta. Da povratite pristup podacima u njemu, unesite šifru novčanika. Po potrebi, ovo vreme možete promeniti. Vidite 'Podešavanja novčanika', str. 80.

Kreiranje šifre novčanika

Svaki put kada otvarate novčanik, od Vas se traži da unesete šifru novčanika. Unesite šifru koju ste kreirali, pa pritisnite **OK**.

Kada novčanik otvorite prvi put, morate da kreirate svoju šifru novčanika.

- 1 Unesite šifru po svom izboru (od 4 do 10 numeričkih karaktera), **OK**.
- 2 Tražiće se da šifru unesete ponovo. Unesite istu šifru, pa pritisnite **OK**. Nemojte nikome davati svoju šifru novčanika.

Ako unesete neispravnu šifru novčanika tri puta zaredom, aplikacija Novčanik se blokira na pet minuta. Ovo vreme blokade se produžava sa svakim narednim unosom neispravne šifre novčanika.

Ako zaboravite svoju šifru novčanika, šifru morate resetovati, i izgubićete sve informacije i podatke u novčaniku. 'Resetovanje novčanika i šifre novčanika', str. 81.

Memorisanje ličnih podataka kartice

- 1 Izaberite kategoriju **Kartice** u glavnom prikazu novčanika, pa pritisnite .
- 2 Izaberite neki tip kartice iz liste, pa pritisnite
  - **Platne kartice** – kreditne i debitne kartice.
  - **Popustne kartice** – članske kartice i lokalne kartice prodavnica.
  - **Onlajn pr. kartice** – lična korisnička imena i lozinke za pristup onlajn servisima.

- **Adresna kartica** - osnovni kontakt podaci kuća/posao.
  - **Koristi info kart.** - Lične korisničke preference za onlajn servise.
- 3 Izaberite **Opcije** → **Nova kartica**. Otvara se prazan obrazac.
  - 4 Popunite polja, pa pritisnite **Urađeno**.

Kartične informacije, podatke, možete da primite i direktno u svoj telefonski aparat od strane izdavaoca kartice ili provajdera servisa (ako oni nude takve servise). Bićete obavješteni kojem tipu kartica data kartica pripada. Karticu sačuvajte ili odbacite. Sačuvanu karticu možete pogledati ili joj promeniti ime, ali ne možete da unosite izmene.

Polja kartice možete otvarati, u njima vršiti izmene ili ih brisati. Sve promene se memorišu kada izađete iz date operacije.

Kreiranje ličnih napomena

Lične napomene, zabeleške, predstavljaju način čuvanja osetljivih podataka i informacija, recimo, brojeva bankovnih računa. Podacima lične napomene, zabeleške, možete da pristupate iz pretraživača. Napomenu možete i da pošaljete kao poruku.

- 1 Izaberite kategoriju **Lične napom.** u glavnom prikazu novčanika, pa pritisnite .
- 2 Izaberite **Opcije** → **Nova kartica**. Otvara se prazna napomena.
- 3 Pritisnite **1** - **0** da započnete pisanje. Pritisnite **C** da slova obrišete.
- 4 Pritisnite **Urađeno** da uneto sačuvate.

Kreiranje skupa novčanika (načina rada novčanika)

Pošto unesete svoje lične podatke, možete ih objediniti u neki skup (način rada) novčanika. Skup novčanika možete da koristite da podatke iz različitih kartica i različitih kategorija kartica preuzimate iz pretraživača. Na primer, kada popunjavate neki obrazac, formular.

- 1 Izaberite kategoriju **N. r. novčanika** u glavnom prikazu novčanika, pa pritisnite .
- 2 Izaberite **Opcije** → **Novi način rada**. Otvara se obrazac novog skupa (načina rada) novčanika.

Primer: Preuzimanjem detalja platne kartice nećete morati da unosite broj kartice i datum isteka važnosti kartice uvek kada se ti podaci traže (zavisno od sadržaja koji pretražujete). Takođe, možete da preuzimate svoje korisničko ime i lozinku koji se nalaze u nekoj onlajn pristupnoj kartici kada se povezujete na neki mobilni servis koji zahteva autentikaciju, potvrdu identiteta.

- 3 Popunite polja ili izaberite neku od ponuđenih opcija u listi.
  - **Ime načina rada** - Izaberite i unesite neko ime za dati skup, način rada.
  - **Platna kartica, Popustna kartica, Onlajn pristupna kartica, Dostavna adresa,**
  - **Adresa fakturisanja** - podrazumevano je ona ista kao i dostavna adresa. Ako je potrebno uneti neku drugu adresu, izaberite je iz neke adresne kartice.
  - **Korisnička info kartica,**
  - **Primi e-priznanice** - Izaberite odredišnu adresu iz neke adresne kartice.
  - **Šalj e-priznanicu** i
  - **Slanje RFID** - Postavite na **Uključeno** ili **Isključeno**. Ovime se određuje da li se sa skupom (načinom rada) novčanika šalje i jedinstveni identifikator Vašeg telefonskog aparata.
- 4 Pritisnite **Urađeno**.

Pregled detalja ulaznice

Možete primati obaveštenja o ulaznicama koje ste kupili onlajn koristeći pretraživač. Primljena obaveštenja se memorišu u novčanik. Da pregledate obaveštenja:

- 1 Izaberite kategoriju **Ulaznice** u glavnom prikazu novčanika, pa pritisnite .
- 2 Izaberite **Opcije** → **Vidi**. Nijedno polje obaveštenja se ne može menjati.

Podešavanja novčanika

Iz glavnog menija novčanika, izaberite **Opcije** → **Podešavanja**:

- **Šifra novčanika** - Promenite svoju šifru novčanika. Od Vas će se tražiti da unesete trenutnu šifru, da kreirate novu šifru i da tu novu šifru potvrdite.
- **RFID** - Postavite ID šifru telefona, tip šifre i opcije slanja šifre.
- **Auto. zatvaranje** - Promenite period kašnjenja automatskog zatvaranja (od 1 do 60 minuta). Po isteku perioda kašnjenja, mora se uneti šifra novčanika da bi se moglo pristupiti podacima.

Resetovanje novčanika i šifre novčanika

Ova radnja briše kompletan sadržaj novčanika.

Da resetujete, poništite, i sadržaj novčanika i šifru novčanika:

- 1 Ukucajte *#7370925538# u pasivnom režimu.
- 2 Unesite šifru blokade, pa pritisnite **OK**. Vidite 'Bezbednost', str. 103.

Kada budete ponovo otvarali novčanik, moraćete da unesete novu šifru novčanika. 'Kreiranje šifre novčanika', str. 78.

Časkanje (ćaskanje)

Pritisnite i izaberite [Alatke](#) → [Časkanje](#).

Časkanje je mrežni servis koji Vam omogućava komunikaciju sa drugim osobama koristeći instant poruke, poruke ćaskanja, kao i uključivanje u diskusione forume (čet grupe, grupe za ćaskanje) sa posebnom tematikom. Razni provajderi servisa nude čet servere na koje se možete prijavljivati nakon što se registrujete za neki čet servis.

 Opcije u glavnom prikazu Časkanje: [Otvori](#), [Prijava](#), [Odjava](#), [Podešavanje](#), [Pomoć](#) i [Izađi](#).

Napomena: Za raspoloživost servisa ćaskanja, kao i za način plaćanja i cene, proverite kod svog lokalnog operatora celularne mreže ili provajdera servisa. Provajderi će Vam takođe dati i uputstva o korišćenju njihovih servisa.

Primanje podešavanja ćaskanja

Morate da memorišete, sačuvate, podešavanja za pristup servisu koji želite da koristite. Parametre servisa možete primiti i u posebnoj tekstualnoj poruci, tzv. smart poruci, od operatora mreže ili od provajdera koji nudi dati čet servis. Vidite '[Primanje logotipa, tonova, vizitkarti, napomena kalendara i podešavanja](#)', str. [54](#). Podešavanja možete da unesete i ručno. Vidite '[Podešavanja čet servera](#)', str. [88](#).

 Savet: Da se automatski prijavljujete kada startujete Časkanje, bez prethodnog unosa identifikatora (ID) korisnika i lozinke, izaberite [Opcije](#) → [Podešavanja](#) → [Podeš. servera](#) → [Tip prijave za ćask.](#) → [Automatski](#).

Povezivanje na čet server

- Otvorite [Časkanje](#) da se Vaš telefon poveže na aktivni čet server. Za promenu aktivnog čet servera i memorisanje novih čet servere, vidite '[Podešavanja čet servera](#)', [88](#). Nakon što se veza uspostavi:
- Unesite svoj identifikator (ID) korisnika i lozinku, pa pritisnite da se prijavite. Identifikator (ID) korisnika i lozinku dobijate od svog provajdera servisa.

Možete izabrati **Obustavi** da ostanete oflajn, tj. da se ne prijavite; kada budete želeli naknadno da se prijavite na čet server, izaberite **Opcije**→ **Prijava**. Dok ste oflajn, ne možete da šaljete niti da primete poruke.

- 3 Da se odjavite, izaberite **Opcije**→ **Odjava**.

Izmene podešavanja ćaskanja

Izaberite **Opcije**→ **Podešavanja**→ **Pod. ćaskanja**.

- **Korisnički nadimak** (prikazuje se jedino ako server podržava čet grupe) - Da unesete neki nadimak (dužine do 10 karaktera), izaberite **Da**.
- **Prisutnost u čet** - Da biste omogućili da drugi vide da li ste onlajn, izaberite opciju **Da za sve**.
- **Dopusti poruke od** - Da dopustite poruke od svih, izaberite opciju **Svih**.
- **Dopusti pozivnice od** - Da dopustite pozivnice samo od svojih čet kontakata, izaberite opciju **Samo od čet kon..** Čet pozivnice Vam šalju čet kontakti koji žele da se priključe njihovim grupama.
- **Interval dol. poruka** - Da izaberete brzinu kojom će se prikazivati nove poruke.
- **Razvrstaj čet kont.** - Da razvrstate čet kontakte **Po abecedi** ili **Po onlajn statusu**.
- **Osvežavanje dostup.** - Da izaberete kako će se ažurirati informacije o tome da li su Vaši čet kontakti onlajn ili oflajn, izaberite **Automatsko** ili **Ručno**.

▶ Opcije u prikazu lista konverzacija: **Otvori**, **Obriši**, **Dodaj u čet kontak.**, **Nova konverzacija**, **Uključi aut. odgovor**, **Opcije blokiranja**, **Završi konverzaciju**, **Prijava**, **Podešavanja**, **Pomoć i Izadi**.

Traženje grupa za ćaskanje i korisnika

- Da tražite grupe, u prikazu **Čet grupe** izaberite **Opcije**→ **Traži**→ **Grupe**. Možete da tražite na osnovu **Ime grupe**, **Tema** i **Članovi** (identifikator, ID, korisnika).
- Da tražite korisnike, u prikazu **Čet kontakti** izaberite **Opcije**→ **Traži**→ **Korisnici**. Možete da tražite na osnovu **Korisničko ime**, **Identifikator kor.**, **Telefonski broj** i **E-mail adresa**.

 Opcije u toku časkanja: **Pošalji**, **Pošalji privatnu po.**, **Odgovori**, **Prosledi**, **Ubači smešak**, **Pošalji pozivnicu**, **Napusti čet grupu**, **Dodaj u zabranjene**, **Grupa**, **Snimi konverzaciju/** **Prekini snimanje**, **Pomoć** i **Izadi**.

Priključivanje i napuštanje neke čet grupe

- Da se priključite nekoj čet grupi koju ste sačuvali, dođite do nje, pa pritisnite .
- Da se priključite nekoj čet grupi koja nije u listi, ali čiji identifikator znate, izaberite **Opcije**→ **Prik. se novoj grupi**. Unesite identifikator grupe i pritisnite .
- Da napustite neku čet grupu, izaberite **Opcije**→ **Napusti čet grupu**.

Časkanje

Pošto se priključite nekoj čet grupi, možete da čitate poruke koje se razmenjuju u grupi, kao i da šaljete sopstvene poruke.

- Da pošaljete poruku, napišite tekst poruke u polju editora poruke, pa pritisnite .
- Da pošaljete privatnu poruku nekom učesniku časkanja, izaberite **Opcije**→ **Pošalji privatnu po.**, izaberite primaoca, napišite tekst poruke, pa pritisnite . Da odgovorite na privatnu poruku koja Vam je upućena, izaberite **Opcije**→ **Odgovori**.
- Da pozovete čet kontakte koji su onlajn da se priključe čet grupi, izaberite **Opcije**→ **Pošalji pozivnicu**, izaberite kontakte koje želite da pozovete u grupu, napišite tekst pozivnice pa pritisnite .
- Da biste sprečili, onemogućili, primanje poruka od određenih učesnika u časkanju, izaberite **Opcije**→ **Opcije blokiranja** pa zatim odaberite:
  - **Dodaj u listu blokir.** - da blokirate poruke od trenutno odabranog učesnika časkanja.
  - **Ručno dodaj iden. listi** - da unesete identifikator datog korisnika. Unesite identifikator, pa pritisnite .
  - **Vidi listu blokiranih** - da vidite učesnike čije su poruke blokirane.
  - **Odblokiraj** - da izaberete korisnika kojeg želite da uklonite iz liste blokiranih. Pritisnite .

Registrowanje (snimanje) časkanja

- Da registrujete (snimate) u neku datoteku poruke koje se razmenjuju u toku neke konverzacije, ili dok ste priključeni nekoj čet grupi, izaberite **Opcije**→ **Snimi konverzaciju**, unesite ime za datoteku (registar konverzacije), pa pritisnite . Da prekinete sa registrowanjem (snimanjem) poruka, izaberite **Opcije**→ **Prekini snimanje**. Datoteke, registri konverzacija, se automatski memorišu u **Snimljena čask**.
- Da vidite registrovane (snimljene) konverzacije, u glavnom prikazu izaberite **Snimljena čask**, izaberite željenu konverzaciju, pa pritisnite .

 Opcije u prikazu registrovanih časkanja: **Otvori, Obriši, Pošalji, Markiraj/Demarkiraj, Prijava/ Odjava, Podešavanja, Pomoć, Izadi**.

Praćenje i započinjanje konverzacije

Idite u prikaz **Konverzacije** da vidite listu učesnika pojedinačnih (individualnih) konverzacija sa kojima imate otvorenu, aktivnu konverzaciju.

- Da pratite neku konverzaciju, dođite do nekog učesnika, pa pritisnite .
- Da nastavite konverzaciju, napišite svoju poruku pa pritisnite .
  - Da se vratite u listu konverzacija bez zatvaranja date konverzacije, pritisnite **Nazad**.
  - Da zatvorite datu konverzaciju, izaberite **Opcije**→ **Završi konverzaciju**. Otvorene, aktivne, konverzacije se automatski zatvaraju kada izađete iz Časkanja.
- Da započnete novu konverzaciju, izaberite **Opcije**→ **Nova konverzacija** pa zatim odaberite:
- **Odaberi primaoca** - da vidite listu svojih čet kontakata koji su trenutno onlajn. Dođite do kontakta sa kojim želite da započnete konverzaciju, pa pritisnite .
  - **Unesi id. korisnika** - Da unesete identifikator korisnika sa kojim želite da započnete konverzaciju; zatim pritisnite .

Da nekog učesnika konverzacije sačuvate u svoje čet kontakte, dođite do tog učesnika, pa izaberite **Opcije**→ **Dodaj u čet kontak**..

Da se šalju automatski odgovori na dolazne poruke, izaberite **Opcije**→**Uključi aut. odgovor**. Ukucajte tekst, pa pritisnite **Urađeno**. Poruke još uvek možete da primate.

 Opcije u toku praćenja neke konverzacije: **Pošalji, Dodaj u čet kontak., Ubaci smešak, Prosledj, Snimi konverzaciju/ Prekini snimanje, Opcije blokiranja, Završi konverzaciju, Pomoć i Izadi**

 Glosar: Identifikator (ID) korisnika dodeljuje provajder servisa onima koji se registruju za ovaj servis.

▶ Opcije u prikazu čet kontakti: **Otvori konverzaciju**, **Otvori**, **Promeni listu kont.**, **Ažuriraj učesnike**, **Pripada grupama**, **Novi čet kontakt**, **Prem. u drugu listu**, **Izmeni**, **Obriši**, **Uključi praćenje**, **Opcije blokiranja**, **Prijava / Odjava**, **Podešavanja**, **Pomoć** i **Izađi**.

▶ Opcije u prikazu čet grupe: **Otvori**, **Prik. se novoj grupi**, **Kreiraj novu grupu**, **Napusti čet grupu**, **Grupa**, **Traži**, **Prijava / Odjava**, **Podešavanja**, **Pomoć** i **Izađi**.

Čet kontakti

Idite u **Čet kontakti** da preuzmete liste čet kontakata sa servera, ili da u listu kontakata dodate novi čet kontakt. Kada se prijavite (ulogujete) na server, automatski će se preuzeti sa servera prethodno korišćena lista čet kontakata.

- Da kreirate novi kontakt, izaberite **Opcije** → **Novi čet kontakt** → **Unesi ručno**. Ispunite polja **Nadimak** i **Identifikator kor.**, pa pritisnite **Urađeno**.
  - Da neki kontakt premetite iz liste na serveru u preuzetu listu kontakata, izaberite **Opcije** → **Novi čet kontakt** → **Prem. iz druge liste**.
- Da promenite listu čet kontakata, izaberite **Opcije** → **Promeni listu kont.**
- Izaberite **Opcije**:
  - **Otvori konverzaciju** - da započnete novu konverzaciju ili da nastavite otvorenu, aktivnu, konverzaciju sa datim kontaktom.
  - **Uključi praćenje** - da Vas telefon obaveštava uvek kada dati kontakt promeni svoj status u onlajn, odnosno u oflajn.
  - **Pripada grupama** - da vidite kojim grupama je dati kontakt priključen.
  - **Ažuriraj učesnike** - da ažurirate informaciju o tome da li je kontakt onlajn ili oflajn. Onlajn status, status prisutnosti, je označen indikatorom pored imena kontakta. Ova opcija Vam neće biti na raspolaganju ako ste za **Osvežavanje dostup**. izabrali **Automatsko** u okviru **Pod. časkanja**.

Rad sa čet grupama

Idite u prikaz **Čet grupe** da vidite listu čet grupa koje ste ili sačuvali ili kojima ste trenutno priključeni.

Dođite do neke grupe, i izaberite **Opcije** → **Grupa**.

- **Sačuvaj** - da sačuvate nesačuvanu grupu kojoj ste trenutno priključeni.
- **Vidi učesnike** - da vidite ko je trenutno priključen toj grupi.

- **Detalji** - da vidite identifikator grupe, temu, učesnike, administratore grupe (prikazuje se jedino ako imate uređivačka prava), listu blokiranih učesnika (prikazuje se jedino ako imate uređivačka prava) kao i da li je u grupi dopušteno "došaptavanje".
- **Podešavanja** - da vidite i izmenite podešavanja čet grupe. Vidite 'Kreiranje nove čet grupe', str. 87.

Administriranje čet grupe

Kreiranje nove čet grupe

Izaberite **Čet grupe** → **Opcije** → **Kreiraj novu grupu**. Unesite podešavanja grupe.

Podešavanja čet grupe možete menjati ako imate administratorska prava za grupu. Korisnik koji kreira grupu automatski dobija administratorska prava za tu grupu.

- **Ime grupe - Tema grupe** -
- **Dobrodošlica** - da dodate poruku koju učesnici vide kada se priključe toj grupi,
- **Veličina grupe** - da definišete maksimalni dopušteni broj učesnika koji se može priključiti grupi,
- **Dopusti pretragu** -
- **Izmena prava** - da definišete članove čet grupe kojima želite da dodelite administratorska prava da pozivaju nove članove u tu čet grupu, kao i da vršite izmene podešavanja grupe.
- **Članovi grupe** - Vidite deo 'Dodavanje i uklanjanje članova grupe', str. 88.
- **Lista zabranjenih** - Unesite one učesnike kojima nije dopušteno da se priključe toj grupi.
- **Dopusti privatne por.** - da dopustite razmenu poruka samo između dva izabrana učesnika ("došaptavanje").
- **Identifikator grupe** - Identifikator (ID) grupe se automatski kreira i on se ne može menjati.

Dodavanje i uklanjanje članova grupe

- Da dodate članove u grupu, izaberite **Čet grupe**, dođite do neke čet grupe, pa izaberite **Opcije**→ **Grupa**→ **Podešavanja**→ **Članovi grupe**→ **Samo izabrani** ili **Svi** čet kontakti.
- Da uklonite nekog člana iz čet grupe, dođite do tog člana, pa izaberite **Opcije**→ **Ukloni**. Da uklonite sve članove, izaberite **Opcije**→ **Ukloni sve**.

Podešavanja čet servera

Izaberite **Opcije**→**Podešavanja**→ **Podeš. servera**. Podešavanja možete dobiti u sklopu specijalne tekstualne poruke od operatora komunikacione mreže ili od provajdera koji nudi čet servis. Identifikator, ID, korisnika i lozinku dobijate od provajdera servisa kada se registrujete za ovaj servis. Ako ne znate svoj identifikator korisnika ili lozinku, obratite se provajderu servisa.

- Da promenite čet server na koji želite da se povežete, izaberite **Primarni server**.
- Da dodate novi server u svoju listu čet servera, izaberite **Serveri**→ **Opcije**→ **Novi server**. Unesite naredna podešavanja:
  - **Ime servera** - Unesite ime datog čet servera.
  - **Aktivna prist. tačka** - Izaberite pristupnu tačku koju želite da koristite za dati server.
  - **Veb adresa** - Unesite URL adresu datog čet servera.
  - **Identifikator kor.** - Unesite identifikator (ID) korisnika.
  - **Lozinka** - Unesite svoju lozinku za prijavu.

Povezivanje

Bluetooth veza

Bluetooth omogućava bežičnu vezu za slanje slika, video snimaka, muzike, audio snimaka i napomena kao i bežično povezivanje sa Bluetooth osposobljenim, kompatibilnim uređajima, kao što su recimo računari. Kako Bluetooth uređaji komuniciraju putem radio talasa, Vaš telefon i drugi Bluetooth uređaj ne moraju da budu u pravolinijskom vidnom polju. Dva uređaja se samo moraju nalaziti na međusobnom rastojanju od najviše 10 metara, mada vezu mogu ometati prepreke kao što su zidovi ili drugi elektronski uređaji.

Ovaj uređaj je usklađen sa Bluetooth Specifikacijama verzija 1.1 koje podržavaju sledeće profile: Generic Access Profile (Opšti pristup), Serial Port Profile (Serijski port), Dial-up Networking Profile (Priključivanje preko komutiranih linija), Headset Profile (Slušalice), Handsfree Profile (Hendsfri), Generic Object Exchange Profile (Opšta razmena objekata), Object Push Profile (Distribucija objekata), File Transfer Profile (Prenos datoteka) i Basic Imaging Profile (Osnovno slikanje). Da biste osigurali saradnju sa drugim aparatima koji podržavaju Bluetooth tehnologiju, koristite proširenja koja je odobrila Nokia za ovaj model. Proverite sa proizvođačem dotičnog aparata njegovu kompatibilnost sa ovim aparatom.

Na nekim lokacijama može da postoji ograničenje upotrebe Bluetooth tehnologije. Proverite sa lokalnim vlastima ili sa provajderom servisa.

Upotreba funkcija koje koriste Bluetooth tehnologiju, ili ostavljanje takvih funkcija u pozadini dok se koriste druge funkcije, povećava energetske zahteve prema bateriji i skraćuje njeno trajanje.

Pritisnite pa izaberite **Poveziv.→ Bluetooth**. Od Vas se traži da date Bluetooth ime svom telefonu.

Ikonice raznih Bluetooth uređaja:

- Računar,

- Telefon,

- Audio/video uređaj

- Slušalice

- Drugi uređaji

 Savet! Pri traženju uređaja, neki Bluetooth uređaji mogu prikazati samo jedinstvene Bluetooth adrese (adrese uređaja). Da saznate jedinstvenu Bluetooth adresu svog telefona, u pasivnom režimu ukucajte ***#2820#**.

Bluetooth podešavanja

- **Bluetooth** - **Uključeno / Isključeno**,
- **Prikazivanje mog tel.** - **Vidljiv svima**: Vaš telefon mogu da nađu drugi Bluetooth uređaji, ili **Skriven**: Vaš telefon ne mogu da nađu drugi uređaji.
- **Ime mog telefona** - Definišite Bluetooth ime za svoj telefon. Pošto aktivirate Bluetooth i promenite **Prikazivanje mog tel.** u **Vidljiv svima**, Vaš telefon i ovo njegovo ime mogu da vide korisnici drugih Bluetooth uređaja.

Slanje podataka koristeći Bluetooth

Jednovremeno može biti aktivna samo jedna Bluetooth veza.

- 1 Otvorite aplikaciju u kojoj se nalazi ono što želite da pošaljete. Na primer, da pošaljete sliku drugom kompatibilnom uređaju, otvorite aplikaciju Galerija.
- 2 Izaberite neku stavku, na primer sliku, pa zatim izaberite **Opcije** → **Pošalji** → **Preko Bluetooth veze**.

Telefon počinje da traži uređaje u dometu. Bluetooth uređaji koji se nalaze unutar dometa počinju da se pojavljuju na ekranu jedan po jedan. Vidi se ikonica uređaja, Bluetooth ime uređaja, vrsta uređaja ili nadimak.

Savet! Ako ste već ranije tražili Bluetooth uređaje, prvo se pojavljuje lista prethodno nađenih uređaja. Da započnete novo traženje uređaja, izaberite **Još uređaja**. Ako isključite telefon, ova lista se briše.

- Da prekinete traženje uređaja, pritisnite **Stop**. Lista uređaja se zamrzava i možete da započnete uspostavljanje veze sa nekim od nađenih uređaja.
- 3 Dodite do uređaja sa kojim želite da se povežete i pritisnite **Izaberi**.
  - 4 **Uparivanje (ukoliko to zahteva drugi uređaj)**

Glosar: Uparivanje znači prepoznavanje, utvrđivanje identiteta. Korisnici Bluetooth osposobljenih uređaja se međusobno dogovaraju o lozinki i istu lozinku koriste za oba uređaja da bi ih uparili. Uređaji koji nemaju korisnički interfejs imaju fabrički podešenu lozinku.

- Ako drugi uređaj zahteva uparivanje pre nego što se podaci mogu poslati, čuje se tonski signal i od Vas se zahteva da unesete lozinku.
- Formirajte sopstvenu lozinku (dužine 1 do 16 karaktera, numeričku) i dogovorite se sa vlasnikom drugog Bluetooth uređaja da koristite istu lozinku. Lozinka se koristi samo jednom.
- Po uparivanju, uređaj se memoriše u prikaz Upareni uređaji.

Pošto se veza uspostavi, prikazuje se obaveštenje **Šaljite se podaci**.

U folderu Nacrti aplikacije Poruke ne čuvaju se poruke poslate preko Bluetooth.

Provera statusa Bluetooth veze

- Kada je u pasivnom režimu prikazano , Bluetooth je aktivan.
- Kada trepće, Vaš aparat pokušava da se poveže sa drugim uređajem.
- Kada je stalno prikazano, Bluetooth veza je aktivna.

Uparivanje uređaja

Upareni uređaji se lakše prepoznaju i označeni su sa u listi rezultata pretrage. U glavnom prikazu Bluetooth pritisnite da otvorite listu uparenih uređaja ( ),

- Da sprovedete uparivanje sa nekim uređajem, izaberite **Opcije** → **Novi upareni uređaj**. Telefon započinje traženje uređaja. Dođite do nekog uređaja i pritisnite **Izaberi**. Razmenite lozinke; vidite korak 4 (Uparivanje), str. 90.
- Da poništite neko uparivanje, dođite do odgovarajućeg uređaja i izaberite **Opcije** → **Obrisi**. Ako želite da poništite sva uparivanja, izaberite **Opcije** → **Obrisi sve**.
  - 💡 **Savet!** Ako ste trenutno povezani sa uređajem i obrišete uparivanje sa tim uređajem, uparivanje se odmah poništava ali veza ostaje aktivna.
- Da neki uređaj postavite kao "ovlašćen" ili "neovlašćen", dođite do njega pa izaberite **Opcije**:
  - Post. kao ovlašćen** - Veza Vašeg telefona i ovog uređaja se može uspostaviti bez Vašeg znanja. Nije potrebna nikakva posebna saglasnost ni provera. Ovaj status koristite za

💡 **Savet!** Da pošaljete tekst preko Bluetooth veze (umesto kao tekst poruku), idite u modul Beležnica, napišite tekst pa izaberite **Opcije** → **Pošalji** → **Preko Bluetooth veze**.

 Savet! Da definišete kratko ime (nadimak), u prikazu Upareni uređaji dođite do uređaja i izaberite **Opcije** → **Dodeli nadimak**. Ovo ime Vam pomaže da prepoznate određeni uređaj u toku traženja uređaja ili kada on zahteva uspostavljanje veze.

sopstvene uređaje, na primer za svoje Bluetooth kompatibilne slušalice ili računar, ili za uređaje koji pripadaju poverljivim osobama. Ikonica se dodaje pored ovlašćenog uređaja u prikazu Upareni uređaji.

Post. kao neovlaš. - Zahtevi za povezivanje od ovog uređaja se uvek moraju prvo prihvatiti.

Primanje podataka koristeći Bluetooth

Kada primete podatke koristeći Bluetooth, čuje se tonski signal i pojavljuje se upit da li želite da prihvatite Bluetooth poruku. Ako prihvatite, prikazuje se i poruka se stavlja u folder Primljeno aplikacije Poruke. Bluetooth poruke su označene sa . Vidite 'Primljeno - prijem poruka', str. 53.

Isključivanje Bluetooth

Da isključite Bluetooth, izaberite **Bluetooth** → **Isključeno**.

Povezivanja sa PC računarom – koristeći Bluetooth ili USB

Svoj telefon možete da koristite sa velikim brojem aplikacija za povezivanje sa PC računarom i za data komunikacije. Koristeći Nokia PC Suite možete, recimo, da sinhronizujete kontakte, kalendar i listu obaveza u telefonu i u kompatibilnom PC računaru. Za dodatne informacije o načinu instalisanja paketa Nokia PC Suite (kompatibilan sa Windows 2000 i Windows XP), vidite **User's Guide for Nokia PC Suite** i **Nokia PC Suite pomoć** u delu "Install" na CD-ROM disku.

Korišćenje CD-ROM diska

CD-ROM bi trebalo da se sam startuje pošto ga ubacite u CD-ROM dražv svog PC kompatibilnog računara. Ako se to ne dogodi, uradite sledeće: Otvorite Windows Explorer, kliknite desnim tasterom miša na CD- ROM pogonsku jedinicu (dražv) u koju ste stavili CD-ROM i izaberite "AutoPlay".

Korišćenje telefona kao modema

Svoj telefon možete da koristite kao modem da šaljete i primete e-mail poruke, ili da se povezujete na Internet sa kompatibilnog PC računara koristeći Bluetooth vezu ili kabl za prenos podataka. Detaljnija instalaciona uputstva ćete naći u "User's Guide for Nokia PC Suite" u delu "Modem options" na CD-ROM disku.

Menadžer veza

Kada svoj telefon koristite u GSM i UMTS komunikacionim mrežama, možete imati više istovremeno aktivnih data veza. Pritisnite i izaberite **Poveziv.** → **Men. veza** da vidite status višestrukih data veza, da vidite detalje o količini poslatih i primljenih podataka, kao i da raskinete veze. Kada otvorite modul Menadžer veza, videćete listu:

- otvorene data veze: data pozivi ( ) i veze sa paketnim prenosom podataka ( )
- status svake veze
- količina podataka poslatih i preuzetih po svakoj vezi (prikazuje se samo za data veze paketnim prenosom)
- trajanje svake od veza (prikazuje se samo za data pozive).

Napomena: Stvarno vreme koje provajder fakturiše za razgovore može da varira u zavisnosti od mogućnosti mreže, zaokruživanja za naplatu, i tako dalje.

- Da raskinete neku vezu, dođite do nje, pa **Opcije** → **Raskini vezu**.
- Da zatvorite sve trenutno otvorene veze, izaberite **Opcije** → **Raskini sve veze**.

 Opcije u glavnom prikazu Menadžer veza kada postoji jedna ili više veza: **Detalji**, **Raskini vezu**, **Raskini sve veze**, **Pomoć** i **Izađi**.

Pregled detalja data veze

Da pregledate detalje neke veze, dođite do nje, pa izaberite [Opcije](#)→[Detalji](#).

- **Ime** - ime aktivne Internet pristupne tačke (IAP), ili "modemska veza" ako je u pitanju priključna veza.
- **Nosilac** - tip data veze. [Data poziv](#), [Brzi GSM](#) ili [Paketni pr.](#)
- **Status** - trenutni status veze: [Povezuje se](#), [Veza \(neak.\)](#), [Veza \(aktiv.\)](#), [Zadržana](#), [Raskida se](#) ili [Raskinuta](#).
- **Primljeno** - količina podataka, u bajtima, primljenih u telefon.
- **Poslato** - količina podataka, u bajtima, poslatih sa telefona.
- **Trajanje** - vreme koliko je veza bila otvorena.
- **Brzina** - trenutna brzina slanja i prijema podataka u **KB/s** (kilobajta u sekundi).
- **Ime** - ime pristupne tačke koja se koristi, ili [Priklj. br.](#) - priključni broj koji se koristi.
- **Dele:** (ne prikazuje se ako veza nije deljena, zajednička) - broj aplikacija koje dele, koriste tu istu vezu.

Sinhronizacija – daljinska sinhronizacija

Pritisnite i izaberite [Poveziv.](#)→[Sinhroniz.](#). Aplikacija Sinhronizacija Vam omogućava usaglašavanje (sinhronizovanje) sadržaja Vašeg kalendara i adresara sa različitim aplikacijama tog tipa na kompatibilnom računaru ili na Internetu.

Aplikacija Sinhronizacija za sinhronizaciju koristi SyncML tehnologiju. U vezi SyncML kompatibilnosti obratite se isporučiocu programa kalendara ili adresara sa kojim želite da usaglasite podatke u svom telefonu.

Podešavanja Sinhronizacije možete da primite i kao specijalnu tekstualnu poruku. Vidite ['Primanje logotipa, tonova, vizitkarti, napomena kalendara i podešavanja'](#), str. [54](#).

Kreiranje novog skupa sinhronizacije

- 1 Ako ranije nije definisan nijedan skup, aparat Vas pita da li želite da kreirate novi. Izaberite **Da**.
Da kreirate novi dodatni skup, izaberite **Opcije** → **Novi skup sinh.** Izaberite da li želite da kao osnovu za novi skup koristite podrazumevane vrednosti ili da kopirate vrednosti nekog već postojećeg skupa.
- 2 Definišite sledeće:
  - Ime skupa sinh.** - Dajte neki opisni naziv za skup sinhronizacije.
  - Nosilac podataka** - Izaberite tip veze: **Veb** ili **Bluetooth**.
  - Pristupna tačka** - Izaberite pristupnu tačku koju želite da koristite za data vezu.
  - Adresa domaćina** - Za ispravnu vrednost se obratite provajderu servisa ili administratoru sistema.
  - Port** - Za ispravnu vrednost obratite se provajderu servisa ili administratoru sistema.
  - Korisničko ime** - Vaš identifikator korisnika za sinhronizacioni server. Za svoju ispravnu identifikaciju, identifikator, obratite se provajderu servisa ili administratoru sistema.
  - Lozinka** - Upišite svoju lozinku. Za ispravnu vrednost se obratite provajderu servisa ili administratoru sistema.
  - Dopusti konfiguraciju** - Izaberite **Da** ako želite da dopustite da server startuje sinhronizaciju.
  - Aut. prihvati sve zah.** - Izaberite **Ne** ako želite da telefon traži saglasnost pre započinjanja sinhronizacije koju inicira server.
  - Mrežna autentikacija** (prikazuje se jedino ako je za **Nosilac podataka** postavljeno **Veb**) - Izaberite **Da** da unesete korisničko ime i lozinku za pristup mreži. Pritisnite da se prikažu polja korisničko ime i lozinka. Pritisnite da izaberete: **Kalendar**, **Kontakti** ili **Beležnica**.
  - Izaberite **Da** ako želite da sinhronizujete izabrane baze podataka.
  - Udaljena baza pod.** - Izaberite tip sinhronizacije **U oba smera** (sinhronizacija u oba smera), **Samo na server** ili **Samo telefon**.

 Opcije u glavnom prikazu Daljinska sinhronizacija:
[Sinchronizuj](#), [Novi skup sinh.](#), [Izmeni skup sinh.](#), [Obriši](#), [Vidi dnevnik](#), [Postavi za primarni](#), [Pomoć](#) i [Izađi](#).

- Unesite ispravnu putanju do baze podataka udaljenog kalendara, telefonskog imenika ili napomena na serveru.
- 3 Pritisnite **Nazad** da sačuvate podešavanja i da se vratite u glavni prikaz.

Sinhronizovanje podataka

U glavnom prikazu Sinhronizacija možete da vidite različite skupove sinhronizacije, i koji se tipovi podataka sinhronizuju.

- 1 Izaberite neki skup sinhronizacije, pa zatim **Opcije**→ **Sinhronizuj**. U dnu ekrana se prikazuje status sinhronizacije.
Da sinhronizaciju prekinete dok je u toku, pritisnite **Obustavi**.
- 2 Kada se sinhronizacija završi, o tome ćete biti obavješteni. Pošto se sinhronizacija završi, izaberite **Opcije**→ **Vidi dnevnik** da otvorite datoteku dnevnika u kojoj se daje status sinhronizacije (**Završeno** ili **Nezavršeno**), kao i koliko je stavki kalendara i kontakata dodato, ažirirano, obrisano ili odbačeno (nije sinhronizovano) u telefonu i na serveru.

Alatke

Podešavanja

Da promenite podešavanja, pritisnite pa izaberite **Alatke** → **Podešavanja**. Dodite do neke grupe podešavanja i pritisnite da je otvorite. Dodite do parametra koji želite da promenite i pritisnite .

Podešavanja telefona

Opšte

Jezik telefona - Promena jezika za prikaz ekranskih tekstova utiče i na format datuma i vremena, kao i na separatore, na primer, u računanjima. **Automatski**, izbor jezika se vrši na osnovu podataka sa SIM kartice. Po promeni jezika ekranskih prikaza, telefon se restartuje.

Promena opcije **Jezik telefona** ili **Jezik pisanja** se odnosi na sve aplikacije u Vašem telefonu i važi sve do ponovne promene.

Jezik pisanja - Ova promena jezika utiče na to koji će karakteri i specijalni karakteri biti na raspolaganju za pisanje teksta i koji će se rečnik koristiti pri intuitivnom načinu unosa teksta.

Rečnik - Intuitivni način unosa teksta možete da postavite na **Uključeno** ili na **Isključeno** za sve editore u telefonu. Rečnik intuitivnog unosa teksta nije na raspolaganju za sve jezike.

Dobrodošlica ili logo - Pozdravna poruka ili logo se kratko pojavljuju pri svakom uključivanju telefona. **Primarni** da se koristi primarna (podrazumevana) slika, **Tekst** da napišete tekst pozdrava (maksimalno 50 slova) ili **Slika** da izaberete neku sliku ili fotografiju iz **Galerija**.

Sl. 12 Podešavanje osvetljaja ekrana.

Fabrički podešeno - Neke od opcija i parametara možete da vratite na prvobitne vrednosti. Za to Vam je potrebna šifra blokade. Vidite '**Bezbednost**', '**Telefon i SIM**', str. 104. Po resetovanju podešavanja, telefonu će možda trebati nešto duže da se uključi. Ovo nema uticaja na dokumenta i datoteke.

Pasivni režim

Za različite kombinacije tastera možete da postavite prečice sa tastature u pasivnom režimu rada: je **Levi selekt. taster**, pritisak na je isto kao **Navigatorski udesno**, a pritisak na je isto kao **Selekcionirani taster**. Ne možete imati prečicu za neku aplikaciju koju ste sami instalirali.

Logo operatora - Ovo podešavanje se prikazuje jedino ako ste prethodno primili i sačuvali logotip operatora komunikacione mreže. Možete izabrati da se logo operatora prikazuje ili da se ne prikazuje.

Ekran

Osvetljaj - Možete da promenite osvetljaj ekrana u svetlije ili tamnije. Osvetljaj ekrana se automatski podešava u zavisnosti od ambijentalnih uslova.

Skrin sejver posle - Skrin sejver se aktivira posle isteka podešenog vremena.

Vreme osvetljenja - Izaberite vremenski period posle čijeg isteka će se isključiti pozadinsko osvetljenje ekrana.

Sl. 13

Skrin sejver se menja i prikazuje broj novih poruka ili broj propuštenih poziva.

Podešavanja poziva

Slanje svog broja (mrežni servis) - Možete podesiti da se Vaš broj telefona prikazuje (**Da**) ili da se ne prikazuje (**Ne**) pozvanoj osobi; ili ovu opciju postavlja operator komunikacione mreže ili provajder servisa pri ugovaranju (**Određuje mreža**).

Poziv na čekanju (mrežni servis) - Ako ste aktivirali servis poziva na čekanju, mreža će Vas u toku aktivne veze obavestavati o novom dolaznom pozivu. **Aktiviraj** da mreža aktivira

servis poziva na čekanju, **Poništi** da je mreža deaktivira ili **Proveri status** da proverite da li je funkcija aktivna ili ne.

Odbaci poziv SMS-om - Izaberite **Da** da se pozivaocu pošalje tekstualna poruka o razlogu odbijanja poziva. Vidite 'Odgovaranje i odbijanje poziva', str. 23.

Tekst poruke - Napišite tekst koji će se slati kao tekstualna poruka kada odbacite poziv.

Slika u video pozivu - Možete da odbijete prijem videa kada primite neki video poziv. Izaberite prikazivanje statične slike umesto živog, video snimka.

Auto. pon. biranje - Izaberite **Uključeno** i Vaš telefon će posle neuspelog biranja pokušavati još najviše deset puta da uspostavi vezu. Pritisnite da prekinete automatsko ponovno biranje.

Statistika poziva - Aktivirajte ovu opciju ako želite da telefon nakratko prikazuje približno trajanje i cenu poslednjeg poziva.

Brzo biranje - Izaberite **Uključeno** i brojeve telefona dodeljene tasterima za brzo biranje (**2**abc - wxyz **9**) možete pozivati pritiskom i držanjem odgovarajućeg numeričkog tastera. Vidite i 'Brzo biranje nekog telefonskog broja', str. 23.

Odgovor svakim tast. - Izaberite **Uključeno** i dolazni poziv možete primiti kratkim pritiskom bilo kog tastera osim , , i .

Aktivna linija (mrežni servis) - Ova opcija se prikazuje samo ako SIM kartica podržava dva pretplatnička broja, tj. dve telefonske linije. Izaberite koju telefonsku liniju želite da koristite za upućivanje poziva i slanje tekstualnih poruka. Bez obzira na odabranu liniju, dolazne pozive ćete moći da preuzimate na obe linije. Ako izaberete **Linija 2**, a niste pretplaćeni na ovaj mrežni servis, nećete moći da upućujete pozive. Kada je izabrana linija 2, u pasivnom režimu se prikazuje **2**.

Promena linije (mrežni servis) - Da sprečite izbor linije, izaberite **Promena linije**→ **Onemogućiti** ako to Vaša SIM kartica podržava. Da biste promenili ovu opciju neophodan Vam je PIN2 kod.

Savet!

Da promenite opcije preusmeravanja poziva, pritisnite , pa izaberite **Alatke**→ **Podešavanja**→ **Preusmerenje**. Vidite 'Preusmeravanje poziva', str. 107.

Savet!

Za prelazak sa jedne telefonske linije na drugu, pritisnite i držite **#** u pasivnom režimu.

 Glosar: GPRS,
General Packet Radio
Service (Bežični paketni
prenos podataka) koristi
tehnologiju paketa
podataka kojom se
sadržaj šalje u paketima
podataka preko mreže
mobilne telefonije.

Podешavanja veze

Data veze i pristupne tačke

Vaš telefonski aparat podržava prenos podataka sa komutacijom paketa (paketni prenos) () , kao što je GPRS u GSM mrežama. Vidite i '[Osnovni indikatori](#)', str. 15. Da bi se ostvarila veza za prenos podataka (data veza), neophodna je neka pristupna tačka. Možete da definišete različite pristupne tačke, kao što su:

- MMS pristupna tačka za, recimo, slanje i prijem multimedija poruka,
- pristupna tačka za Veb aplikaciju, za praćenje WML i XHTML stranica, i
- Internet pristupna tačka (IAP) za, recimo, slanje i prijem e-mail poruka.

Proverite sa svojim provajderom koja vrsta pristupne tačke je potrebna za servis kojem želite da pristupite. Za detalje u vezi raspoloživosti i pretplate na usluge za prenos podataka, obratite se svom operatoru mreže ili provajderu servisa.

Paketni prenos podataka u GSM i UMTS komunikacionim mrežama

Kada svoj telefonski aparat koristite u nekoj UMTS komunikacionoj mreži: moguće su višestruke istovremene data veze, pristupne tačke mogu da dele jednu data vezu a data veze ostaju aktivne (recimo, u toku govornog poziva). Za informacije o tome kako možete da vidite koliko je data veza aktivno, vidite '[Menadžer veza](#)', str. 93. Vidite mrežne indikatore u delu '[Osnovni indikatori](#)', str. 15.

Naredni indikatori mogu da budu prikazani ispod indikatora jačine signala, zavisno od toga koju vrstu komunikacione mreže koristite.

- - GSM mreža, na raspolaganju je paketni prenos podataka.
- - GSM mreža, veza za paketni prenos podataka je aktivna, a razmena podataka je u toku.
- - GSM mreža, aktivne su višestruke data veze.
- - GSM mreža, veza za paketni prenos podataka je zadržana. (Ovo se dešava, recimo, u toku govornog poziva).

 - UMTS mreža, na raspolaganju je paketni prenos podataka.

 - UMTS mreža, veza za paketni prenos podataka je aktivna, a razmena podataka je u toku.

 - UMTS mreža, aktivne su višestruke data veze.

Primanje podešavanja pristupne tačke

Podešavanja pristupne tačke možete da primite kao tekstualnu poruku od provajdera servisa, ili ona mogu biti već postavljena u Vašem telefonu. Vidite 'Primanje logotipa, tonova, vizitkarti, napomena kalendara i podešavanja', str. 54.

- Da kreirate novu pristupnu tačku, izaberite **Alatke** → **Podešavanja** → **Veza** → **Pristupne tačke**.

Neka pristupna tačka može da bude postavljena i kao zaštićena () od strane provajdera servisa. Zaštićene pristupne tačke se ne mogu brisati niti se na njima mogu vršiti izmene.

Pristupne tačke

Pridržavajte se instrukcija koje dobijete od svog provajdera servisa.

Ime konekcije - Dajte neki deskriptivni naziv konekcije (veze).

Nosilac podataka - Zavisno od odabrane data veze, na raspolaganju će biti određeni parametri, polja podešavanja. Popunite sva polja označena kao **Mora biti definis.** ili označena crvenom zvezdicom. Ostala polja mogu biti ostavljena prazna, osim ako Vaš provajder ne zahteva suprotno.

Da biste mogli koristiti vezu za prenos podataka, Vaš provajder mora da podržava taj servis i da ga eventualno aktivira za Vašu SIM karticu.

Ime pristupne tačke (samo za paketirane podatke) - Ime pristupne tačke je potrebno da bi se mogla uspostaviti veza na komunikacionu mrežu za paketni prenos podataka ili na UMTS mrežu. Ime pristupne tačke dobijate od svog operatora mreže ili od provajdera servisa.

 Opcije u Listi pristupnih tačaka: **Izmeni**, **Nova pristup. tačka**, **Obriši**, **Pomoć** i **Izađi**.

 Opcije pri izmenama pristupne tačke: **Promeni**, **Napredna podešav.**, **Pomoć** i **Izađi**.

 Savet! Vidite i 'Primanje MMS i e-mail podešavanja', str. 52, 'E-mail podešavanja', str. 61 i 'Pristup Vebu', str. 68.

 Glosar: DNS - Servis imena domena. Ovo je Internet servis koji prevodi imena domena oblika **www.nokia.com** u IP adrese oblika **192.100.124.195**.

Korisničko ime - Korisničko ime je potrebno za uspostavljanje data veze i obično ga dobijate od provajdera servisa. Korisničko ime uglavnom razlikuje velika i mala slova.

Traži lozinku - Ako morate da unosite lozinku pri svakoj prijavi na server, ili ako ne želite da lozinku memorišete u svoj telefon, izaberite **Da**.

Lozinka - Lozinka je potrebna za uspostavljanje data veze i obično je dobijate od provajdera servisa. Lozinka uglavnom razlikuje velika i mala slova.

Autentikacija - **Normalna** ili **Bezbedna**.

Početna strana - Zavisno od toga šta podešavate, upišite ili veb adresu ili adresu centra za razmenu multimedija poruka.

Izaberite **Opcije** → **Napredna podešav.** da promenite naredna podešavanja:

Tip mreže - Izaberite koji se Internet protokol koristi. **IPv4 podešavanja** ili **IPv6 podešavanja**.

IP adresa telefona - IP adresa Vašeg telefona.

DNS serveri - Primarni DNS server: Ip adresa primarnog DNS servera, **Sekundarni DNS:** IP adresa sekundarnog DNS servera. Za ispravne adrese se obratite svom provajderu Internet servisa.

Adresa proksi ser. - Unesite IP adresu proksi servera.

Br. porta proksi ser. - Unesite broj porta proksi servera.

Paketni prenos pod.

Podešavanja paketnog prenosa podataka važe za sve pristupne tačke koje koriste paketni prenos podataka.

Veza za paketni pr. - Ako izaberete **Čim ima signal** a nalazite se u mreži koja podržava paketni prenos podataka, telefon se prijavljuje na mrežu za paketni prenos podataka. Takođe je brže i započinjanje samog korišćenja veze za paketni prenos podataka (recimo, za slanje i prijem poruka). Ako izaberete **Po potrebi**, telefon će koristiti paketni prenos podataka samo kada startujete neku aplikaciju ili proceduru koja to koristi. Ako nema

pokrivanja komunikacionom mrežom za paketni prenos podataka, a izabrali ste **Čim ima signal**, telefon će povremeno pokušavati da uspostavi vezu za paketni prenos podataka.

Pristupna tačka - Ime pristupne tačke je potrebno kada želite da svoj telefon koristite za računarom kao modem za paketni prenos podataka.

Konfiguracije

Podešavanja "proverenog" servera možete primiti od operatora komunikacione mreže ili od provajdera servisa kao konfiguracionu poruku, ili se ta podešavanja mogu već nalaziti u Vašoj SIM ili USIM kartici. Ova podešavanja možete videti ili obrisati u modulu Konfiguracije.

Datum i vreme

Vidite 'Podešavanja sata', str. 16.

Bezbednost

Telefon i SIM

PIN kod (4 do 8 cifara) štiti Vašu SIM karticu od neovlašćenog korišćenja. PIN kod se obično isporučuje uz SIM karticu. Posle tri uzastopna pogrešna unosa PIN koda, PIN kod se blokira i potrebno ga je odblokirati da biste mogli da ponovo koristite SIM karticu. Vidite informacije o PUK kodu u ovom delu.

UPIN kod se eventualno isporučuje sa USIM karticom. USIM kartica je naprednija verzija SIM kartice i podržavaju je UMTS mobilni telefoni. UPIN kod štiti USIM karticu od neovlašćenog korišćenja.

PIN 2 kod (4 do 8 cifara) se isporučuje uz neke SIM kartice, i neophodan je za pristup određenim funkcijama Vašeg telefonskog aparata.

Savet! Vidite i
Podešavanja jezika;
str. 97.

 Savet! Da telefon blokirate ručno, pritisnite . Otvara se lista komandi. Izaberite **Blokiraj telefon**.

Šifra blokade (5 cifara) se može koristiti da se zaključa telefon kako bi se sprečila neovlašćena upotreba. Fabrički podešena šifra blokade je **12345**. Promenite šifru blokade kako biste sprečili neovlašćeno korišćenje svog telefonskog aparata. Novu šifru čuvajte u tajnosti i na bezbednom mestu, dalje od svog telefonskog aparata.

PUK i PUK 2 kodovi (8 cifara) su neophodni za promenu blokiranog PIN odnosno PIN2 koda. Ako ove kodove niste dobili sa SIM karticom, obratite se operatoru mreže čiju karticu imate u svom telefonskom aparatu.

UPUK kod se eventualno isporučuje sa USIM karticom i služi za deblokadu UPIN koda.

Šifra novčanika je neophodna za korišćenje funkcija novčanika. Vidite 'Novčanik', str. 77.

PIN kod zahtev - Kada je aktiviran PIN kod zahtev, telefon zahteva njegovo unošenje pri svakom uključivanju. Deaktiviranje PIN kod zahteva nije dopušteno kod nekih SIM kartica.

PIN kod, PIN2 kod i Šifra blokade - Šifru blokade, PIN kod i PIN2 kod možete da promenite. Ovi kodovi mogu da sadrže samo cifre od **0** do **9**.

Izbegavajte korišćenje pristupnih kodova sličnih brojevima za slučaj nužde, kako biste sprečili njihovo nenamerno biranje.

Vreme autoblokade - Možete podesiti vreme autoblokade, tj. period posle kojeg se telefon automatski blokira i može se koristiti samo ako se unese ispravna šifra blokade. Unesite vrednost kašnjenja u minutima ili izaberite **Isključeno** da isključite vreme kašnjenja autoblokade.

Da telefon deblokirate, unesite šifru blokade.

Napomena: Kada je telefon blokirani, u oflajn režimu su mogući pozivi određenih projeva službe pomoći koji su programirani u telefonu.

Provera promene SIM - Možete podesiti svoj telefon da zahteva šifru blokade kada se ubaci nova, nepoznata SIM kartica. Telefon pravi listu SIM kartica koje se prepoznaju kao vlasnikove kartice.

Fiksno biranje - Imate mogućnost, ukoliko to Vaša SIM kartica podržava, da ograničite odlazne pozive sa svog telefona samo na odabrane brojeve. Za to Vam je potreban PIN2 kod. Da vidite listu brojeva fiksnog biranja, pritisnite pa izaberite **Alatke** → **Podešavanja** → **Bezbednost** → **Telefon i SIM** → **Fiksno biranje**. Da dodate nove brojeve u listu fiksnog biranja, izaberite **Opcije** → **Novo ime** ili **Dodaj iz: Kontakti**. Kada koristite fiksno biranje, veze za paketni prenos podataka nisu moguće, osim za slanje tekstualnih poruka preko veze za paketni prenos podataka. U tom slučaju, broj centra za razmenu poruka kao i broj primaoca mora da se nalaze u listi fiksnog biranja.

Napomena: I kada se koriste zaštitne funkcije koje ograničavaju pozive (kao što su ograničenje poziva, zatvorena grupa korisnika i fiksno biranje), pozivanje zvaničnog broja službe pomoći koji je programiran u telefonu može biti moguće.

Zatvorena grupa kor. (mrežni servis) - da definišete grupu osoba koju jedinu možete pozivati i samo od nje primati pozive.

Potvrda SIM servisa (mrežni servis) - da podesite svoj telefon da prikazuje potvrdu kada koristite neku uslugu, servis, SIM kartice.

Rad sa sertifikatima

Digitalni sertifikati nisu garancija zaštite, oni služe samo da potvrde, verifikuju, poreklo softvera.

U glavnom prikazu Rad sa sertifikatima možete videti listu sertifikata ovlastilaca koji su memorisani u Vašem aparatu. Pritisnite da, ako ih ima, vidite listu ličnih sertifikata.

Digitalne sertifikate treba koristiti kada želite da se povežete na onlajn bankarske ili druge sajtove, ili na udaljeni server radi obavljanja radnji koje podrazumevaju prenos poverljivih podataka. Njih treba koristiti i kada želite da umanjite rizik od virusa i drugog opasnog softvera, kao i da se uverite u autentičnost softvera kada ga preuzimate i instalirate.

 Opcije u prikazu Fiksno biranje: **Otvori**, **Pozovi**, **Aktiviraj fiksno bir./ Deaktiv. fiksno bir.**, **Novo ime**, **Izmeni**, **Obrisi**, **Dodaj u: Kontakti**, **Dodaj iz: Kontakti**, **Nađi**, **Markiraj/De-markiraj**, **Pomoć** i **Izadi**.

Glosar: Digitalni sertifikati se koriste za proveru porekla XHTML ili WML strana i instalisanog softvera. Međutim, oni mogu biti pouzdani samo ako se za poreklo sertifikata zna da je autentično.

Važno: Mada upotreba sertifikata značajno smanjuje rizike daljinskog povezivanja i instalisanja softvera, sertifikati moraju biti ispravno korišćeni da bi se iskoristila prednost povećane zaštite. Samo postojanje sertifikata ne pruža nikakvu zaštitu; odgovarajuća funkcija (upravljač sertifikata) mora da sadrži ispravne, autentične ili proverene sertifikate da bi se ostvarila povećana zaštita. Sertifikati su vremenski ograničeni. Ako se prikaže upozorenje "Sertifikat je istekao" ili "Sertifikat nije važeći", mada bi trebalo da je ispravan, proverite da li su u telefonu postavljeni tačan datum i tačno vreme.

Pregled detalja sertifikata – provera autentičnosti

U autentičnost nekog servera možete biti sigurni samo kada su "potpis" i period važenja serverskog sertifikata provereni.

Na ekranu telefonskog aparata će se prikazati obaveštenje ako identitet servera ili mrežnog prolaza (gejtveja) nije autentičan ili ako ne posedujete ispravan sigurnosni sertifikat u svom telefonu.

 Opcije u glavnom prikazu Rad sa sertifikatima: [Detalji sertifikata](#), [Obriši](#), [Podeš. prihvatanja](#), [Markiraj/Demarkiraj](#), [Pomoć](#) i [Izađi](#).

Da proverite detalje sertifikata, dođite do sertifikata i izaberite [Opcije](#) → [Detalji sertifikata](#). Kada otvorite detalje sertifikata, modul za rad sa sertifikatima proverava valjanost sertifikata i može se pojaviti jedno od narednih obaveštenja:

- **Sertifikat nije prihvaćen** - Niste podesili nijednu aplikaciju da koristi (prihvata) dati sertifikat. Vidite '[Promene podešavanja prihvatanja](#)', str. 106.
- **Sertifikat istekao** - Period važnosti datog sertifikata je istekao.
- **Sertifikat još uvek ne važi** - Period važnosti odabranog sertifikata još nije započeo.
- **Sertifikat oštećen** - Sertifikat je neupotrebljiv. Obratite se izdavaocu sertifikata.

Promene podešavanja prihvatanja

Pre nego što izvršite bilo kakve izmene podešavanja sertifikata, morate da proverite da li zaista imate poverenje u vlasnika datog sertifikata kao i da li dati sertifikat zaista pripada naznačenom vlasniku.

Dođite do sertifikata ovlastioca i izaberite **Opcije**→ **Podeš. prihvatanja**. Zavisno od sertifikata, prikazuje se lista aplikacija koje mogu da koriste odabrani sertifikat. Na primer:

- **Symbian instalacija: Da** - Sertifikat je u stanju da verifikuje poreklo novog softvera za Symbian operativni sistem.
- **Internet: Da** - Sertifikat je u stanju da verifikuje servere.
- **Instal. aplikacije: Da** - Sertifikat je u stanju da verifikuje poreklo nove Java aplikacije.

Izaberite **Opcije**→**Promeni** da promenite izbor.

Preusmeravanje poziva

- 1 Da svoje dolazne pozive prebacite na svoju govornu poštu ili na neki drugi broj telefona, pritisnite pa izaberite **Alatke**→ **Podešavanja**→ **Preusmerenje**. Za detaljnije informacije, obratite se svom provajderu servisa.
- 2 Izaberite koje pozive želite da preusmerite: **Govorne pozive** ili **Data i video pozive**.
- 3 Izaberite željenu opciju preusmeravanja. Na primer, **Ako je zauzeto**, da preusmerite govorne pozive kada je Vaš broj zauzet ili kada odbacite neki poziv.
- 4 Uključite datu opciju preusmeravanja (**Aktiviraj**) ili je isključite (**Poništi**), ili pak proverite da li je data opcija aktivirana (**Proveri status**). Istovremeno može biti aktivirano više opcija preusmerenja poziva.

Ograničenje poziva i preusmerenje poziva ne mogu biti aktivni istovremeno.

Ikona: Kada su svi pozivi preusmereni, u pasivnom režimu se prikazuje .

Zabrana poz. (mrežni servis)

Funkcija zabrane poziva Vam omogućava da ograničite pozive koji se mogu upućivati i primati Vašim telefonskim aparatom. Za ovo Vam je neophodna šifra zabrane poziva (barring password) koju dobijate od svog provajdera servisa. Uključite željenu opciju zabrane poziva (**Aktiviraj**) ili je isključite (**Poništi**), ili pak proverite da li je data opcija aktivirana (**Proveri status**). Zabrana poziva se odnosi na sve pozive, uključujući i data pozive.

 Glosar: Roming sporazum - Sporazum između dva ili više provajdera komunikacione mreže kojim se omogućava korisnicima jednog provajdera korišćenje usluga ostalih provajdera.

Ograničenje poziva i preusmerenje poziva ne mogu biti aktivni istovremeno.

I kada su pozivi ograničeni, pozivanje određenih zvaničnih brojeva službe pomoći može biti moguće.

Mreža

Nokia 6630 može da se automatski prebacuju sa GSM na UMTS mrežu i obratno. GSM mreža je u pasivnom režimu označena sa . UMTS mreža je označena sa .

Mrežni režim (prikazuje se jedino ako to podržava operator) – Izaberite koja će se komunikaciona mreža koristiti. Ako izaberete **Duo režim**, telefon će automatski birati GSM ili UMTS mrežu zavisno od parametara mreže i sporazuma o romingu između operatora komunikacione mreže. Za detaljnije informacije obratite se svom operatoru komunikacione mreže.

Upozorenje: Ako podesite telefonski aparat da koristi samo GSM mrežu, nećete moći da upućujete pozive, uključujući i hitne pozive, niti da koristite druge funkcije koje zahtevaju mrežnu vezu, ako izabrana komunikaciona mreža nije na raspolaganju.

Izbor operatora – Izaberite **Automatski** da podesite svoj telefon da traži i izabere neku od raspoloživih mreža, ili izaberite **Ručno** da ručno birate mrežu ili liste mreža. Ako se veza sa ručno izabranom mrežom prekine, telefon će upozoriti tonskim alarmom greške i tražiti da ponovo izaberete mrežu. Izabrana mreža mora da ima roming sporazum sa Vašom matičnom mrežom, tj. sa operatorom čija se SIM kartica nalazi u telefonu.

Prikaz inf. o ćeliji – Izaberite **Uključeno** da podesite svoj telefon tako da Vas obavestava kada se koristi u celularnoj mreži koja se bazira na MCN (mikro celularna mreža) tehnologiji i da aktivirate prijem info poruka.

Podešavanje proširenja

Izaberite neko proširenje: **Slušalice**, **Adapter za slušni ap.**, **Ad. za gluvoneme** (TTY uređaj) ili **Hendsfri** (neki Bluetooth uređaj, priključak, za rad bez upotrebe ruku, hendsfri).

- Izaberite **Primarni način rada** da postavite način rada koji će se automatski aktivirati kada na telefon priključite dato proširenje. Vidite 'Načini rada - podešavanje tonova', str. 12.
- Izaberite **Automatski odgovor** da podesite aparat da automatski odgovara na dolazni poziv posle pet sekundi. Ako je za tip zvona izabrano **Jedan pisak** ili **Bez zvona**, opcija automatskog primanja poziva, automatskog odgovora, se deaktivira.

Glasovne komande

Pritisnite , pa izaberite **Alatke** → **Glas. kom.**. Glasovne komande Vam omogućavaju da dodajete, brišete i na druge načine kontrolirate glasovne komande u svom telefonu. Komande glasom se snimaju na isti način kao i glasovne komande za pozivanje. Vidite 'Dodela glasovne komande nekom telefonskom broju', str. 31.

Dodavanje komande glasom nekoj aplikaciji

Za jednu aplikaciju se može imati samo jedna komanda glasom.

- 1 Izaberite aplikaciju kojoj želite da dodelite, dodate, komandu glasom. Da dodate novu aplikaciju u listu, izaberite **Opcije** → **Nova aplikacija**.
- 2 Izaberite **Opcije** → **Dodaj gl. komandu**. Vidite 'Dodela glasovne komande nekom telefonskom broju', str. 31.

Indikator koji se prikazuju u pasivnom režimu:

 - priključene su slušalice.

 - priključen je adapter za slušni aparat.

 - slušalice nisu na raspolaganju, izgubljena je veza sa Bluetooth slušalicama.

 Primer: Ako ste instalacionu datoteku primili kao prilog uz e-mail poruku, idite u svoju poštu, otvorite e-mail, otvorite prikaz Prilozi, dođite do instalacione datoteke pa pritisnite da započnete instalaciju.

Ikone:

- - .sis aplikacije
- - Java aplikacije
- - aplikacija nije kompletno instalisana
- - aplikacija je instalisana u memorijsku karticu.

Menadžer aplikacija

Pritisnite i izaberite **Alatke** → **Menadžer**. U svoj telefonski aparat možete da instalirate dva tipa aplikacija i softvera:

- J2ME™ aplikacije bazirane na Java™ tehnologiji sa nastavcima .jad ili .jar (). Nemojte preuzimati PersonalJava™ aplikacije u svoj aparat pošto se one ne mogu instalirati.
- Druge aplikacije i softver pogodan za Symbian operativni sistem (). Te instalacione datoteke imaju nastavak .sis. Instalirajte samo softver koji je namenjen za model Nokia 6630.

Instalacione datoteke mogu biti prenete u Vaš telefon iz računara, preuzete u toku pretraživanja ili poslate u sklopu multimedija poruke, kao prilog e-mail poruke ili putem Bluetooth veze. Za instalisanje aplikacija u telefon ili na memorijsku karticu možete koristiti modul Nokia Application Installer iz paketa Nokia PC Suite. Ako za prenos datoteke koristite Microsoft Windows Explorer, prenesite datoteku na memorijsku karticu (local disc - lokalni disk).

Instalisanje aplikacija i softvera

Važno: Instalirajte aplikacije samo iz onih izvora koji nude adekvatnu zaštitu od štetnog softvera.

- Pre samog instalisanja izaberite **Opcije** → **Vidi detalje**, da vidite podatke kao što su tip, broj verzije, isporučilac ili proizvođač date aplikacije.
- Pre samog instalisanja izaberite **Opcije** → **Vidi sertifikat**, da Vam se prikažu detalji sigurnosnog sertifikata date aplikacije. Vidite **'Rad sa sertifikatima'**, str. 105.
- Ako instalirate datoteku koja sadrži ažuriranje ili ispravku postojeće aplikacije, prvobitno stanje možete da povratite jedino ako posedujete prvobitnu instalacionu datoteku ili kompletnu rezervnu kopiju uklonjenog softverskog paketa. Da povratite prvobitnu aplikaciju, uklonite postojeću, pa zatim ponovo instalirate aplikaciju sa prvobitne instalacione datoteke ili rezervne kopije.

- Za instalisanje Java aplikacija je neophodna odgovarajuća .jar datoteka. Ako je nema, aparat će tražiti da je preuzmete. Ako nije definisana pristupna tačka za datu aplikaciju, tražiće se da je izaberete. Za preuzimanje .jar datoteke možda će biti potrebno da unesete korisničko ime i lozinku za pristup serveru. Ove podatke ćete dobiti od isporučioća ili proizvođača aplikacije.
- 1 Otvorite Menadžer aplikacija, pa dođite do neke instalacione datoteke. Ili, potražite u memoriji telefona instalacionu datoteku, izaberite aplikaciju, pa pritisnite da započnete instalaciju.
  - 2 Izaberite **Opcije** → **Instaliraj**.
U toku instalacije, telefonski aparat prikazuje informacije o napredovanju instalacije. Kada instalirate neku aplikaciju koja nema digitalni potpis ili sertifikat, telefon Vam prikazuje odgovarajuće upozorenje. Nastavite sa instalacijom jedino ako ste sigurni u poreklo i sadržaj date aplikacije.
- Da startujete neku instalisanu aplikaciju, dođite do nje, pa pritisnite .
  - Da se povežete na mrežu i vidite dodatne informacije o aplikaciji, dođite do nje i izaberite **Opcije** → **Idi na veb adresu**.
  - Da vidite koji su softverski paketi instalisani ili uklonjeni, i kada, izaberite **Opcije** → **Vidi protokol**.
  - Da pošaljete svoj instalacioni protokol službi pomoći kako bi oni videli šta je instalisano a šta uklonjeno, izaberite **Opcije** → **Pošalji protokol** → **Kao SMS**, **Kao multimedija**, **Preko Bluetooth veze** ili **Kao e-mail** (na raspolaganju samo ako su aktivna ispravna e-mail podešavanja).

Uklanjanje aplikacija i softvera

Dođite do nekog softverskog paketa, pa izaberite **Opcije** → **Ukloni**. Pritisnite **Da** da to potvrdite.

Ako softver uklonite, možete ga ponovo instalirati jedino ako posedujete prvobitni softverski paket ili rezervnu kopiju uklonjenog paketa. Ako uklonite softverski paket, više nećete moći da otvarate dokumenta napravljena u njemu.

Savet!

Za instalisanje aplikacija možete da koristite i modul Nokia Application Installer u sklopu paketa Nokia PC Suite. Vidite CD-ROM isporučen u okviru komercijalnog paketa proizvođača.

Savet!

U toku pretraživanja, instalacionu datoteku možete da preuzmete i da izvršite instalaciju bez raskidanja veze.

 Opcije u glavnom prikazu Aplikacije: **Instaliraj**, **Vidi detalje**, **Idi na veb adresu**, **Vidi sertifikat**, **Pošalji**, **Ukloni**, **Preuzim. aplikacija**, **Vidi protokol**, **Pošalji protokol**, **Ažuriraj**, **Podešavanja**, **Pomoć** i **Izađi**.

Napomena: Ako se neki drugi softverski paket oslanja na uklonjeni paket, on može prestati da funkcioniše. Pogledajte dokumentaciju instalisanog softverskog paketa za više detalja.

Podešavanja aplikacija

- **Instalacija softvera** - Izaberite vrstu softvera koju želite da instalirate: **Uključeno**, **Samo potpisano** ili **Isključeno**.
- **Onlajn provera sert.** - Izaberite da li želite da Menadžer aplikacija proverava onlajn sertifikate za neku aplikaciju pre njenog instalisanja.
- **Primarna veb adresa** - Primarna, podrazumevana, adresa koja se koristi za proveru onlajn (onih koji se nalaze na mreži) sertifikata.

Neke Java aplikacije mogu da zahtevaju da obavite telefonski poziv, da pošaljete poruku ili da se povežete na mrežu preko određene pristupne tačke da biste mogli da preuzmete dodatne podatke ili komponente. U glavnom prikazu Aplikacije, dođite do neke aplikacije, pa izaberite **Opcije** → **Podešav. paketa** da promenite podešavanja koja se odnose na datu aplikaciju.

Ključevi za aktiviranje – rad sa datotekama zaštićenim autorskim pravom

Institucija zaštite autorskih prava može da sprečava kopiranje, modifikovanje, prenos ili prosljeđivanje nekih slika, tonova zvona ili drugog sadržaja.

Pritisnite **f3** pa izaberite **Alatke** → **Ključevi za aktiviranje** da prikazete ključeve za aktiviranje digitalnih sadržaja (dela) koji su memorisani u telefon.

- Važeći (valjani) ključevi () se odnose na jednu ili više medija datoteka.

- Kod isteklih ključeva (🔑), isteklo je vreme mogućnosti legalnog korišćenje date medija datoteke, ili je to vreme premašeno. Da vidite ključeve za aktiviranje koji su **Istekli**, pritisnite 🕒.
- Da dokupite vreme prava korišćenja, ili da produžite vreme korišćenja neke medija datoteke, izaberite odgovarajući ključ za aktiviranje, pa zatim izaberite **Opcije**→ **Aktiviraj sadržaj**. Ključevi za aktiviranje (sadržaja) se ne mogu ažurirati ako je opcija prijema Veb servisnih poruka onemogućena, isključena. Vidite 'Podešavanja Veb servisnih poruka', str. 63.
- Da vidite koji se ključevi trenutno ne koriste (**Nekorišćeni**), pritisnite 🕒 dva puta. Nekorišćeni ključevi za aktiviranje (sadržaja) nemaju u telefonskom aparatu medija datoteke koje se odnose na njih.
- Da vidite detaljne informacije, kao što su period važnosti kao i mogućnost slanja date datoteke, izaberite odgovarajući ključ za aktiviranje, pa zatim pritisnite 🕒.

Prenos – prenos podataka iz drugog telefona

Pritisnite 🗨️ pa zatim izaberite **Alatke**→ **Prenos** da kopirate kontakte, kalendar, slike, video i audio snimke preko Bluetooth veze iz nekog kompatibilnog Series 60 telefona kao što je Nokia 6600 i Nokia 7610 u svoj Nokia 6630 aparat. Svoj Nokia 6630 telefon možete da koristite i bez SIM kartice. Oflajn (bez veze sa komunikacionom mrežom) način rada se automatski aktivira kada uključite telefon bez SIM kartice. Ovo Vam omogućava da SIM karticu koristite u drugom telefonu. Pratite instrukcije koje se prikazuju na ekranu.

Proces kopiranja podataka ima naredne korake:

- 1 Uključite Bluetooth u svom Nokia 6630 aparatu kao i u drugom aparatu. Vidite 'Bluetooth veza', str. 89.
- 2 Otvorite aplikaciju **Prenos** u svom Nokia 6630 aparatu. Pratite instrukcije koje se prikazuju na ekranu.
- 3 Aplikacija Prenos (podataka) se šalje u drugi telefon.

- 4 Instalirate aplikaciju Prenos u drugom telefonu. Aplikacije će se automatski startovati i dodati u glavni Meni.
- 5 Telefonski aparati treba da su upareni. Za dodatne informacije o uparivanju, vidite 'Slanje podataka koristeći Bluetooth', str. 90.
- 6 Izaberite koju vrstu sadržaja, podataka, želite da kopirate u svoj Nokia 6630 aparat.
- 7 Sadržaj, podaci, iz memorije telefona i sa memorijske kartice (ako postoji) drugog telefonskog aparata se kopiraju u Vaš 6630 telefon. Vreme kopiranja zavisi od količine podataka koja se prenosi. Kopiranje možete obustaviti, pa ga nastaviti drugom prilikom.

Menadžer uređaja – konfigurisanje provajdera servisa

Pritisnite **⌘** pa izaberite **Alatke** → **Men. uređ.**. Profile (skupove parametara podešavanja) servera kao i različita konfiguraciona podešavanja možete primati od svog provajdera servisa, ili od službe za informatiku svoje firme. Ta konfiguraciona podešavanja mogu da sadrže podatke o podešavanjima pristupne tačke za data veze kao i druga podešavanja koja koriste aplikacije u Vašem telefonu.

- Da se povežete na neki server i primite konfiguraciona podešavanja u svoj telefon, izaberite **Počni konfiguraciju**.
- Da dopustite ili da onemogućite konfiguraciona podešavanja nekog provajdera servisa, izaberite **Omogućiti konfig.**, odnosno **Onemogućiti konfig.**

Podešavanja profila (skupa parametara konfiguracije) servera

Za ispravne vrednosti se obratite svom provajderu servisa.

- **Ime servera** - Unesite ime datog konfiguracionog servera.
- **Identifikator servera** - Unesite jednoznačni identifikator (ID) datog konfiguracionog servera.

- **Lozinka servera** - Unesite lozinku za identifikaciju svog telefonskog aparata na serveru.
- **Sesija** - **Bluetooth** ili **Veb**.
- **Pristupna tačka** - Izaberite neku pristupnu tačku koja će se koristiti za povezivanje na server.
- **Adresa domaćina** - Unesite URL adresu datog servera.
- **Port** - Unesite broj porta datog servera.
- **Korisničko ime** i **Lozinka** - Unesite svoje korisničko ime i lozinku.
- **Dopusti konfiguraciju** - Da primite konfiguraciona podešavanja sa datog servera, izaberite **Da**.
- **Aut. prihvati sve zah..** - Ako želite da svoj telefon podesite tako da traži odobrenje pre prihvatanja konfiguracije sa servera, izaberite opciju **Ne**.

Informacije o bateriji

Punjenje i pražnjenje

Vaš aparat se napaja energijom iz punjive baterije. Poneke eksploatacione karakteristike nove baterije se postižu tek posle dva ili tri kompletna ciklusa punjenja i pražnjenja. Baterija se može puniti i prazniti stotine puta ali će se na kraju istrošiti. Kada se aktivno vreme i vreme u pasivnom režimu značajno skrate, kupite novu bateriju. Koristite samo baterije koje je odobrila Nokia i puniti ih samo punjačima koje je Nokia odobrila za ovaj model aparata.

Pre vađenja baterije uvek isključite aparat i iskopčajte punjač.

Kada se punjač ne koristi, iskopčajte ga iz električne utičnice i iz aparata. Ne ostavljajte bateriju povezanu na punjač. Prekomerno punjenje može da joj skрати životni vek. Ako se ne koristi, potpuno puna baterija će se vremenom sama isprazniti. Ekstremni temperaturni uslovi mogu da utiču na sposobnost punjenja baterije.

Upotrebljavajte bateriju samo za ono za šta je namenjena. Nikada ne koristite oštećeni punjač ili bateriju.

Ne izlažite bateriju kratkom spoju. Do slučajnog kratkog spoja može da dođe kada neki metalni predmet, novčić, spajalica ili pero, napravi direktan kontakt pozitivnog (+) i negativnog (-) izvoda baterije. (Izvodi su metalne tračice na bateriji.) To može da se desi, recimo, kada rezervnu bateriju nosite u džepu ili tašnici. Kratkim spajanjem izvoda može da se ošteti baterija ili predmet kojim se spaja.

Ostavljanje baterije na toplim ili hladnim mestima, kao što je zatvoreni automobil u letnjim ili zimskim uslovima, smanjuje kapacitet i vek trajanja baterije. Pokušajte da bateriju uvek držite na temperaturi između 15°C i 25°C (59°F i 77°F). Aparat sa zagrejanom ili hladnom baterijom može privremeno da ne radi, čak i kada je baterija potpuno napunjena. Eksploatacione karakteristike baterije su posebno ograničene pri temperaturama znatno ispod tačke mržnjenja.

Ne bacajte baterije u vatru! Baterije odložite u skladu sa lokalnim propisima. Molimo da ih po mogućstvu recirkulirate. Ne odložite ih kao kućni otpad.

ČUVANJE I ODRŽAVANJE

Vaš aparat je proizvod visokog kvaliteta konstrukcije i izrade i njime treba postupati pažljivo. Naredne sugestije će Vam pomoću da očuvate pravo na garanciju kojom je pokriven ovaj proizvod.

- Aparat održavajte suvim. Atmosferske padavine, vlaga, kao i sve vrste tečnosti ili vlage mogu da sadrže minerale koji prouzrokuju koroziju elektronskih kola. Ako se aparat pokvasi, izvadite bateriju i ostavite aparat da se potpuno osuši pre nego što u njega vratite bateriju.
- Ne upotrebljavajte aparat, niti ga držite na prašnjavim i prljavim mestima. Njegovi pokretni delovi i elektronske komponente se mogu oštetiti.
- Nemojte držati aparat na mestima sa visokom temperaturom. Visoke temperature mogu da skrate vek trajanja elektronskih uređaja, da oštete baterije i da deformišu ili istope neke plastične materijale.
- Nemojte držati aparat na mestima sa niskom temperaturom. Kada se aparat zagreje do svoje normalne temperature, u unutrašnjosti može da se formira vlaga i da oštetiti ploče sa elektronskim kolima.
- Ne pokušavajte da otvarate aparat osim na način koji je opisan u ovom uputstvu.
- Aparat nemojte da ispuštate, protresate ili udarate. Grubo rukovanje može da prouzrokuje lomljenje unutrašnjih ploča i precizne mehanike.
- Za čišćenje aparata ne upotrebljavajte jake hemikalije, rastvarače za čišćenje, ili jake deterdžente.
- Ne bojte telefon. Boja može da blokira pokretne delove aparata i da omete pravilan rad.
- Za čišćenje sočiva (kamera, senzor rastojanja i senzor osvetljenja) koristite meku, čistu i suhu tkaninu.
- Koristite samo isporučenu antenu ili odobrenu zamensku antenu. Neodobrene antene, modifikacije ili dodaci mogu da oštete aparat i da predstavljaju kršenje propisa kojima se regulišu radio uređaji.

Sve gornje sugestije se u istoj meri odnose na ovaj aparat, na punjač i na sva proširenja. Ako neki aparat ne funkcioniše ispravno, odnesite ga u najbliži ovlašćeni servis.

DODATNE INFORMACIJE U VEZI BEZBEDNOSTI

Radno okruženje

Imajte na umu da treba da se pridržavate svih posebnih propisa koji važe na datoj lokaciji i da isključite svoj aparat uvek kada je zabranjena njegova upotreba, ili kada ona može da prouzrokuje smetnje ili opasnost. Koristite aparat samo u njegovim normalnim radnim položajima. Da biste očuvali usklađenost sa smernicama o izloženosti zračenju radiofrekventnih talasa, koristite samo proširenja koja je odobrila Nokia za ovaj aparat. Kada je aparat uključen i nosi se prislonjen uz telo, uvek koristite odobrenu futrolu ili torbicu.

Medicinski uređaji

Rad svih radiopredajnih uređaja, uključujući i bežične telefone, može da stvara smetnje u funkcionisanju neadekvatno zaštićenih medicinskih uređaja. Konsultujte lekara ili proizvođača medicinskog uređaja da utvrdite da li je dati uređaj adekvatno zaštićen od energije spoljašnjih radiofrekventnih talasa, kao i za sva druga pitanja. Isključite svoj aparat u zdravstvenim ustanovama kada to nalažu u njima istaknuta pravila. Bolnice ili zdravstvene ustanove možda koriste opremu koja može da bude osetljiva na energiju spoljašnjih radiofrekventnih talasa.

Pejsmejkeri Proizvođači pejsmejкера preporučuju minimalno rastojanje od 6 inči (15,3 cm) između bežičnog telefona i pejsmejкера kako bi se izbegle moguće smetnje kod rada pejsmejкера. Ove preporuke se poklapaju sa nezavisnim istraživanjima i preporukama Wireless Technology Research. Osobe sa pejsmejkerima treba da:

- aparat, kada je uključen, uvek drže na rastojanju većem od 6 inči (15,3 cm) od svog pejsmejкера,
- ne nose aparat u džepu na grudima, i
- da aparat drže na uhu na suprotnoj strani od pejsmejкера kako bi mogućnost stvaranja smetnji svele na minimum.

Ukoliko imate bilo kakav razlog da posumnjate da dolazi do smetnji, odmah isključite ovaj aparat.

Slušni aparati Neki digitalni bežični aparati mogu da stvaraju smetnje izvesnim slušnim aparatima. Ako se smetnje jave, obratite se svom provajderu servisa.

Motorna vozila

Radiofrekventni signali mogu da utiču na nepropisno instalisane ili neadekvatno zaštićene elektronske sisteme u motornim vozilima kao što su elektronski sistemi za ubrizgavanje goriva, elektronski sistemi za zaštitu od proklizavanja (zaštitu od blokiranja), elektronski sistemi za regulaciju brzine, sistemi sa vazdušnim jastukom. Za dodatne

informacije se obratite proizvođaču ili predstavniku proizvođača vozila ili opreme koja je naknadno ugrađena.

Samo kvalifikovano osoblje bi trebalo da servisira ovaj aparat ili da ga instalira u motorno vozilo. Pogrešno instalisanje ili servisiranje može da budu opasno i da poništi sve garancije za ovaj aparat. Proveravajte redovno da li je celokupna oprema bežičnog aparata u vašem vozilu propisno montirana i da li pravilno funkcioniše. Ne držite niti nosite zapaljive tečnosti, gasove ili eksplozivne materije na istom mestu na kojem držite ovaj aparat, njegove delove ili proširenja. Kod motornih vozila koja su opremljena vazдушnim jastukom, imajte u vidu da se vazdušni jastuci naduvavaju velikom silom. Ne postavljajte nikakve predmete, uključujući fiksne i prenosne bežične uređaje, u prostor iznad vazдушnih jastuka, niti u zonu naduvavanja vazдушnog jastuka. Ukoliko je bežični uređaj za automobil nepropisno instalisan a vazdušni jastuk se naduva, može doći do ozbiljnih povreda.

Upotreba ovog aparata u avionu je zabranjena u toku leta. Isključite svoj aparat pre ulaska u avion. Upotreba bežičnih telekomunikacionih aparata i uređaja u avionu može da predstavlja opasnost za funkcionisanje aviona, da dovede do prekida bežične telefonske mreže, i da bude protivzakonita.

Potencijalno eksplozivne sredine

Isključite svoj aparat kada se nalazite u nekoj sredini sa potencijalno eksplozivnom atmosferom i pridržavajte se svih znakova i uputstava. Potencijalno eksplozivne atmosfere obuhvataju i ona mesta na kojima se obično preporučuje da isključite motor u vozilu. Varnice u takvim sredinama mogu da prouzrokuju eksploziju ili požar koji za rezultat imaju telesne povrede ili čak i smrt. Isključite ovaj aparat na mestima dolivanja goriva; u blizini pumpi u servisima. Pridržavajte se

ograničenja upotrebe radio uređaja u skladištima goriva, magacinima i distributivnim centrima, hemijskim postrojenjima ili na mestima na kojima se odvija miniranje. Zone sa potencijalno eksplozivnom atmosferom su često, ali ne uvek, jasno obeležene. One obuhvataju potpalublja plovnih objekata, objekte za prenos ili skladištenje hemikalija, vozila na tečni gas (propan ili butan gas), kao i zone u kojima se u vazduhu nalaze hemijska isparenja ili čestice kao što su žitarice, prašina ili metalni prah.

Hitni pozivi

Važno: Bežični telefoni, uključujući i ovaj aparat, za svoj rad koriste radio signale, bežične mreže, zemaljske žičane mreže i funkcije koje programira sam korisnik. Iz tog razloga se ne može garantovati uspostavljanje veze u svim uslovima. Ne bi trebalo da se nikada oslanjate isključivo na bežični aparat za kritične komunikacije kao što su medicinski hitni slučajevi.

Slanje hitnih poziva:

- 1 Uključite aparat ukoliko nije uključen. Proverite da li je jačina signala adekvatna.
U nekim komunikacionim mrežama je potrebno da je važeća SIM ili USIM kartica pravilno uložena u aparat.
- 2 Pritisnite potreban broj puta da obrišete sadržaj ekrana i aktivirate aparat za telefoniranje.
- 3 Unesite zvanični broj službe pomoći za datu lokaciju. Brojevi službe pomoći su različiti za različite lokacije.
- 4 Pritisnite taster .

Ako su aktivirane određene funkcije, možda ćete prvo morati da ih isključite da biste mogli da uputite poziv službi pomoći.

Pogledajte ovo uputstvo ili se obratite svom provajderu servisa za detaljnije informacije.

Kada šaljete poziv službi pomoći, dajte sve neophodne informacije što je moguće tačnije. Vaš bežični aparat može da bude jedino sredstvo komunikacije na mestu nesreće. Ne prekidajte vezu sve dok Vam se to ne dopusti.

UPOZORENJE! U oflajn režimu, načinu rada, ne možete upućivati telefonske pozive osim poziva određenih brojeva za hitne slučajeve, niti koristiti druge funkcije koje zahtevaju prisustvo komunikacione mreže.

Informacije o sertifikaciji (SAR)

OVAJ APARAT ZADOVOLJAVA MEĐUNARODNE SMERNICE KOJE SE ODOSE NA IZLOŽENOST RADIO TALASIMA

Vaš mobilni aparat je radio predajnik i prijemnik. On je projektovan i proizveden tako da ne prelazi granične vrednosti izloženosti energiji radiofrekventnih talasa koje preporučuju međunarodne smernice (ICNIRP). Te granične vrednosti su deo sveobuhvatnih smernica i one određuju dopuštene nivoe energije radiofrekventnih talasa za opštu populaciju. Ove smernice su razvile nezavisne naučne organizacije putem periodičnih i detaljnih procena naučnih studija. Ove smernice sadrže i značajnu sigurnosnu rezervu koja je namenjena da osigura bezbednost svih osoba bez obzira na starosnu dob ili zdravstveno stanje.

Standard za izloženost za mobilne aparate koristi jedinicu mere koja se naziva stepen specifične apsorpcije, ili SAR (Specific Absorption Rate). SAR granična vrednost naznačena u tim međunarodnim smernicama iznosi 2,0 W/kg*. Testovi za određivanje SAR vrednosti sprovode se za standardne radne

položaje sa aparatom koji emituje na svojoj najvećoj atestiranoj snazi u svim ispitivanim frekventnim opsezima. Mada je SAR vrednost ustanovljena za najveći atestirani nivo snage, stvarna SAR vrednost aparata u radu može da bude značajno ispod te maksimalne vrednosti. Ovo je stoga što je ovaj aparat projektovan da radi na više nivoa snage kako bi koristio samo onoliko snagu koja je potrebna da dospe do mreže. Generalno, što ste bliže baznoj stanici, snaga predaje aparata je niža.

Najviša SAR vrednost za ovaj aparat pri testiranju za držanje na uhu iznosi 0,83 W/kg.

Ovaj aparat zadovoljava smernice za izloženost radiofrekventnim talasima kada se koristi bilo u normalnom položaju, uz uho, ili kada je odvojen od tela najmanje 1,5 cm. Kada se koristi futrola, kopča za pojas ili držač za nošenje na telu, isti ne bi trebalo da sadrži metal i trebalo bi da održava proizvod odvojen od tela najmanje 1,5 cm.

Za slanje datoteka ili poruka, ovom aparatu je neophodna kvalitetna veza sa komunikacionom mrežom. U nekim slučajevima, slanje datoteka i poruka može da bude odloženo sve dok takva veza ne postane dostupna. Obezbedite da se ova rastojanja ispoštuju sve dok se predaja ne završi.

* SAR granična vrednost za mobilne aparate u javnoj upotrebi iznosi 2,0 vata po kilogramu (W/kg) u proseku raspoređeno na deset grama telesnog tkiva. Smernice sadrže i značajnu sigurnosnu rezervu radi dodatne zaštite ljudi kao i na račun kompenzacije mogućih odstupanja u izmerenim vrednostima. SAR vrednosti mogu biti različite u zavisnosti od nacionalnih zahteva za izveštavanjem kao i od frekventnog opsega komunikacione mreže. Podatke o SAR vrednostima u drugim regionima možete naći u sklopu informacija o proizvodu na adresi www.nokia.com.

Indeks

A

adapter za memorijsku karticu

Vidite *uputstvo Brzi početak*,
adapter za MMC karticu
manjih dimenzija

alarmi

alarmi kalendara 65
sat sa alarmom 16

aplikacije, Java 110

audio snimci 37

B

biranje glasom 30, 109

Bluetooth

adresa uređaja 90
fabrički postavljena lozinka 90
ikonice uređaja 90
indikatori statusa veze 91
isključivanje 92
lozinka,
terminološko objašnjenje 90
povezivanje dva uređaja,
uparivanje 90
slušalice 109
uparivanje, terminološko
objašnjenje 90
zahtevi za povezivanje 91
zahtevi za uparivanje 91

brzo biranje 23

C

CD-ROM 93

Ć

ćaskanje 82

blokiranje 84
grupe 86
identifikator korisnika,
terminološko objašnjenje 85
individualne konverzacije 85
povezivanje na server 82
registovanje (snimanje) poruka 85
slanje čet poruka 84
slanje privatne poruke 84
Vidite *ćaskanje*

D

data veze

detalji 94
indikatori 15
raskidanje 93

datum

podešavanja 103

dnevnik

brisanje sadržaja 27
filtriranje, razdvajanje 27

DNS, servis imena domena,

terminološko objašnjenje 102

E

e-mail 50

oflajn 57
otvaranje 56
podešavanja 61
preuzimanje iz poštanskog
sandučeta (sa servera) 55
prikazivanje priloga 56
udaljeno poštansko sanduče 55

F

fiksno biranje 105

filmčići, muvees

autorski muvees 41
ekspres muvees 41

formati datoteka

JAD datoteke 110
JAR datoteke 111
RealOne Player 43
SIS datoteka 110

G

galerija 37

glasovne komande 30, 109

dodavanje 31, 109
pozivanje 31

govorna pošta 21
preusmeravanje poziva
na govornu poštu 107
promena telefonskog broja 21
govorne poruke 21

H
hendsfri (slušalice)
Vidite zvučnik

I
indikatori 15
internet pristupne tačke (IAP)
Vidite pristupne tačke
IP adresa, terminološko objašnjenje 102
isecanje teksta 50
isključiti zvuk 44

J
Java
Vidite aplikacije, Java

K
kalendar
alarm 65
prekidanje alarma kalendara 65
sinhronizacija PC Suite 67
slanje stavki 65

kamera
memorisanje video snimaka 36
noćni režim 34
podešavanja videa 37

podešavanje kontrasta 34
podešavanje osvetljaja 34
režim više snimaka (sekvenca) 35
samookidač 35
slanje slika 34

keš
brisanje 73
ključevi za aktiviranje (sadržaja) 112

kodovi 103
PIN kod 103
PIN2 kod 103
šifra blokade 103

konferencijski poziv 23
kontakt kartice
memorisanje DTMF sekvenci 25
ubacivanje slika 28

kontrast
u kameri 34
kontrola jačine zvuka 17
u toku poziva 21
zvučnik 17

kopiranje
kontakata između SIM kartice
i memorije telefona 29
tekst 50

L
lista poziva
Vidite dnevnik

M
marker, terminološko objašnjenje 69
medija datoteke
brzo premotaj napred 44
formati datoteka 43
isključiti zvuk 44
premotaj unazad 44

memorija
pražnjenje memorije 25, 26
pregled utroška memorije 18

memorijska kartica 19
menadžer datoteka 18
meni

reorganizovanje 12
minijature
u kontakt karticu 28
montaža videa 39
dodavanje audio snimaka 39
dodavanje efekata 39
dodavanje prelaza 39
sopstveni video snimci 39

multimedija poruke 50

N
novčanik 77
memorisanje podataka kartice 78
podešavanja 80
pregled detalja ulaznice 80
resetovanje šifre novčanika 81
unošenje šifre novčanika 78

O

odloži

- alarm kalendara 65
- sat sa alarmom 16

osvetljaj

- ekran 98
- u kameri 34

P

pasivni režim rada 11

PC Suite

- podaci kalendara 67
- prebacivanje slika u PC računar 38
- pregled podataka u memoriji telefona 19
- sinhronizacija 92

personalizacija 13

PIN kod 103

podešavanja

- adapter za slušni aparat 109
- bluetooth 90
- data veze 100
- datum i vreme 103
- ekran 98
- fabrička podešavanja 98
- jezik 97
- kalendar 66
- novčanik 80
- personalizovanje telefona 11
- PIN kod 103
- podešavanja časnik 82, 83, 88

preusmeravanje poziva 107

- pristupne tačke 101
- pristupni kodovi 103
- sertifikati 105
- skrin sejver 98
- slušalice 109
- šifra blokade 104
- šifra novčanika 104
- UPIN kod 103
- UPUK kod 104
- zabrana poziva 107

podešavanja adaptera za slušni aparat 109

podešavanja slušalica 109

podešavanja veze 100

podsetnica

Vidite *kalendar, alarm*

poruke

- e-mail 50
- multimedija poruka 50
- tekstualne poruke 50

poštansko sanduče 55

povezivanja sa PC računarnom preko Bluetooth veze ili USB kablom 92

povezivanja sa računarnom 92

pozivi

- birani brojevi 25
- međunarodni 21
- podešavanja 98

podešavanja preusmeravanja

- poziva 107
- primljeni 25
- spajanje, prebacivanje 24
- trajanje 26

prazan ekran

Vidite *pasivni režim rada*

prečiće

- kamera 34
- veb veza 69

Vidite *Uputstvo Brzi početak*

prenos podataka iz drugog telefona 113

pristupne tačke 100

podešavanja 101

R

rezolucija, terminološko objašnjenje 35

RSMC, MMC kartica manjih dimenzija

Vidite *uputstvo Brzi početak*

S

sat

- alarm 16
- odloži 16
- podešavanja 16
- sertifikati 105

servisni centar za tekstualne poruke

dodavanje novog 59

servisni zahtevi 47

SIM kartica

imena i brojevi 29

kopiranje imena i brojeva
u telefon 29
poruke 58
sinhronizacija 94
SIS datoteka 110
slanje
kontakt kartice, vizitkarte 29
slike 34
stavke kalendara 65
video snimci 40
SMS centar, servisni centar
za kratke poruke 59
snimanje glasovnih komandi 31, 109
snimanje videa 37
softver
prenos datoteke u Vaš uređaj 110

Š
šifra blokade 104
šifra novčanika 78, 104

T
tekstualne poruke 50
tonovi zvona
dodavanje ličnog tona zvona 30
primanje u okviru
tekstualne poruke 54
uklanjanje ličnog tona zvona 30
trajanje dnevnika 27

U

udaljeno poštansko sandučće 55
umetanje teksta 50
UPIN kod 103
upravljanje autorskim pravima nad
digitalnim delima, DRM
Vidite ključevi za aktiviranje
UPUK kod 104
USB kabl 92
USIM kartica
*Vidite terminološko objašnjenje u
uputstvu Brzi početak*
USSD instrukcije 47

V

veb
pristupne tačke;
vidite pristupne tačke
veze sa paketnim prenosom podataka 93
GPRS,
terminološko objašnjenje 100
podešavanja 102
video
Vidite kamera
video plejer
Vidite RealOne Player
video poziv 21
odbacivanje 24
odgovaranje 24

video snimci 37
vreme

podešavanja 103

Z

zaštita autorskog prava
Vidite ključevi za aktiviranje
zaštitna šifra
Vidite šifra blokade
zvuci
isključivanje tona zvona 23
personalizovanje 12
snimanje zvuka 42
zvučnik 17
aktiviranje 17
isključivanje 17